

ЗАПОРІЗЬКА МІСЬКА РАДА

восьмого скликання

двадцять п'ята сесія

Р І Ш Е Н Н Я

23.10.2024

м. Запоріжжя

№ 71

Про затвердження Правил благоустрою території міста Запоріжжя

Керуючись Законами України «Про засади державної регуляторної політики у сфері господарської діяльності», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про рекламу», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про управління відходами», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про дорожній рух», відповідно до Типових правил благоустрою території населеного пункту, затверджених Наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України від 27.11.2017 р. №310, з метою визначення механізму врегулювання вимог щодо благоустрою території міста Запоріжжя, запровадження єдиних підходів щодо порядку благоустрою та утримання територій об'єктів благоустрою міста Запоріжжя, регулювання прав та обов'язків учасників правовідносин у сфері благоустрою території міста, Запорізька міська рада

ВИРІШИЛА:

1. Затвердити Правила благоустрою території міста Запоріжжя (додається).
2. Контроль за виконанням рішення покласти на заступника міського голови з питань діяльності виконавчих органів ради Еллу СЛЕПЯН та голову постійної комісії з питань життєзабезпечення міста Запорізької міської ради (Олексій БАСОВ).

Секретар міської ради

Регіна ХАРЧЕНКО

ЗАТВЕРДЖЕНО:

Рішення міської ради

23.10.2024 № 71

ПРАВИЛА благоустрою території міста Запоріжжя

I. Загальні положення

1.1. Правила благоустрою території міста Запоріжжя (далі – Правила) – є нормативно-правовим актом, який встановлює порядок благоустрою та утримання об'єктів благоустрою міста, визначає правові, економічні, екологічні, соціальні та організаційні засади благоустрою міста, що спрямовані на створення сприятливих умов для життєдіяльності людини, довкілля, збереження та охорону навколишнього природного середовища, забезпечення санітарного та епідемічного благополуччя населення.

Правила регулюють права та обов'язки учасників правовідносин у сфері благоустрою міста, визначають комплекс заходів, необхідних для забезпечення чистоти і порядку в місті.

Правила є обов'язковими для виконання на території міста Запоріжжя всіма органами державної влади та місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, закладами незалежно від форм власності та підпорядкування, їх посадовими та службовими особами, фізичними особами-підприємцями, органами самоорганізації населення, об'єднаннями громадян, а також громадянами України, іноземцями та особами без громадянства, які перебувають на території міста Запоріжжя.

Організацію благоустрою міста Запоріжжя забезпечують органи місцевого самоврядування та виконавчої влади. Повноваження Запорізької міської ради, її виконавчих органів та органів самоорганізації населення у сфері благоустрою визначені законами України «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про благоустрій населених пунктів», «Про органи самоорганізації населення», іншими нормативно-правовими актами України.

Рішення міської ради та її виконавчого комітету щодо благоустрою території міста Запоріжжя є обов'язковими для виконання розміщеними на цій території підприємствами, установами, організаціями та громадянами, які на ній проживають, або перебувають.

Запорізька міська рада забезпечує вільний доступ населення, підприємств, установ, організацій до Правил, які є відкритими та доступними.

Правила містять загальнообов'язкові на території міста норми, за порушення яких передбачена відповідальність згідно з Кодексом України про адміністративні правопорушення.

Громадяни, громадські організації мають право брати участь у виконанні

Правил та контролювати їх виконання, а також надавати пропозиції щодо внесення змін до Правил.

Співробітництво об'єднань громадян, професійних спілок, релігійних організацій тощо у сфері благоустрою міста полягає у спільній участі в діях щодо запобігання порушень існуючого стану благоустрою міста, реагуванні на факти таких порушень, виявленні порушень вимог нормативно-правових актів у сфері благоустрою міста, організації надання з боку державних та міжнародних організацій та фондів технічної, фінансової, консультативної та гуманітарної допомоги населенню, яке потерпіло внаслідок порушень існуючого благоустрою території міста.

1.2. У цих Правилах наведені нижче терміни вживаються в таких значеннях:

автомобільна дорога – лінійний комплекс інженерних споруд, призначений для безперервного, безпечного та зручного руху транспортних засобів;

благоустрій міста – комплекс робіт з інженерного захисту, розчищення, осушення та озеленення території, а також соціально-економічних, організаційно-правових та екологічних заходів з покращення мікроклімату, санітарного очищення, зниження рівня шуму та інше, що здійснюються на території населеного пункту з метою її раціонального використання, належного утримання та охорони, створення умов щодо захисту і відновлення сприятливого для життєдіяльності людини довкілля;

вивіска чи табличка – елемент на будинку, будівлі або споруді з інформацією про зареєстроване найменування особи, знаки для товарів і послуг, що належать такій особі, вид її діяльності (якщо це не впливає із зареєстрованого найменування особи), час роботи, розміщений на зовнішній поверхні будинку, будівлі або споруди не вище першого поверху або на поверсі, де розташовується власне чи надане в користування особі приміщення (крім випадків, коли суб'єкту господарювання належить на праві власності або користування вся будівля або споруда), біля входу у таке приміщення, який не є рекламою;

відходи – будь-які речовини, матеріали і предмети, яких їх власник позбувається, має намір або повинен позбутися;

власник відходів – фізична особа, юридична особа, яка утворює відходи або яка відповідно до закону володіє, користується і розпоряджається відходами;

вигрібна яма (вигріб) – інженерна споруда у вигляді поглиблення в землі, виконана з водотривкого матеріалу, призначена для збирання та зберігання рідких відходів, наземна частина якої обладнана щільно прилягаючою кришкою та решіткою для відокремлення твердих відходів;

вода стічна – вода, що утворилася в процесі господарсько-побутової і виробничої діяльності (крім шахтної, кар'єрної і дренажної води), а також відведена з забудованої території, на якій вона утворилася внаслідок випадання атмосферних опадів;

вулично-дорожня мережа – призначена для руху транспортних засобів і пішоходів мережа вулиць, доріг, внутрішньоквартальні та інші проїзди, тротуари, пішохідні і велосипедні доріжки, набережні, майдани, площі, а також автомобільні стоянки та майданчики для паркування транспортних засобів з інженерними та допоміжними спорудами, технічними засобами організації дорожнього руху;

газон – ділянка однорідної території з дерновим (штучним дерновим) покривом, який створюється посівом і вирощуванням дерноутворювальних трав (переважно багаторічних злаків) або одернуванням;

дорожнє покриття – укріплені верхні шари дороги, що сприймають навантаження від транспортних засобів;

захищені об'єкти – приміщення житлових будинків і прибудинкової території; приміщення закладів охорони здоров'я, санаторно-курортних закладів, закладів соціального захисту населення, надавачів соціальних послуг, закладів освіти, культури; приміщення готелів і гуртожитків; приміщення закладів громадського харчування, торгівлі, побутового обслуговування, розважального та грального бізнесу, розташованих у межах населеного пункту; приміщення інших будівель і споруд, в яких постійно чи тимчасово перебувають люди; територіях парків, скверів, зон відпочинку, розташованих на території мікрорайонів і груп житлових будинків;

заходи з благоустрою міста – роботи щодо відновлення, належного утримання та раціонального використання територій, охорони та організації впорядкування об'єктів благоустрою з урахуванням універсальності їх використання;

зелені насадження – деревна, чагарникова, квіткова та трав'яна рослинність природного і штучного походження на визначеній території міста:

1) зелені насадження загального користування - зелені насадження, які розташовані на території загальноміських і районних парків, спеціалізованих парків, парків культури та відпочинку; на територіях зоопарків та ботанічних садів, міських садів і садів житлових районів, міжквартальних або при групі житлових будинків; скверів, бульварів, насадження на схилах, набережних, лісопарків, лугопарків, гідропарків та інше, які мають вільний доступ для відпочинку;

2) зелені насадження обмеженого користування - насадження на територіях громадських і житлових будинків, закладів освіти, закладів охорони здоров'я, промислових підприємств і складських зон, санаторіїв, культурно-освітніх і спортивно-оздоровчих установ та інше;

3) зелені насадження спеціального призначення - насадження транспортних магістралей і вулиць; на ділянках санітарно-захисних зон довкола промислових підприємств; виставок, кладовищ і крематоріїв, ліній електропередач високої напруги; лісомеліоративні, водоохоронні, вітрозахисні, протиерозійні, насадження розсадників, квітникарських господарств, пришляхові насадження в межах міста;

зелене будівництво – комплекс робіт щодо створення нових міських

зелених насаджень і реконструкції наявних;

землекористувачі – юридичні та фізичні особи (резиденти і нерезиденти), які користуються земельними ділянками державної та комунальної власності на праві постійного користування або оренди;

зовнішнє освітлення – освітлення вулично-дорожньої мережі, житлових кварталів та масивів, парків, територій будь-яких інших об'єктів через або за допомогою перетворення електричної енергії у світлову;

зовнішня реклама – реклама, що розміщується на спеціальних тимчасових і стаціонарних конструкціях, розташованих на відкритій місцевості, а також на зовнішніх поверхнях будинків, споруд, на елементах вуличного обладнання, над проїзною частиною вулиць і доріг; засобами зовнішньої реклами можуть бути плоскі та об'ємні стенди, щити, панно, транспаранти, тролі, таблички, короби, табло (механічні, динамічні, електронні), екрани, панелі, тумби (у тому числі афішні), складні просторові конструкції, аеростати, повітряні кулі тощо;

інклюзивність будівель і споруд – комплекс архітектурно-планувальних, інженерно-технічних, ергономічних, конструкційних і організаційних заходів для забезпечення доступності будівель і споруд, у яких кожна особа, незалежно від віку, статі, інвалідності, функціональних порушень, рівня комунікативних можливостей або обставин, може відчувати себе безпечно і комфортно без сторонньої допомоги та в міру своїх можливостей;

контейнер для зберігання побутових відходів (контейнер) – металева або пластикова ємність, призначена для збирання та зберігання побутових відходів, виготовлена згідно з вимогами державних стандартів;

комплексний благоустрій – проведення на визначеній території населеного пункту (мікрорайон, квартал, парк, бульвар, вулиця, провулок, узвіз тощо) комплексу робіт з улаштування (відновлення) покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями для безпеки руху, озеленення, забезпечення зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами, встановлення малих архітектурних форм, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення інженерно-технічного і санітарного стану території, покращення її естетичного вигляду;

лісопарк (буферний парк) – лісовий масив з елементами паркового благоустрою для масового відпочинку населення;

мала архітектурна форма – елемент декоративного чи іншого оснащення об'єкта благоустрою, який використовується для покращення естетичного вигляду громадських місць і міських об'єктів, організації простору та доповнює композицію будинків, будівель, їх комплексів;

місцевий план управління відходами – документ державного планування, що містить комплекс взаємозв'язаних завдань і заходів, узгоджених за строками та ресурсним забезпеченням з усіма заінтересованими виконавцями, спрямованих на забезпечення сталого управління відходами в населених пунктах в межах території територіальної громади з урахуванням принципів співробітництва органів місцевого самоврядування, сформованих на підставі оцінки поточного стану сфери управління відходами та вже

розроблених моделей;

об'єкт благоустрою зеленого господарства – об'єкт благоустрою, на території якого розташовані зелені насадження;

об'єкти зовнішнього освітлення – електричне і допоміжне обладнання та електромережі (у тому числі лінії електропередачі, апаратура диспетчерського зв'язку, автоматика та телемеханіка), що забезпечують належне функціонування згідно з державними стандартами, технічними умовами та нормами вуличного, об'єктного та архітектурно-декоративного освітлення;

об'єкт культурної спадщини – визначне місце, споруда (витвір), комплекс (ансамбль), їхні частини, пов'язані з ними рухомі предмети, а також території чи водні об'єкти, інші природні, природно-антропогенні або створені людиною об'єкти незалежно від стану збереженості, що донесли до нашого часу цінність з археологічного, естетичного, етнологічного, історичного, архітектурного, мистецького, наукового чи художнього погляду і зберегли свою автентичність;

об'єкти торгівлі – будь-яке спеціально облаштоване місце для проведення торгівельної діяльності як стаціонарної мережі, так і пересувної мережі;

охорона зелених насаджень – система адміністративно-правових, організаційно-господарських, економічних, архітектурно-планувальних і агротехнічних заходів, спрямованих на збереження, відновлення або покращення виконання зеленими насадженнями відповідних функцій;

пам'ятка культурної спадщини – об'єкт культурної спадщини, який занесено до Державного реєстру нерухомих пам'яток України;

парк – самостійний архітектурно-організаційний комплекс, основним елементом якого є зелені насадження площею понад 2 га, який виконує санітарно-гігієнічні функції та призначений для короткочасного відпочинку населення. Залежно від характеру і призначення парки діляться на парки культури і відпочинку, районні, спортивні, дитячі, дендрологічні, історичні, національні, меморіальні, етнографічні парки-музеї, історичні, виставкові, зоологічні, аерофітотерапії тощо;

паспорт опорядження фасадів – архітектурне проектне рішення, що містить текстові та графічні матеріали з інформацією про зовнішній вигляд фасадів будівель та споруд, матеріали якими опоряджуються фасади, їхній колір (архітектурне та кольорове рішення), складене архітектором, який має відповідний кваліфікаційний сертифікат;

паспорт прив'язки тимчасової споруди для провадження підприємницької діяльності – комплект документів, якими визначено місце встановлення об'єкта на топографо-геодезичній основі М 1:500, схему благоустрою прилеглої території;

підземний пішохідний перехід – тунель для перетинання пішоходами транспортних магістралей (під проїзною частиною або залізничними коліями);

планована діяльність – планована господарська діяльність, яка включає

будівництво, реконструкцію, технічне переоснащення, розширення, перепрофілювання, ліквідацію (демонтаж) об'єктів благоустрою, інші втручання в природне середовище і ландшафти, у тому числі видобування корисних копалин, використання техногенних родовищ корисних копалин, яка здійснює значний вплив на довкілля та підлягає оцінці впливу на довкілля відповідно до частини 1 ст. 3 Закону України «Про оцінку впливу на довкілля»;

побутові відходи – змішані та/або роздільно зібрані відходи від домогосподарств, включаючи відходи паперу, картону, скла, пластику, деревини, текстилю, металу, упаковки, біовідходи, відходи електричного та електронного обладнання, відходи батарей та акумуляторів, небезпечні відходи у складі побутових, великогабаритні та ремонтні відходи, а також змішані та/або роздільно зібрані відходи з інших джерел, якщо ці відходи подібні за своїм складом до відходів домогосподарств.

Побутові відходи не включають відходи промисловості, сільського і лісового господарства, рибальства та аквакультури, резервуарів для септиків, каналізаційних мереж та відходи їх оброблення, включаючи осад стічних вод, транспортні засоби, строк експлуатації яких закінчився, відходи будівництва та знесення, вуличний змет, медичні відходи;

пошкодження зелених насаджень – надання шкоди кореневій системі, стовбуру, кроні, гілкам деревно-чагарникових порід, а також газонам, квітникам, яка не припинила їх росту;

прибирання об'єктів благоустрою – захід санітарного очищення, що передбачає регулярне збирання та перевезення в установлені місця побутових відходів, видалення вуличного змету, листя, гілля, снігу, льоду тощо;

прибирання механізоване – прибирання території із застосуванням миючо-поливних, підмітально-прибиральних, снігоприбиральних та інших машин і механізмів;

прибирання ручне – прибирання на відповідній території вручну шляхом збирання випадкових відходів, підмітання мітлою, прибирання відходів, снігу, льоду лопатою, видалення їх за допомогою інших засобів;

прибудинкова територія – територія навколо багатоквартирного будинку, що визначена на підставі відповідної містобудівної та землепорядної документації у межах відповідної земельної ділянки, на якій розташовані багатоквартирний будинок і належні до нього будівлі і споруди, що необхідна для обслуговування багатоквартирного будинку та задоволення житлових, соціальних і побутових потреб власників (співвласників та наймачів (орендарів) квартир, а також нежитлових приміщень, розташованих у багатоквартирному будинку;

прилегла територія – територія, яка межує із об'єктом благоустрою (його частиною) або спорудою (тимчасовою спорудою), розташованою на об'єкті благоустрою по його периметру;

присадибна ділянка – земельна ділянка, що передається у власність громадян або надається в оренду для будівництва і обслуговування жилого будинку, господарських будівель і споруд;

проїзна частина – частина автомобільної дороги, безпосередньо призначена для руху транспортних засобів;

реклама – інформація про особу, ідею та/або товар, розповсюджена за грошову чи іншу винагороду або з метою самореклами в будь-якій формі та в будь-який спосіб і призначена, щоб сформувати або підтримати у прямий (пряма реклама, телепродаж) або непрямий (спонсорство, розміщення товару (продакт-плейсмент) спосіб обізнаність споживачів реклами та їхній інтерес щодо таких особи, ідеї та/або товару;

рекламні засоби – засоби, що використовуються для доведення реклами до споживачів реклами;

рекламні засоби (з обладнанням) – це елементи благоустрою міста, які використовуються для розміщення зовнішньої реклами. До рекламних засобів (спеціальних конструкцій) відносяться тимчасові та стаціонарні рекламні засоби (світлові та несвітлові, наземні та підземні, плоскі та об'ємні стенди, щити, панно, транспаранти, троли, таблички, короби, механічні, динамічні, електронні табло, екрани, панелі, тумби, складні просторові конструкції тощо). До обладнання зовнішньої реклами відносяться опори, блоки тощо;

рекреаційні зони – ділянки суші і водного простору, призначені для організованого масового відпочинку населення і туризму;

рідкі відходи – відходи каналізаційних мереж, що утворюються у житлових та громадських будівлях і спорудах за відсутності централізованого водопостачання та каналізації;

санітарне очищення території міста – комплекс планувальних, організаційних, санітарно-технічних та господарських заходів щодо збирання, зберігання, перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, що утворились у місті, а також прибирання об'єктів благоустрою з метою запобігання шкідливому впливу факторів середовища життєдіяльності на життя і здоров'я людини та майбутніх поколінь;

сквер – упорядкована й озеленена ділянка площею від 0,02 га до 2 га, яка є елементом архітектурно-художнього оформлення міста та призначена для короткочасного відпочинку населення;

спеціальне водокористування – забір води з водних об'єктів із застосуванням споруд або технічних пристроїв, використання води та скидання забруднюючих речовин у водні об'єкти, включаючи забір води та скидання забруднюючих речовин із зворотними водами із застосуванням каналів;

стихійна торгівля – це торгівля, що здійснюється фізичними особами без відповідних дозвільних документів, що реалізуються ними у невстановлених місцях (на вулицях, у дворах, на тротуарах, у скверах, парках, під'їздах, тощо) з рук, із землі, без відповідного дозволу на розміщення об'єкта торгівлі, також самовільне встановлення – наметів, кіосків тощо з метою здійснення торгівлі;

схема санітарного очищення міста – документ, у якому містяться графічні та текстові матеріали щодо черговості здійснення заходів та обсягів робіт з санітарного очищення, систем і методів збирання, зберігання,

перевезення, оброблення (перероблення), утилізації, видалення, знешкодження і захоронення побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, необхідної кількості сміттевозів, механізмів, устаткування та інвентарю, доцільності проектування, будівництва, реконструкції чи розширення об'єктів поводження з відходами, їх основні параметри і розміщення, орієнтовані капіталовкладення на будівництво і придбання технічних засобів;

схема комплексного благоустрою – проєктна документація, що містить принципові рішення щодо визначення суспільної зони вулиці, її благоустрою в межах, як правило, одного кварталу та, у разі необхідності, схему визначення меж прибудинкових територій. Межі планувальної одиниці, на яку розробляється схема комплексного благоустрою, визначається у кожному конкретному випадку залежно від характеру забудови та характеристик об'єктів;

спеціальні конструкції – тимчасові та стаціонарні рекламні засоби (світлові та несвітлові, наземні та наземні (повітряні), плоскі та об'ємні стенди, щити, панно, транспаранти, троли, таблички, коробки, механічні, динамічні, електронні табло, екрани, панелі, тумби, складні просторові конструкції, аеростати, повітряні кулі тощо), які використовуються для розміщення реклами;

територія – сукупність земельних ділянок, які використовуються для розміщення об'єктів благоустрою населених пунктів: парків, скверів, бульварів, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, шляхів, площ, майданів, набережних, прибудинкових територій, пляжів, кладовищ, рекреаційних, оздоровчих, навчальних, спортивних, історико-культурних об'єктів, об'єктів промисловості, комунально-складських та інших об'єктів у межах населеного пункту;

тимчасова споруда торгівельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності (ТС) – одноповерхова споруда, що виготовляється з полегшених конструкцій з урахуванням основних вимог до споруд, визначених технічним регламентом будівельних виробів, будівель і споруд, і встановлюється тимчасово, без улаштування фундаменту;

удосконалене покриття – цементобетонне, асфальтобетонне, залізобетонне або армобетонне збірне покриття, бруківки із брукатки й мозаїки, збірні покриття з дрібно розмірних бетонних плит, із щебеню і гравію, оброблених органічними та в'язкими матеріалами;

управління відходами – комплекс заходів із збирання, перевезення, оброблення (відновлення, у тому числі сортування та видалення) відходів, включаючи нагляд за такими операціями та подальший догляд за об'єктами видалення відходів;

утримання в належному стані території – використання її за призначенням відповідно до генерального плану міста, іншої містобудівної документації, цих Правил, а також санітарне очищення території, її озеленення, збереження та відновлення об'єктів та елементів благоустрою;

утримання будинків і прибудинкових територій – господарська діяльність, спрямована на задоволення потреб фізичної чи юридичної особи

щодо забезпечення експлуатації або ремонту жилих та нежилих приміщень, будинків і споруд, комплексів будинків і споруд, а також утримання прилеглої до них (прибудинкової) території відповідно до вимог нормативів, норм, стандартів, порядків і правил згідно з чинним законодавством;

фасад – зовнішній вигляд певного боку або частини споруди;

цільове призначення земельної ділянки – допустимі напрями використання земельної ділянки відповідно до встановлених законом вимог щодо використання земель відповідної категорії та визначеного виду цільового призначення;

червоні лінії – визначені в містобудівній документації щодо пунктів геодезичної мережі межі існуючих та запроектованих вулиць, доріг, майданів, які розділяють території забудови та території іншого призначення;

Інші терміни в цих Правилах вживаються у значеннях, визначених законами України «Про благоустрій населених пунктів», «Про місцеве самоврядування в Україні», «Про рекламу», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про управління відходами», «Про охорону атмосферного повітря», «Про охорону культурної спадщини», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про дорожній рух», «Про об'єднання співвласників багатоквартирного будинку», «Про поховання та похоронну справу», «Про систему громадського здоров'я», іншими нормативно-правовими актами.

1.3. Фінансування заходів із благоустрою населеного пункту здійснюється відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

1.3.1. Фінансування заходів з благоустрою міста, утримання та ремонт об'єктів благоустрою може здійснюватися за рахунок коштів державного бюджету, місцевих бюджетів, коштів підприємств, установ, організацій, добровільних внесків юридичних осіб та громадян, за рахунок пайових внесків та інших джерел, передбачених законом.

1.3.2. За рахунок коштів державного бюджету фінансуються:

- 1) заходи на виконання державних програм благоустрою населених пунктів;
- 2) роботи з підготовки проєктів законів, інших нормативно-правових актів у сфері благоустрою населених пунктів;
- 3) роботи з благоустрою, що проводяться на землях державної форми власності;
- 4) охорона та утримання об'єктів благоустрою, переданих органами державної влади на баланс підприємствам, установам, організаціям;
- 5) роботи з утворення територій і об'єктів рекреаційного призначення, які належать до державної власності.

1.3.3. За рахунок коштів місцевих бюджетів фінансуються:

- 1) заходи з виконання місцевих програм благоустрою населених пунктів, у тому числі проєктів благоустрою територій населених пунктів;
- 2) охорона та утримання об'єктів благоустрою комунальної форми

власності, переданих органами місцевого самоврядування на баланс підприємствам, установам, організаціям;

3) охорона, утримання та розвиток зелених насаджень на об'єктах благоустрою комунальної форми власності;

4) роботи з утворення об'єктів рекреаційного призначення, які належать до комунальної власності;

5) організація санітарного очищення територій, які належать до комунальної власності.

1.3.4. За рахунок коштів підприємств, установ, організацій фінансуються заходи, спрямовані на:

1) благоустрій, виконання робіт з ремонту і реконструкції доріг внутрішньогосподарського користування, озеленення, утримання в належному стані території, яка їм належить на праві власності або праві користування та прилеглій до неї території;

2) усунення на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) пошкодження інженерних мереж, елементів благоустрою, а також наслідків аварій, що сталися з їх вини.

Благоустрій прибудинкових територій об'єктів нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту будівель та споруд здійснюється за рахунок коштів забудовників (інвесторів).

Благоустрій прибудинкової території багатоквартирного будинку здійснюється за рахунок коштів власників житлових і нежитлових приміщень у багатоквартирному будинку, отриманих як плата за надання послуг з утримання будинків, споруд та прибудинкової території.

Власник тимчасової споруди торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення, розташованої на території об'єкта благоустрою державної або комунальної власності, на умовах договору, укладеного із підприємством або балансоутримувачем об'єкта благоустрою, може фінансувати утримання прилеглій до тимчасової споруди території шляхом оплати пайової участі з утримання в належному стані об'єкта благоустрою.

Підприємства, установи, організації можуть на добровільних засадах здійснювати внески на фінансування заходів з благоустрою території населеного пункту.

Благоустрій присадибних ділянок фінансується за рахунок коштів їх власників або користувачів.

1.3.5. Участь громадян у фінансуванні заходів із благоустрою населеного пункту здійснюється відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів».

1.4. Громадяни та юридичні особи є відповідальними за порушення цих Правил та згідно з вимогами законодавства України.

1.5. Правила розроблені відповідно до Типових правил благоустрою території населеного пункту і затверджуються Запорізькою міською радою.

1.6. Правила є відкритими та доступними. Вільний доступ до Правил

забезпечується шляхом їх публікації на офіційному сайті Запорізької міської ради.

1.7. Правила є обов'язковими до виконання на всій території міста Запоріжжя. Зміни та доповнення до Правил вносяться рішенням Запорізької міської ради.

II. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій об'єктів благоустрою

2.1. Благоустрій територій здійснюється з урахуванням особливостей таких територій відповідно до вимог законодавства та нормативно-технічних документів.

Проектування та будівництво об'єктів будівництва на об'єктах благоустрою здійснюється відповідно до вимог законодавства у сфері містобудівної діяльності, Закону України «Про оцінку впливу на довкілля», а також ДБН «Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій».

Проектування, будівництво та реконструкція об'єктів комплексного благоустрою здійснюються на основі генерального плану міста, комплексних транспортних схем та схем організації дорожнього руху, детальних планів території, планів червоних ліній, з урахуванням природно-кліматичних умов і містобудівних особливостей міста, експлуатаційних, протипожежних, екологічних та санітарних норм і правил, умов безпеки руху транспорту та пішоходів, етапності будівництва, реконструкції і капітального ремонту, інклюзивних вимог будівництва.

2.2. Загальні вимоги до порядку здійснення благоустрою та утримання об'єктів, елементів благоустрою.

2.2.1. Благоустрій території міста Запоріжжя передбачає:

1) розроблення і здійснення ефективних і комплексних заходів з утримання території міста Запоріжжя у належному стані, її санітарного очищення, збереження об'єктів загального користування, а також природних ландшафтів, інших природних комплексів і об'єктів;

2) організацію належного утримання та раціонального використання території, будівель, інженерних споруд та об'єктів рекреаційного, природоохоронного, оздоровчого, історико-культурного та іншого призначення;

3) створення умов для реалізації прав та виконання обов'язків суб'єктами у сфері благоустрою території міста Запоріжжя.

2.2.2. Учасниками правовідносин у сфері благоустрою є:

- 1) посадові особи та органи державної влади;
- 2) посадові особи та органи місцевого самоврядування;
- 3) органи самоорганізації населення та їх представники;
- 4) підприємства, установи, організації, їх посадові та службові особи;
- 5) суб'єкти господарювання (фізичні особи-підприємці, підприємства, установи, організації всіх форм власності), їх посадові та службові особи;

б) громадяни України, іноземці, особи без громадянства.

2.2.3. Суб'єкти у сфері благоустрою.

Суб'єктами у сфері благоустрою населених пунктів є органи державної влади та органи місцевого самоврядування, підприємства, установи, організації, органи самоорганізації населення, громадяни.

2.2.4. Об'єкти у сфері благоустрою.

Об'єкти благоустрою використовуються відповідно до їх функціонального призначення, для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини на засадах їх раціонального використання та охорони з урахуванням вимог Правил благоустрою території міста Запоріжжя, інших вимог, передбачених законодавством.

До об'єктів благоустрою належать:

2.2.4.1. території загального користування:

1) парки (гідропарки, лугопарки, лісопарки, парки культури та відпочинку, парки-пам'ятки садово-паркового мистецтва, спортивні, дитячі, історичні, національні, меморіальні та інші), рекреаційні зони, сади, сквери та майданчики;

2) пам'ятки культурної та історичної спадщини;

3) майдани, площі, бульвари, проспекти;

4) вулиці, дороги, провулки, узвози, проїзди, пішохідні та велосипедні доріжки;

5) пляжі;

6) кладовища;

7) інші території загального користування;

2.2.4.2. прибудинкові території;

2.2.4.3. території будівель та споруд інженерного захисту територій;

2.2.4.4. території підприємств, установ, організацій та закріплені за ними території на умовах договору.

До об'єктів благоустрою можуть належати також інші території в межах міста Запоріжжя.

2.2.5. Елементами (частинами) об'єктів благоустрою є:

1) покриття площ, вулиць, доріг, проїздів, алей, бульварів, тротуарів, пішохідних зон і доріжок згідно діючих норм і стандартів;

2) зелені насадження (у тому числі снігозахисні та протиерозійні) уздовж вулиць і доріг, в парках, скверах, на алеях, бульварах, в садах, інших об'єктах благоустрою загального користування, санітарно-захисних зонах, на прибудинкових територіях;

3) будівлі та споруди системи збирання і вивезення відходів;

4) засоби та обладнання зовнішнього освітлення та зовнішньої реклами;

5) технічні засоби регулювання дорожнього руху;

6) будівлі та споруди системи інженерного захисту територій;

7) комплекси та об'єкти монументального мистецтва, декоративні фонтани і басейни, штучні паркові водоспади;

8) обладнання (елементи) дитячих, спортивних та інших майданчиків;

9) ліхтарі вуличного освітлення, засоби та обладнання зовнішнього освітлення, установки для декоративного підсвічування будинків і пам'ятників;

10) малі архітектурні форми;

11) тимчасова споруда торгівельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності, засоби дрібнороздрібної торгівлі;

12) інші елементи благоустрою, визначені нормативно-правовими актами.

2.2.5.1. До малих архітектурних форм належать:

1) альтанки, павільйони, навіси;

2) паркові арки (аркади) і колони (колонади);

3) вуличні вази, вазони і амфори;

4) декоративна та ігрова скульптура;

5) вуличні меблі (лавки, лави, столи);

6) сходи, балюстради;

7) паркові містки;

8) огорожі, ворота, ґрати;

9) інформаційні стенди, дошки, вивіски;

10) інші елементи благоустрою, визначені нормативно-правовими актами.

2.2.6. Громадяни у сфері благоустрою мають право:

1) користуватись об'єктами та елементами благоустрою міста Запоріжжя;

2) брати участь в обговоренні Правил та проєктів благоустрою території міста Запоріжжя;

3) вносити на розгляд органів місцевого самоврядування пропозиції з питань благоустрою міста Запоріжжя;

4) отримувати в установленому законом порядку повну та достовірну інформацію про затвердження Правил благоустрою території міста Запоріжжя та внесення до них змін, а також роз'яснення їх змісту;

5) брати участь у здійсненні заходів з благоустрою території міста Запоріжжя;

6) вимагати негайного виконання робіт з благоустрою міста Запоріжжя в разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоди життю, здоров'ю або майну громадян;

7) звертатись до суду з позовом про відшкодування шкоди, заподіяної майну чи здоров'ю громадян унаслідок дій чи бездіяльності балансоутримувачів об'єктів благоустрою.

2.2.7. Громадяни у сфері благоустрою зобов'язані:

1) утримувати у належному стані об'єкти та елементи благоустрою (їх частини), що перебувають у їх власності або користуванні, а також визначену Правилами благоустрою території міста Запоріжжя прилеглу до цих об'єктів, елементів територію;

2) дотримуватися Правил благоустрою території міста Запоріжжя;

3) не порушувати права і законні інтереси інших суб'єктів у сфері благоустрою міста Запоріжжя;

4) відшкодовувати в установленому порядку збитки, завдані порушенням законодавства з питань благоустрою міста Запоріжжя;

5) використовувати земельні ділянки за цільовим призначенням;

6) дотримуватись вимог утримання та поводження з домашніми та іншими тваринами на території міста Запоріжжя;

7) виконувати інші обов'язки у сфері благоустрою, передбачені Законом України «Про благоустрій населених пунктів», іншими законами України, цими Правилами, рішеннями центральних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, іншими нормативно-правовими актами України в сфері благоустрою;

8) допускати на об'єкти благоустрою, що перебувають у їх власності або користуванні, аварійно-рятувальні та інші служби для здійснення заходів щодо запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

9) укладати договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем послуги з управління побутовими відходами, визначеним у встановленому законодавством порядку.

2.2.8. Підприємства, установи, організації та фізичні особи-підприємці у сфері благоустрою мають право:

1) брати участь у розробленні планів соціально-економічного розвитку міста Запоріжжя та заходів з благоустрою території;

2) брати участь в обговоренні проєктів нормативно-правових актів з благоустрою міста Запоріжжя;

3) вимагати зупинення робіт, що виконуються з порушенням Правил благоустрою території міста Запоріжжя;

4) вимагати негайного виконання робіт з благоустрою у разі, якщо невиконання таких робіт може завдати шкоди життю або здоров'ю громадян, їх майну та майну юридичної особи;

5) вносити на розгляд органу місцевого самоврядування пропозиції щодо поліпшення благоустрою міста Запоріжжя.

2.2.9. Підприємства, установи, організації та фізичні особи-підприємці у сфері благоустрою зобов'язані:

1) утримувати в належному стані об'єкти, елементи благоустрою (їх частини), що перебувають у їхній власності або користуванні, а також визначену Правилами благоустрою території міста Запоріжжя прилеглу до цих об'єктів територію;

2) утримувати в належному стані закріплені за ними на умовах договору з балансоутримувачем об'єкти, елементи благоустрою (їх частини);

3) усувати на закріплених за ними об'єктах, елементах благоустрою (їх частинах) за власний рахунок та в установлені строки пошкодження інженерних мереж або наслідки аварій, що сталися з їх вини;

4) усувати на закріплених за ними об'єктах, елементах благоустрою (їх частинах) наслідки надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру в установленому порядку;

5) проводити згідно з планами, затвердженими органами державної влади, органами місцевого самоврядування, інвентаризацію та паспортизацію закріплених за ними об'єктів, елементів благоустрою (їх частин), що здійснюються у порядку, затвердженому центральним органом виконавчої влади з питань житлово-комунального господарства;

6) у процесі утримання об'єктів, елементів благоустрою (їх частин) дотримуватися відповідних технологій щодо їх експлуатації та ремонту, регулярно здійснювати заходи щодо запобігання передчасному зносу об'єктів, забезпечення належних та безпечних умов їх функціонування та утримання їх у чистоті та належному стані;

7) відшкодовувати збитки та іншу шкоду, завдану ними внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою та охорони навколишнього природного середовища, в порядку та розмірах установлених законодавством України;

8) постійно утримувати у належному стані фасади будівель і споруд, у тому числі на об'єктах з комунальною часткою власності;

9) укладати з уповноваженим на те виконкомом міської ради органом договір на утримання, благоустрій території, прилеглої до об'єкту, елементу або землекористування;

10) проводити своєчасне відновлення зовнішнього вигляду малих архітектурних форм, (фарбування не рідше 1 разу на рік, очищення по мірі забруднення);

11) відповідно до встановлених норм та правил впорядковувати надані їм земельні ділянки (забезпечувати використання їх за цільовим призначенням, додержуватися вимог законодавства про охорону довкілля, не порушувати прав власників суміжних земельних ділянок та землекористувачів, дотримуватися правил добросусідства та обмежень, пов'язаних з встановленням земельних сервітутів та охоронних зон, за свій рахунок привести земельну ділянку у попередній стан у разі незаконної зміни її рельєфу, за винятком здійснення такої зміни не власником земельної ділянки, коли приведення у попередній стан здійснюється за рахунок особи, яка незаконно змінила рельєф);

12) розташовувати об'єкти торгівлі, громадського харчування, побутових послуг, розваг, тощо в тому числі тимчасові споруди на територіях об'єктів благоустрою в порядку затвердженому рішенням виконавчого комітету міської ради, міської ради;

13) виконувати інші обов'язки у сфері благоустрою передбачені законами України, рішеннями центральних органів виконавчої влади та місцевого самоврядування, цими Правилами, іншими нормативно-правовими актами;

14) допускати на об'єкти, елементи благоустрою, що перебувають у їх власності або користуванні, аварійно-рятувальні та інші служби для здійснення заходів з запобігання і ліквідації наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

15) укладати договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем послуги з управління побутовими відходами,

визначеним у встановленому законодавством порядку.

16) при проведенні робіт з видалення зелених насаджень (аварійних, сухостійних і фаутих дерев) на вулично-дорожній мережі, проводити їх заміну, висаджувати нові дерева та кущі, у тому числі великорозмірним посадковим матеріалом з грудкою землі, замість видалених, крім випадків реалізації проєктів реконструкції та/або будівництва.

2.2.10. Об'єкти благоустрою міста Запоріжжя повинні використовуватися відповідно до їх функціонального призначення для забезпечення інклюзивних умов життєдіяльності людини на засадах їх раціонального використання та охорони з урахуванням вимог Правил, Закону України «Про благоустрій населених пунктів», інших нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів, що регулюють відносини та встановлюють нормативи у сферах землеустрою, містобудування, охорони навколишнього природного середовища, охорони здоров'я, озеленення територій, утримання будинків і споруд, освітлення територій. Ремонт та утримання об'єктів благоустрою міста здійснюється згідно з Порядком проведення ремонту та утримання об'єктів благоустрою населених пунктів.

2.2.11. Благоустрій території житлової та громадської забудови здійснюється з урахуванням інклюзивних вимог використання цієї території відповідно до затвердженої містобудівної документації, державних будівельних норм, державних стандартів, правил і норм.

2.2.12. Благоустрій території міста включає: проведення робіт з улаштування (відновлення) твердого покриття доріг і тротуарів, обладнання пристроями безпеки руху, озеленення, очищення, водовідведення, забезпечення зовнішнього освітлення, розміщення малих архітектурних форм, зовнішньої реклами, відновлення фасадів будинків, здійснення інших заходів, спрямованих на поліпшення технічного, санітарного, екологічно безпечного та інклюзивного стану території, комфортності проживання мешканців і гостей міста. Благоустрій здійснюється в обов'язковому порядку на всій території міста.

2.2.13. Основним методом підвищення рівня благоустрою території міста є комплексний благоустрій визначеної території (району, кварталу, парку, бульвару, проспекту, вулиці, провулку, узвозу тощо), під час якого влаштовується або відновлюється покриття доріг і тротуарів, територія обладнується пристроями для безпеки руху, виконується озеленення та зовнішнє освітлення, розміщуються засоби зовнішньої реклами, встановлюються малі архітектурні форми, здійснюються інші заходи, спрямовані на поліпшення технічного, санітарного та екологічно безпечного стану території, покращення її естетичного вигляду.

2.2.14. Прийняття в експлуатацію об'єктів нового будівництва, реконструкції та капітального ремонту будівель і споруд без проведення благоустрою відповідної території **забороняється**.

2.2.15. Роботи з благоустрою території виконуються з дотриманням умов та нормативів щодо безпечної експлуатації інженерних мереж та технічних засобів телекомунікацій. При капітальному ремонті чи заміні інженерних ме-

реж та технічних засобів повинні застосовуватись екологічні, енергоекономні, захищені від механічних та атмосферних впливів сучасні конструкції та матеріали. Опори повітряних мереж енергопостачання, вуличного освітлення, зв'язку та контактної мережі міського електротранспорту під час проведення комплексного благоустрою замінюються на сучасні естетичні металеві конструкції, що мають захист від корозії.

2.2.16. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть утворювати підприємства для утримання об'єктів благоустрою державної та комунальної власності, а у разі відсутності таких підприємств визначають балансоутримувачів таких об'єктів на конкурсних засадах відповідно до закону та у межах своїх повноважень. Балансоутримувача, який здійснюватиме утримання та ремонт об'єкта благоустрою, що перебуває в приватній власності, визначає власник такого об'єкта благоустрою.

2.2.17. Обслуговуюче підприємство та балансоутримувач забезпечують належне утримання і своєчасний ремонт об'єкта благоустрою власними силами або можуть на конкурсних засадах залучати для цього інші підприємства, установи та організації.

2.2.18. Орган місцевого самоврядування за поданням обслуговуючого підприємства чи балансоутримувача щорічно затверджує заходи з утримання та ремонту об'єкта благоустрою комунальної власності на наступний рік з обов'язковим забезпеченням у повному обсязі вимог доступності, зручності, інформативності та безпеки для користування і передбачає кошти на виконання цих заходів. Орган місцевого самоврядування, обслуговуюче підприємство та балансоутримувач несуть відповідальність за виконання затверджених заходів у повному обсязі.

2.2.19. На території об'єкта благоустрою згідно затвердженої містобудівної документації можуть розташовуватися будівлі та споруди торговельного, соціально-культурного, спортивного та іншого призначення виключно за умови отримання всіх необхідних документів виданих відповідно до встановленого порядку.

2.2.20. Власник (орендар) і користувачі будівлі (її частини), споруди, об'єкта торгівлі або послуг тощо, розташованої на території об'єкта благоустрою державної та комунальної власності, **зобов'язані** забезпечити належне утримання прибудинкової, прилеглої та закріпленої території або можуть брати пайову участь в її утриманні на умовах договору, укладеного з обслуговуючим підприємством або балансоутримувачем об'єкта благоустрою.

2.2.21. Типовий договір щодо пайової участі в утриманні об'єкта благоустрою затверджується центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

2.2.22. Утримання території на умовах договору з обслуговуючим підприємством або балансоутримувачем повинно здійснюватися на належному рівні відповідно до вимог цих Правил.

2.2.23. Власник об'єкта благоустрою на об'єктах приватної власності,

орган державної влади та орган місцевого самоврядування на об'єктах благоустрою державної та комунальної власності відповідно до законодавства забезпечують установалення громадських вбиралень (санітарно-технічних приміщень) з окремим входом для користування.

2.2.24. Балансоутримувач об'єктів, елементів благоустрою забезпечує утримання їх у належному стані та своєчасний ремонт власними силами або може на конкурсних або договірних засадах залучати для цього інших суб'єктів господарювання. Утримання здійснюється відповідно до умов цих Правил, чинних будівельних, санітарних та інших норм та правил.

2.2.25. Балансоутримувач об'єкта, елемента благоустрою **зобов'язаний** вжити заходи з облаштування об'єкта, елемента пандусом згідно ДБН, спеціальними сходами, підйомниками, звуковими пристроями для осіб з інвалідністю. Контроль за дотриманням вимог ДБН покладається на відповідний виконавчий орган міської ради.

2.2.26. Порядок розподілу обов'язків між підприємствами, організаціями, установами, фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності, громадянами щодо організації робіт по утриманню належних їм, закріплених та прилеглих територій у належному стані базується на тому, що кожна особа **зобов'язана** утримувати у належному стані територію, право користування якою їй надано чинним законодавством, або обов'язок по утриманню, якої закріплено відповідним документом. Утримання може здійснюватися спільно на підставі договору відповідної форми.

2.2.27. У разі доручення утримання об'єктів та елементів благоустрою третім особам на підставі відповідних договорів або розпорядчих актів, воно повинно здійснюватися з додержанням вимог та умов цих Правил.

2.3. Порядок здійснення благоустрою та утримання територій загального користування.

2.3.1. Порядок здійснення благоустрою парків, рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків.

2.3.1.1. Благоустрій та утримання парків (гідропарків, лісопарків, лугопарків, парків культури і відпочинку, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, спортивних, дитячих, меморіальних та інших (далі – парків), рекреаційних зон, садів, скверів і майданчиків здійснюється відповідно до планів, розроблених балансоутримувачем чи підприємством, що здійснює утримання об'єктів благоустрою, та затверджених відповідним органом державної влади чи органом місцевого самоврядування, а об'єкта, який перебуває у приватній власності – його власником.

Благоустрій та утримання парків, що належать до територій та об'єктів природно-заповідного фонду, здійснюється відповідно до вимог Закону України «Про природно-заповідний фонд України».

2.3.1.2. Благоустрій та утримання у належному стані парків, рекреаційних зон, садів, скверів і розташованих на їхніх територіях майданчиків для дозвілля здійснюється з дотриманням вимог Законів «Про благоустрій населених

пунктів», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про оцінку впливу довкілля».

2.3.1.3. Благоустрій та утримання у належному стані вищевказаних територій містить:

1) санітарне очищення: прибирання побутових відходів (сміття), листя, гілля тощо, очищення урн по мірі накопичення, але не рідше 1 разу на добу, їх миття та фарбування;

2) встановлення сміттєзбиральних майданчиків (майданчиків для тимчасового накопичення відходів), укладення договорів про надання послуг з управління побутовими відходами з виконавцем послуги з управління побутовими відходами, визначеним у встановленому законодавством порядку;

3) освітлення територій;

4) озеленення, збереження існуючих зелених насаджень;

5) відновлення території у міжсезонний період, після стихійних природних явищ, аварій, інших випадків;

6) утримання у належному санітарному, технічному та естетичному стані, належних балансоутримувачу будівель, споруд, конструкцій, що розташовані на території парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів і майданчиків для дозвілля та відпочинку, відповідно до вимог чинного законодавства;

7) встановлення та утримання у належному санітарному, технічному та естетичному стані засобів та обладнання зовнішнього освітлення, садових лав, таблиць, планів території, меморіальних дошок, пам'ятників та інших елементів благоустрою;

8) забезпечення безпечних умов перебування, дозвілля та відпочинку громадян;

9) забезпечення належної роботи атракціонів, обладнання майданчиків з дотриманням техніки безпеки для дозвілля та відпочинку;

10) збір листя на території парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів здійснюється лише на алеях, доріжках, майданчиках для відпочинку, газонах, галявинах, квітниках. Зібрані відходи зелених насаджень вивозяться у місця, визначені Місцевим планом управління відходами міста Запоріжжя. Спалювати листя, гілля категорично **заборонено**;

11) утримання в належному стані зелених насаджень парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів та майданчиків для дозвілля та відпочинку включає: догляд, обрізання, знесення, висадження зелених насаджень (квітів, дерев, кущів, трави, інших насаджень), що здійснюється згідно нормативно-правових актів.

2.3.1.4. Заборонено: пошкодження зелених насаджень, збір квітів на територіях парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів, майданчиків для дозвілля та відпочинку.

2.4. Порядок утримання пам'яток культурної спадщини.

2.4.1. Власник або уповноважений ним орган, користувач зобов'язані утримувати пам'ятники культурної спадщини, пам'ятки у належному стані,

своєчасно здійснювати ремонт, захищати від пошкодження, руйнування або знищення згідно вимог чинного законодавства України та охоронного договору, актів органів місцевого самоврядування м. Запоріжжя, цих Правил.

2.4.2. Забороняється змінювати призначення пам'ятників культурної спадщини, пам'яток, їхніх частин та елементів, робити написи, позначки на них, на їх територіях та в охоронних зонах без дозволу відповідного органу охорони культурної спадщини.

2.4.3. Забороняється будь-яка діяльність суб'єктів господарської діяльності, громадян, що створює загрозу пам'ятнику культурної спадщини, пам'ятці або порушує законодавство, державні стандарти норми і правила у сфері охорони культурної спадщини.

2.4.4. Балансоутримувач або уповноважений ним орган, користувач зобов'язані утримувати території пам'яток культурної спадщини у належному стані, своєчасно ремонтувати, захищати від пошкодження, руйнування або знищення відповідно до нормативно-правових актів або укласти договір на їх утримання.

2.5. Порядок утримання майданів, площ, бульварів, проспектів, набережних.

Благоустрій та утримання майданів, площ, бульварів, проспектів, набережних здійснюється згідно порядку, встановленого для утримання доріг, вулиць, умов цих Правил, інших нормативно-правових актів.

2.6. Порядок утримання доріг, вулиць, провулків, узвозів, проїздів, пішохідних та велосипедних доріжок.

2.6.1. Власники доріг, вулиць, або уповноважені ними органи (балансоутримувачі, в оперативному управлінні, господарському віданні, яких перебувають вказані об'єкти, або інший уповноважений орган) відповідальні за будівництво, реконструкцію, ремонт, експлуатацію та облаштування автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів, мостів, шляхопроводів, інших споруд, зобов'язані забезпечувати утримання їх у стані, відповідно встановлених вимог щодо забезпечення безпеки дорожнього руху відповідно до вимог нормативно-правових актів, встановлених для такого виду робіт/послуг.

2.6.2. Утримання доріг, які перебувають на балансі (в оперативному управлінні, господарському віданні) виконують їх балансоутримувачі, визначені органом місцевого самоврядування, або підприємства, установи, організації, з якими балансоутримувачем укладено відповідний договір. Ремонт вулиць, доріг і споруд на них, у тому числі ремонт твердого покриття, колесовідбійних стрічок і-направляючих огорож, нанесення горизонтальної дорожньої розмітки виконують їх балансоутримувачі, інші уповноважені дорожньо-експлуатаційні підприємства.

2.6.3. Утримання вулиць, провулків, узвозів, доріг і споруд, які не перебувають на балансі (в оперативному управлінні, господарському віданні), виконують уповноважені органи, визначені органом місцевого самоврядування.

2.6.4. Утримання внутрішньоквартальних доріг, проїздів і споруд на них, виконують балансоутримувачі об'єктів (в оперативному управлінні,

господарському віданні яких перебувають об'єкти), до яких ведуть ці дороги та проїзди, або виконавчі органи міської ради, комунальні, дорожньо-експлуатаційні та інші підприємства, уповноважені органом місцевого самоврядування.

2.6.5. Використовувати дороги, вулиці тощо не за їх функціональним призначенням, встановлювати засоби організації дорожнього руху дозволяється лише за узгодженням з територіальним органом Національної поліції України, рішенням (погодженням) балансоутримувача або уповноваженого ним органу.

2.6.6. Озеленення вулиць і доріг здійснюється згідно встановлених норм та правил.

2.6.7. Власники, балансоутримувачі дорожніх об'єктів або уповноважений ними орган, дорожньо-експлуатаційні організації **зобов'язані:**

1) своєчасно і якісно виконувати експлуатаційні роботи згідно технічних правил з дотриманням норм і стандартів з безпеки руху;

2) постійно контролювати експлуатаційний стан усіх елементів дорожніх об'єктів та негайно усувати виявлені пошкодження чи інші перешкоди у дорожньому русі, а за неможливості це зробити – невідкладно позначити їх дорожніми знаками, сигнальними, огорожувальними і направляючими пристроями згідно діючих нормативів, або припинити (обмежити) рух;

3) контролювати якість робіт, які мають виконуватись підрядними організаціями згідно нормативно-правових актів;

4) вирішувати питання забезпечення експлуатації дорожніх об'єктів у надзвичайних ситуаціях, за несприятливих погодно-кліматичних умов, у разі деформації та пошкодження елементів дорожніх об'єктів, аварії на підземних комунікаціях або виникнення інших перешкод у дорожньому русі разом із спеціалізованими службами організації дорожнього руху та за погодженням з територіальним органом Національної поліції України, оперативно вносити зміни до порядку організації дорожнього руху;

5) аналізувати стан аварійності на дорожніх об'єктах, виявляти аварійно небезпечні ділянки і місця концентрації дорожньо-транспортних пригод, розробляти і здійснювати заходи з вдосконалення організації дорожнього руху для усунення причин та умов, що призводять до їх скоєння;

6) брати участь спільно з територіальним органом Національної поліції України в огляді місць дорожньо-транспортних пригод для визначення дорожніх умов, за яких вони сталися, та усувати виявлені недоліки;

7) сповіщати виконавчі органи міської ради та учасників дорожнього руху про закриття або обмеження руху, стан дорожнього покриття і рівень аварійності на відповідних ділянках, погодно-кліматичні та інші умови;

8) здійснювати в літній період, у плановому порядку, спеціальним транспортом механізоване миття та підмітання проїзної частини вулиць, доріг з вдосконаленим покриттям;

9) забезпечувати дотримання вимог техніки безпеки, а також безпеки дорожнього руху під час виконання дорожньо-експлуатаційних робіт.

2.6.8. Власники транспортних засобів **зобов'язані** виключати можливість

винесення на дорожні об'єкти землі, каміння, будівельних матеріалів, тощо, а також засмічення проїзної частини внаслідок переповнення кузова транспортного засобу сипучими матеріалами, пошкодження тари, розвіювання безтарних вантажів. **Забороняється** перевезення автомобільним транспортом будівельних, сипучих матеріалів, листя, тощо без накриття тентом, який запобігає засміченню доріг, вулиць та прилеглих до них територій.

2.6.9. Забороняється заправляти транспортні засоби паливно-мастильними матеріалами з автомобільних та інших пересувних бензогазоправників, займатися торгівлею паливно-мастильними та іншими матеріалами і виробами.

2.6.10. Суб'єкти господарювання, які є власниками земельних ділянок або землекористувачами, а також власники та користувачі тимчасових споруд, що розташовані в межах «червоних ліній» вулиць і доріг на закріпленій території зобов'язані:

- 1) забезпечити ремонт та утримання відповідної території;
- 2) утримувати та забезпечувати належний технічний стан охоронної зони інженерних комунікацій, обладнання, споруд та елементів дорожніх об'єктів, що використовуються, відповідно до їх функціонального призначення;
- 3) дотримуватися вимог діючих норм і правил щодо охорони дорожніх об'єктів;
- 4) у разі виявлення небезпечних умов за експлуатації споруд і об'єктів, аварій і руйнувань, що призвели до виникнення перешкод дорожнього руху або загрожують збереженню елементів дорожніх об'єктів, негайно повідомити власників дорожніх об'єктів або уповноважених ними органів, а також територіальний орган Національної поліції України.

2.6.11. У межах смуги відведення автомобільних доріг загального користування та «червоних ліній» вулиць і доріг міста забороняється:

- 1) розміщувати будь-які споруди або об'єкти без дотримання вимог Закону України «Про автомобільні дороги»;
- 2) розміщувати контейнери для побутових відходів та іншу тару для твердих побутових відходів за межами контейнерних майданчиків для побутових відходів;
- 3) смітити, псувати дорожнє покриття, обладнання, зелені насадження;
- 4) спалювати сміття, опале листя та інші побутові відходи, складати їх для тривалого зберігання;
- 5) скидати промислові, меліоративні і каналізаційні води в систему дорожнього зливостоку;
- 6) встановлювати намети та влаштовувати місця для відпочинку;
- 7) випасати худобу та свійську птицю;
- 8) прокладати нові та проводити ремонт існуючих мереж у межах «червоних ліній» вулиць і доріг міст та інших населених пунктів без відповідного дозволу органів місцевого самоврядування;
- 9) причалювати на човнах до опор мостів, влаштовувати стоянку човнів у межах охоронної зони мостів;

10) купатися, прати білизну, ловити рибу під мостами і в межах їх охоронних зон;

11) палити на шляхопроводах, мостах, естакадах, пішохідних містках, у тунелях і підземних пішохідних переходах.

2.6.12. Погодження проєктів будівництва, реконструкції і ремонту автомобільних доріг, залізничних переїздів, комплексів дорожнього сервісу та інших споруд у межах смуги відведення автомобільних доріг або “червоних ліній” міських вулиць і доріг здійснюється відповідними підрозділами Національної поліції відповідно до Закону України “Про дорожній рух”.

2.6.13. При виконанні робіт з ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць та залізничних переїздів дорожньо-експлуатаційні організації у першочерговому порядку повинні здійснювати заходи щодо безпеки дорожнього руху.

2.6.14. Власники та користувачі земельних ділянок, а також власники (користувачі) тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності, інженерних комунікацій та споруд, що розташовані в межах смуги відведення автомобільних доріг загального користування або “червоних ліній” вулиць і доріг міста, **зобов’язані:**

1) утримувати в належному стані зелені насадження, охоронні зони інженерних комунікацій, тротуари, обладнані стоянки автомобілів, трамвайне полотно та інші елементи дорожніх об’єктів;

2) забезпечувати прибирання побутових відходів (сміття), снігу, опалого листя та інших відходів, а в разі потреби проводити обробку тротуарів протиожеледними матеріалами;

3) забезпечувати належний технічний стан інженерних комунікацій, обладнання, споруд та інших використовуваних елементів дорожніх об’єктів відповідно до їх функціонального призначення та діючих нормативів;

4) у разі виявлення небезпечних умов в експлуатації споруд і об’єктів, їх аварій і руйнувань, що призвели до виникнення перешкод у дорожньому русі або загрожують збереженню елементів дорожніх об’єктів, негайно повідомляти власників дорожніх об’єктів або уповноважених ними органів, підприємства та організації, що забезпечують ремонт та утримання дорожніх об’єктів, а також уповноважений підрозділ Національної поліції;

5) дотримуватись вимог діючих норм і правил щодо охорони дорожніх об’єктів.

2.6.15. Балансоутримувач дорожніх об’єктів або уповноважений ним орган, дорожньо-експлуатаційні організації, користувачі дорожніх об’єктів та спеціалізовані служби організації дорожнього руху **зобов’язані** забезпечувати зручні і безпечні умови руху, сприяти збільшенню пропускнуєї спроможності дорожніх об’єктів, запобігати травмуванню учасників дорожнього руху, пошкодженню транспортних засобів і дорожніх об’єктів, забрудненню навколишнього середовища.

2.6.16. Власники або балансоутримувачі підземних комунікацій (споруд) **зобов’язані:**

1) забезпечити розміщення та утримання кришок, решіток оглядових та приймальних колодязів у справному стані;

2) забезпечити розміщення кришок, решіток колодязів на рівні верхнього шару дорожнього покриття, без перекосів на дорогах, пішохідних та велосипедних доріжках;

3) вживати заходи по недопущенню та відновленню просідання дорожнього покриття навколо оглядових приймальних колодязів підземних комунікацій;

4) забезпечити відновлення газонів та квітників при проведенні робіт з утримання, реконструкції та після ліквідації аварійної ситуації на підземних комунікаціях (спорудах).

2.6.17. Ремонт і утримання дорожніх об'єктів, покриття площ, вулиць, доріг, проспектів, пішохідних та велосипедних доріжок, у тому числі їх санітарне очищення, має виконуватися згідно технічних правил ремонту і утримання автомобільних доріг загального користування і технічних правил ремонту й утримання міських вулиць і доріг, інших будівельних та санітарних норм та правил, цих Правил та інших вимог нормативно-правових актів. Якість робіт з ремонту та утримання об'єктів має відповідати вимогам нормативно-правових актів, комфортності, економічності та безпеки дорожнього руху.

2.6.18. **Забороняється** довільно зменшувати ширину доріг, проїздів, пішохідних, велосипедних доріжок.

2.6.19. **Заборонено** мити транспортні засоби на дорогах, вулицях, провулках, пішохідних та велосипедних доріжках, інших об'єктах благоустрою та в інших не відведених для цього місцях.

2.6.20. Механізоване посипання піщаною або змішаною сумішшю та оброблення іншими дозволеними для цієї мети матеріалами проїзної частини вулиць, тротуарів, площ, мостів, шляхопроводів, перехресть, підйомів і узвозів у зимовий період здійснюється за нормами та з періодичністю, визначеними Технічними правилами ремонту і утримання вулиць та доріг населених пунктів, затвердженими наказом Міністерства регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

2.7. Порядок утримання пляжів.

2.7.1. Благоустрій рекреаційних зон, що використовується для організованого масового відпочинку та купання, здійснюється із дотриманням вимог нормативно-технічних документів, якими визначаються гігієнічні вимоги до зон рекреації водних об'єктів.

2.7.2. Території пляжів, зон відпочинку на воді утримувати у належному стані **зобов'язані** їх балансоутримувачі або особи, яким вказані території передані згідно договорів оренди, інших документів, відповідно до умов цих Правил, інших нормативно-правових актів.

2.7.3. Території пляжів, зон відпочинку на воді, що не передані у користування, згідно з договорами оренди, інших документів, утримуються уповноваженим органом виконавчого комітету міської ради.

2.7.4. Території пляжів, зон відпочинку на воді, мають бути обладнані

енергозберігаючими приладами освітлення. Кількість та потужність освітлювальних засобів повинна забезпечувати достатнє освітлення для забезпечення безпечного перебування громадян на території пляжів.

2.7.5. Утримання територій пляжів, зон відпочинку на воді, включає санітарне очищення, очищення дна акваторії, вживання заходів щодо запобігання забрудненню річок та водоймищ, охорону зелених насаджень, огороження відповідної території, у тому числі декоративне.

2.7.6. Балансоутримувачі або особи, які утримують пляжі, зони відпочинку на воді **зобов'язані** у процесі їх експлуатації виконувати вимоги договору оренди або договору земельного сервітуту та інших нормативних актів.

2.7.7. Особи, які утримують пляжі, зони відпочинку на воді **зобов'язані** укладати договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем послуг з управління побутовими відходами, визначеним у встановленому законодавством порядку на певній території, на якій знаходиться об'єкт утворення відходів та забезпечити установку контейнерів, урн для збору побутових відходів.

2.7.8. **Забороняється** у місцях, призначених для купання, прати білизну і купати тварин.

2.7.9. На пляжах, зонах відпочинку на воді повинні бути організовані медичні та рятувальні пункти з відповідним обладнанням.

2.8. Порядок утримання кладовищ.

2.8.1. Планування нових, утримання та санітарне впорядкування діючих кладовищ здійснюється відповідно до вимог Державних санітарних правил та норм, Порядку утримання кладовищ та інших місць поховань.

2.8.2. Планування та впорядкування території місць поховань забезпечують виконавчі органи міської ради згідно з генеральним планом забудови міста та іншої містобудівної документації, з дотриманням обов'язкових містобудівних, екологічних та санітарно-гігієнічних вимог.

2.8.3. Утримання у належному стані територій кладовищ та місць поховань передбачає використання їх за цільовим призначенням, санітарне очищення, озеленення, охорону зелених насаджень, збір та вивезення побутових відходів (сміття) тощо, згідно вимог цих Правил, інших нормативно-правових актів.

2.9. Порядок утримання місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування транспорту, відведених майданчиків для паркування транспортних засобів).

2.9.1. На територіях місць для стоянки транспортних засобів (автостоянок, місць паркування, відведених майданчиків для паркування транспортних засобів) забезпечується додержання загальних вимог санітарного очищення територій, вимог цих Правил та іншого законодавства в сфері благоустрою, Правил паркування транспортних засобів, встановленого порядку та режиму паркування.

2.9.2. Балансоутримувач або інші особи, яким передані зазначені

території у користування в порядку, встановленому чинним законодавством, або інших документів, **зобов'язані** забезпечити їх утримання у належному стані, в тому числі **20 м** від периметру споруд та до проїжджої частини вулиці.

2.9.3. У спеціально обладнаних місцях для стоянки, паркування транспортних засобів забороняється:

- 1) засмічувати територію;
- 2) розпалювати вогнища;
- 3) здійснювати торгівлю;
- 4) зливати відпрацьовані мастила, технічні речовини на землю чи дорожнє покриття;
- 5) псувати обладнання місць стоянки, паркування, пошкоджувати зелені насадження;
- 6) захаращувати території побутовими відходами, товарами, тарою, обладнанням тощо;
- 7) мити та обслуговувати транспортні засоби в непередбачених для цього місцях.

2.9.4. Місця для стоянки транспортних засобів (автостоянки, місця паркування) використовуються виключно за цільовим призначенням.

2.10. Порядок утримання майданчиків для дозвілля та відпочинку, інших майданчиків.

2.10.1. Утримання майданчиків здійснюють їх балансоутримувач або особи, на території яких розміщені вказані майданчики, відповідно договору та інших документів.

2.10.2. Майданчики повинні бути безпечними для життя та здоров'я громадян, а наявне обладнання, спортивні, розважальні та інші споруди, інші елементи благоустрою повинні підтримуватися у належному санітарному, технічному та естетичному стані, відповідно цих Правил та інших нормативно-правових актів, своєчасно очищатися від бруду, побутових відходів (сміття), снігу, льоду тощо, та проводитись ремонтні роботи пошкодженого обладнання.

2.10.3. Забороняється наявність та використання поламаного, небезпечного для життя та здоров'я громадян обладнання, елементів благоустрою.

2.10.4. Забороняється розміщувати транспортні засоби на території дитячих, спортивних та інших майданчиках.

2.11. Порядок утримання місць для організації ярмарків та майданчиків сезонної торгівлі.

2.11.1. Організація ярмарків, майданчиків сезонної торгівлі має відповідати чинним санітарним, протипожежним нормам і правилам.

2.11.2. Балансоутримувач або інша уповноважена особа місць проведення ярмарків або майданчиків сезонної торгівлі або інші особи, відповідно договорів, інших документів **зобов'язані:**

- 1) забезпечити належне утримання території, у тому числі санітарне очищення прилеглої території в радіусі **20 метрів** від периметру майданчика;
- 2) укласти договір про надання послуги з управління побутовими

відходами з виконавцем послуги з управління побутовими відходами, визначеним у встановленому законодавством порядку на певній території на якій знаходиться об'єкт утворення відходів;

3) встановити контейнери (урни) для роздільного збирання відходів згідно з санітарними нормами та правилами;

4) забезпечити встановлення біотуалетів згідно з санітарними нормами та правилами;

5) забезпечити збереження всіх елементів благоустрою, зокрема зелених насаджень, на території проведення ярмарків та прилеглий території.

2.11.3. Тимчасове розміщення сцен, стендів, обладнання, механізмів і конструкцій, павільйонів, тентів, тощо на період проведення виставочних, рекламних, концертних, розважальних та інших масових заходів здійснюється у порядку, встановленому Запорізькою міською радою.

2.11.4. На період підготовки і проведення масових і офіційних заходів (свята, народні гуляння, фестивалі, спортивні змагання, з'їзди, конференції, симпозіуми та ін.) на міських вулицях і дорогах допускається розміщувати над проїзною частиною засоби святкового оформлення та відповідну інформацію з дотриманням вимог законодавства і забезпечення видимості дорожніх знаків, світлофорів, перехресть, пішохідних переходів, місць для зупинки маршрутних транспортних засобів.

2.12. Порядок утримання ринків.

2.12.1. Балансоутримувач або інша уповноважена особа зобов'язані утримувати територію ринку відповідно цих Правил та інших нормативно-правових актів.

2.12.2. Територія ринку (у тому числі господарські майданчики, під'їзні шляхи та підходи) повинні мати тверде покриття (асфальт, бетон) з похилом, що забезпечує стік дощових і талих вод.

2.12.3. Територія ринку повинна мати каналізацію та водопровід.

2.12.4. За визначення кількості урн слід виходити з того, що на кожні **50 кв. метрів** площі ринку повинна бути встановлена одна урна, проте відстань між ними вздовж лінії торговельних прилавків не має перевищувати **10 метрів**.

2.13. Обмеження при використанні об'єктів, елементів благоустрою.

2.13.1. На об'єктах, елементах благоустрою забороняється:

1) виконувати роботи без дозволу (самовільно порушувати об'єкти благоустрою, їх частини та/або використовувати їх не за функціональним призначенням) іншого документу в разі якщо обов'язковість його отримання передбачена законом, рішенням органу місцевого самоврядування;

2) виконувати земляні, ремонтні, будівельні, монтажні роботи, огорожувати території загального користування та/або чинити інші дії, що супроводжуються порушенням об'єктів благоустрою міста, зміненням об'єктів благоустрою та/або погіршенням їх існуючого стану, без дозволу на порушення об'єктів благоустрою, отриманого в установленому порядку;

3) вчиняти дії, що негативно впливають на архітектуру фасадів будинків, будівель і споруд, у тому числі робити на них написи, малюнки, графіті без

відповідного дозволу, іншого документу виконавчого органу міської ради;

4) самовільно влаштовувати городи та погребі, створювати, пошкоджувати або знищувати дерева, газони, зелені насадження, висаджувати дерева, кущі тощо;

5) вивозити, виносити, викидати або звалювати в не відведених для цього місцях будь-які відходи, траву, гілля, деревину, листя, сніг тощо, влаштовувати несанкціоновані звалища, смітники;

6) забруднювати довкілля, місця загального користування, інші території будь-якими відходами (сміттям), в тому числі лушпинням від насіння, недопалками тощо;

7) спалювати у невстановлених місцях, відходи промислового, побутового або природного походження, траву, гілля, деревину, листя тощо;

8) встановлювати самовільно тимчасові або постійні огорожі, відгородження, шлагбауми та обмежувачі руху (паркувальні бар'єри);

9) перекривати проїзди, проходи загального користування будь-якими засобами без відповідного на те дозволу виконавчого органу міської ради;

10) складувати будівельні матеріали, конструкції, обладнання, механізми, агрегати тощо за межами будівельних, та інших майданчиків, будинковолодінь;

11) захаращувати територію (в тому числі прилеглу) будь-якими матеріалами, конструкціями, будь-якими відходами тощо; забруднювати території загального користування агресивними та небезпечними хімічними речовинами, розчинами та сполуками, паливно-мастильними матеріалами тощо;

12) порушувати правила складування, зберігання, розміщення, транспортування, утилізації та використання будь-яких відходів;

13) використовувати не за цільовим призначенням контейнери, сміттєзбірники, урни для збору побутових відходів;

14) виливати рідину, рідкі відходи, здійснювати скиди стоків, викидати будь-які відходи (сміття), недопалки, предмети, будівельні матеріали тощо, здійснювати чистку одягу та килимів, кидати предмети з балконів, лоджій, вікон, сходових клітин та дахів будинків, будівель та споруд;

15) розміщувати оголошення, інформаційно-агітаційні плакати (зокрема передвиборних-агітаційних матеріалів), рекламу, листівки, інформаційно-довідкові матеріали тощо у невстановлених для цього місцях;

16) встановлювати самовільно об'єкти зовнішньої реклами без відповідного дозволу, іншого необхідного документу, виданого в установленому порядку або з його порушенням;

17) встановлювати технічні засоби регулювання та організації дорожнього руху без погодження з відповідним територіальним органам Національної поліції;

18) влаштовувати стоянки суден, катерів, інших моторних плавучих засобів у межах територій пляжів, зон відпочинку на воді;

19) тримати худобу, свійську птицю, встановлювати голуб'ятні на території загального користування без відповідного документа, що надає на це

право, виданого у встановленому порядку;

20) здійснювати ремонт, обслуговування, в тому числі надання послуг з заправки автокондиціонерів, та миття транспортних засобів, машин, механізмів, агрегатів у не відведених для цього місцях (крім випадків проведення негайного ремонту при аварійній зупинці);

21) підключатися самовільно до будь-яких мереж та комунікацій;

22) займати самовільно земельні ділянки, використовувати не за цільовим призначенням, за відсутності документа, що засвідчує право власності або використання;

23) використовувати об'єкти та елементи благоустрою не за їх функціональним призначенням;

24) засмічувати, забруднювати водні об'єкти та водні ресурси, їх прибережні захисні смуги відходами (сміттям), скидання рідких відходів, стічних речовин;

25) вчиняти дії або бездіяльність, які можуть привести до підтоплення територій та спровокувати зсувні процеси;

26) вчиняти дії чи бездіяльність, що може призвести до порушення умов експлуатації каналізаційних, ливневих мереж, внаслідок чого відбулось витікання рідких відходів, води від атмосферних опадів на елемент чи об'єкт благоустрою;

27) вчиняти дії організаційного характеру, проведення робіт тощо, що тягнуть за собою порушення умов благоустрою, пошкодження (руйнування чи псування) вулично-дорожньої мережі, інших об'єктів, елементів благоустрою, ускладнення, перешкоджання умов руху пішоходів та транспорту;

28) вчиняти дії з реалізації, збуту, продажу товарів, надання послуг без відповідних документів, що надають на це право, здійснювати стихійну торгівлю, торгівлю у невстановлених місцях та інші дії, заборонені законодавством, цими Правилами, рішеннями Запорізької міської ради та її виконавчого комітету, іншими нормативно-правовими актами;

29) самовільно розмішувати у не відведених місцях об'єкти торгівлі: торговельні та ярмаркові майданчики, без відповідного дозволу або з порушенням його умов: тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності, торговельні причепи та автофургони, палатки, лотки, виносні торговельні столи, вітрини, ящики, торговельне та холодильне обладнання, товар або його зразки, тару та інші дії, заборонені законом та цими Правилами;

30) вчиняти дії з підключення мережі каналізації, яка призначена для відведення рідких відходів або скидати рідкі чи інші відходи будь-яким способом в мережу дощової каналізації та господарсько-побутової каналізації;

31) самовільно пошкоджувати або знищувати газони, квітники, дерева, кущі, інші зелені насадження;

32) здійснювати рух і паркування автотранспорту на газонах, в зонах зелених насаджень, а також на інших об'єктах благоустрою, інших місцях, де це заборонено;

33) вигулювати та дресирувати тварин на дитячих і спортивних

майданчиках, стадіонах, у садах, парках, скверах та квітниках, на території дитячих і навчальних закладів, закладів охорони здоров'я, та інших заборонених і не відведених для цього місцях;

34) здійснювати господарську діяльність з порушенням вимог чинного законодавства України у сферах землеустрою, містобудування, озеленення територій, утримання будинків і споруд, освітлення територій, а також у галузі охорони здоров'я та охорони навколишнього природного середовища;

35) заїзд транспортних засобів для навантажувально-розвантажувальних робіт через зелені зони вздовж проїжджої частини доріг, а також паркування на цих зелених зонах;

36) приготування їжі на відкритому вогні на пустирях та прибудинкових територіях, без дотримання вимог пожежної безпеки;

37) паркування транспортних засобів на проїжджій частині доріг міста більше 2 днів;

38) вчиняти інші, заборонені нормативно-правовими актами дії або бездіяльність.

2.13.2. Додержання тиші та обмеження певних видів діяльності, що супроводжуються шумом.

2.13.2.1. Шум на захищених об'єктах під час здійснення будь-яких видів діяльності не повинен перевищувати рівні, встановлені державними медико-санітарними нормативами для відповідного часу доби.

2.13.2.2. На захищених об'єктах із 22 години до 8 години **забороняються** гучний спів і гучні вигуки, користування звуковідтворювальною апаратурою та іншими джерелами побутового шуму, проведення салютів, феєрверків, використання піротехнічних засобів.

2.13.2.3. Проведення на захищених об'єктах ремонтних робіт, що супроводжуються шумом, **забороняється** у робочі дні з 21 години до 8 години, а у святкові та неробочі дні - цілодобово. Власник або орендар приміщень, в яких передбачається проведення ремонтних робіт, **зобов'язаний** повідомити мешканців прилеглих квартир про початок таких робіт. За згодою мешканців усіх прилеглих квартир ремонтні та будівельні роботи можуть проводитися також у святкові та неробочі дні. Шум, що утворюється під час проведення будівельних робіт, не повинен перевищувати державних медико-санітарних нормативів протягом усіх періодів доби.

2.13.2.4. Передбачені п. 2.13.2.1., п. 2.13.2.2., п. 2.13.2.3 вимоги щодо додержання тиші та обмеження певних видів діяльності, що супроводжуються шумом, не поширюються на випадки:

1) здійснення в закритих приміщеннях будь-яких видів діяльності, що супроводжуються шумом, за умов, що виключають проникнення шуму за межі таких приміщень;

2) запобігання виникненню та/або ліквідації наслідків аварій, стихійного лиха, інших надзвичайних ситуацій;

3) надання невідкладної допомоги, запобігання або припинення правопорушень;

4) запобігання крадіжкам, пожежам, а також виконання завдань цивільної оборони;

5) проведення зборів, мітингів, демонстрацій, походів, інших масових заходів, про які завчасно сповіщено органи виконавчої влади чи органи місцевого самоврядування;

6) роботи обладнання і механізмів, що забезпечують життєдіяльність житлових і нежитлових громадських будівель, за умови вжиття вичерпних заходів для максимального обмеження проникнення шуму до прилеглих приміщень, у яких постійно чи тимчасово перебувають люди;

7) відзначення встановлених законом святкових і неробочих днів, дня міста, інших свят відповідно до рішення міської ради, проведення спортивних змагань.

2.13.2.5. Забороняється використовувати побутові піротехнічні вироби, які створюють ефекти на висоті або шумові ефекти, на відстані ближче 100 метрів від лікарень, культурних споруд, навчальних закладів, будинків-інтернатів (пансіонатів) для громадян похилого віку, інвалідів, дітей, інших громадських споруд та житлових будинків.

2.13.2.6. Інші вимоги дотримання тиші встановлюються правилами додержання тиші в м. Запоріжжі, які затверджуються рішенням міської ради та є обов'язковими для виконання на території міста.

2.14. Порядок обмеження (обтяження) на використання земельних ділянок об'єктів благоустрою.

2.14.1. На використання власником або землекористувачем земельної ділянки або її частини може бути встановлено обмеження (обтяження) в обсязі, передбаченому законом, договором, іншим документом. Перехід права власності або права користування земельною ділянкою не припиняє встановленого обмеження (обтяження).

2.14.2. У межах санітарно-захисних зон **забороняється** будівництво житлових об'єктів, об'єктів соціальної інфраструктури та інших об'єктів, пов'язаних з постійним перебуванням людей.

2.14.3. Прибережні захисні смуги є природоохоронною територією з режимом обмеженої господарської діяльності.

У прибережних захисних смугах уздовж річок, навколо водойм та на островах **забороняється:**

1) розорювання земель (крім підготовки ґрунту для залуження і залісення), а також садівництво та городництво;

2) зберігання та застосування пестицидів і добрив;

3) влаштування літніх таборів для худоби;

4) будівництво будь-яких споруд (крім гідротехнічних, навігаційного призначення, гідрометричних та лінійних, а також інженерно-технічних і фортифікаційних споруд, огорож, прикордонних знаків, прикордонних просік, комунікацій, майданчиків для занять спортом на відкритому повітрі, об'єктів фізичної культури і спорту, які не є об'єктами нерухомості), у тому числі баз відпочинку, дач, гаражів та стоянок автомобілів;

5) влаштування звалищ відходів (сміття), гноєсховищ, накопичувачів рідких і твердих побутових та промислових відходів, відходів виробництва, відходів природного походження, кладовищ, скотомогильників, полів фільтрації тощо;

6) миття та обслуговування транспортних засобів і техніки;

7) випалювання сухої рослинності або її залишків з порушенням порядку, встановленого центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері охорони навколишнього природного середовища.

2.14.4. У прибережних захисних смугах **забороняється** влаштування огорож або інших конструкцій, що перешкоджають доступу громадян до берегів річок, водойм та островів, крім випадків, передбачених законом.

2.14.5. На землях рекреаційного призначення **забороняється** діяльність, що перешкоджає або може перешкоджати використанню їх за цільовим призначенням, а також негативно впливає або може вплинути на природний стан цих земель. Порядок використання земель рекреаційного призначення визначається законом.

2.15. Порядок утримання обладнання та елементів благоустрою дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку, інших майданчиків.

2.15.1. Утримання у належному естетичному та технічному стані обладнання та елементів дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку, інших майданчиків покладається на балансоутримувачів обладнання майданчиків або осіб, на території яких розміщені майданчики.

2.15.2. Утримання дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку, інших майданчиків здійснюється з дотриманням санітарних та технічних норм, які забезпечують безпечне користування ними.

2.15.3. Обладнання дитячих, спортивних майданчиків, майданчиків для дозвілля та відпочинку, інших майданчиків балансоутримувач **зобов'язаний** утримувати у справному технічному стані, регулярно (не рідше 1 разу на пів року) обстежувати зі складанням відповідного акту, своєчасно ремонтувати, щорічно фарбувати.

2.15.4. Будова, виготовлення, установлення, монтаж, експлуатація, ремонт та реконструкція атракціонної техніки здійснюється згідно норм нормативно-правових актів.

2.16. Порядок утримання технічних засобів регулювання дорожнього руху, камер відеоспостереження на вулицях міста.

2.16.1. Утримання у належному стані дорожніх знаків, дорожньої розмітки, маршрутних показчиків, світлофорів, камер відеоспостереження здійснюють їх балансоутримувачі або інші уповноважені особи, згідно з договором, або інших документів відповідно вимог цих Правил, нормативно-правових актів.

2.16.2. Кожний учасник дорожнього руху **зобов'язаний** використовувати

елементи дорожніх об'єктів відповідно до їх цільового призначення, не порушувати права і законні інтереси інших учасників дорожнього руху та балансоутримувача дороги та її елементів.

2.16.3. Забороняється самовільно встановлювати дорожні знаки, інші технічні засоби регулювання дорожнього руху автомобільного транспорту.

2.17. Порядок утримання будинків, будівель та споруд, їх фасадів.

2.17.1. Порядок утримання будинків та споруд, їх фасадів здійснюється згідно цих Правил, інших нормативно-правових актів.

2.17.2. Вимоги щодо порядку утримання будинків та споруд, їх фасадів є **обов'язковими** для всіх власників/балансоутримувачів/користувачів, на яких ці обов'язки покладені відповідно законодавства, договору, або іншого документу.

2.17.3. Суб'єкти господарювання, громадяни зобов'язані:

- 1) відновлювати зовнішній вигляд фасадів будинків, будівель, споруд тощо, відповідати за їх псування, пошкодження, забруднення;
- 2) змінювати зовнішній вигляд фасадів на підставі затверджених у встановленому порядку проектів та за умови одержання документу, що надає право на виконання цих робіт;
- 3) розміщувати обладнання зовнішнього освітлення, архітектурно-художнього освітлювання, технічних пристроїв на фасаді на підставі документу, що надає на це право, виданого у встановленому порядку;
- 4) за ремонтних або будівельних робіт на фасадах використовувати захисну сітку чи плівку згідно проекту виконання робіт;
- 5) обладнувати житлові, адміністративні, виробничі та інші будинки, будівлі однотипними будинковими покажчиками (назва вулиці, номер будинку), розташованими на фасаді зі сторони проїжджої частини вулиці та пішохідної доріжки з підсвітленням у темну пору доби.

2.17.4. Забороняється:

- 1) використання допоміжних приміщень не за функціональним призначенням;
- 2) розміщення у допоміжних приміщеннях побутових речей, обладнання, інвентарю тощо;
- 3) захаращувати будь-чим, засмічувати сходові клітини та входи на них, горища, технічні поверхи, підвальні приміщення, місця загального користування, а також підходи до пожежного обладнання й інвентарю;
- 4) пошкоджувати, забруднювати у будь-який спосіб стіни, вікна, ліфтові кабінки, перила, робити на них написи, графіті тощо;
- 5) розміщувати обладнання зовнішнього освітлення, архітектурно-художнього освітлювання, технічних елементів (пристроїв), теплової ізоляції на фасаді, без документу, що надає на це право, виданого у встановленому порядку, який передбачений нормативними документами.

2.18. Умови опорядження та утримання фасадів будівель і споруд в межах історичних ареалів та на об'єктах культурної спадщини поза межами історичних ареалів на території м. Запоріжжя та будівлях і

спорудах, розташованих на магістралях загальноміського значення

2.18.1. Виконання робіт по утриманню, ремонту, реконструкції, консервації, реставрації та реабілітації фасадів об'єктів архітектури.

2.18.1.1. Роботи по утриманню, ремонту, реконструкції, консервації, реставрації та реабілітації фасадів об'єктів архітектури виконуються як планові заходи, або позачергові.

2.18.1.2. Роботи з утримання, ремонту, консервації, реставрації та реабілітації фасадів об'єктів культурної спадщини, виконуються згідно з вимогами Закону України «Про охорону культурної спадщини», ДБН А.2.2-14-2016 «Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування» (із змінами) та з урахуванням ДСТУ-Н Б В.3.2-4:2016 «Настанова щодо виконання ремонтно-реставраційних робіт на пам'ятках архітектури та містобудування», за наявності письмового дозволу органу охорони культурної спадщини, на підставі погодженої науково-проектної документації (Закон України «Про охорону культурної спадщини»).

2.18.1.3. Перед проведенням робіт з реалізації відповідних програм та проектів містобудівних, архітектурних (які передбачають зміну об'ємно-планувальних характеристик об'єкта) і ландшафтних перетворень в межах історичних ареалів необхідно отримати Дозвільні документи:

1) висновок спеціально уповноваженого виконавчого органу Запорізької міської ради у сфері охорони культурної спадщини – Відділу охорони культурної спадщини Запорізької міської ради;

2) погодження центрального органу виконавчої влади, що реалізує державну політику у сфері охорони культурної спадщини – Міністерства культури та інформаційної політики України.

2.18.1.4. Роботам з ремонту, реконструкції, реставрації, капітального ремонту на фасадах об'єктів архітектури, розташованих на магістралях загальноміського значення має передувати погодження архітектурного проектного рішення з Департаментом архітектури та містобудування Запорізької міської ради відповідно до Закону України «Про архітектурну діяльність».

2.18.2. Вимоги до утримання, ремонту, реконструкції, консервації, реставрації та реабілітації фасадів об'єктів архітектури.

2.18.2.1. Власники / балансоутримувачі / користувачі мають обов'язки з утримання, ремонту, реконструкції, консервації, реставрації та реабілітації фасадів об'єктів архітектури, що належать їм, відповідно до вимог чинного законодавства України та Правил.

2.18.2.2. Власники пам'яток та щойно виявлених об'єктів культурної спадщини укладають з відповідним органом охорони культурної спадщини охоронний договір, передбачений Законом України «Про охорону культурної спадщини».

2.18.2.3. Власники / балансоутримувачі / користувачі зобов'язані:

1) оформлювати паспорти опорядження фасадів приміщень, які перебувають у їх власності / на балансі / користуванні.

2) здійснювати роботи з утримання фасадів, об'єктів архітектури та їх елементів у технічному стані, який забезпечує належний та довгостроковий архітектурно-естетичний вигляд, безпеку пішоходів, мешканців тощо.

3) дотримуватись вимог, встановлених наказом Державного комітету України з питань житлово-комунального господарства від 17.05.2005 № 76 «Про затвердження Правил утримання жилих будинків та прибудинкових територій» (далі – Правила утримання).

2.18.2.4. При виявленні аварійного стану балконів, піддашків, еркерів, лоджій, терас, виступаючих архітектурних деталей та елементів:

- 1) відгородити небезпечну територію;
- 2) заборонити експлуатацію зазначених елементів і деталей;
- 3) встановити тимчасові кріплення.

2.18.2.5. Під час огляду обстежувати надійність закладення несучих консолей, кронштейнів на стінах будівель і споруд, стан сходових клітин і огорож, вживати термінові заходи з усунення несправності елементу.

2.18.2.6. Металеві елементи (огорожі, піддашки, решітки, покриття виступаючих елементів, даху тощо) фарбувати атмосферостійкими фарбами (орієнтовно 1 раз на 5 років). Колір фарби має відповідати паспорту опорядження фасаду, у разі його відсутності колір фарби має відповідати поточному кольору елементу.

2.18.2.7. Проводити технічне обслуговування покрівель об'єктів архітектури, очищення виступаючих елементів фасадів від снігу та льоду.

2.18.2.8. У випадку руйнування на фасаді окремих цеглин, елементів облицювання та/або ліпного декору на висоті, що може загрожувати безпеці людей (від 1,5 м і вище) – негайно забезпечити огороження небезпечної ділянки та здійснити термінові роботи з ліквідації несправності.

2.18.2.9. У випадку належності житлового будинку або будівлі до пам'яток культурної спадщини або щойно виявлених об'єктів культурної спадщини будь-які роботи з ним проводити за наявності Дозвільного документу;

2.18.2.10. За результатами обстеження складати акти технічного стану та приймати рішення про необхідність проведення технічної експертизи, комплексних робіт з обстеження об'єкта архітектури або окремих елементів, з подальшим замовленням проєктної та/або науково-проєктної документації на проведення відновлювальних робіт.

2.18.2.11. Утримувати фасади в належному архітектурно-естетичному та технічному стані, з дотриманням Правил:

1) проводити роботи з відновлення оздоблення на підставі паспорту опорядження фасадів;

2) влаштовувати відведення дощових і талих вод шляхом влаштування водостоків та/або дренажних систем для запобігання замоканню фундаментів (ремонту наявних систем);

3) для убезпечення руйнації карнизних елементів та оздоблення фасадів від замокання, проводити ремонт покриття даху, його огороження, водостічної

системи, без зміни існуючої конфігурації даху;

4) демонтувати самочинне будівництво (прибудови, надбудови тощо) та переобладнання балконів, лоджій, терас (зміна конфігурації, габаритів, архітектурного вирішення тощо);

5) демонтувати з головних фасадів об'єктів культурної спадщини та цінної (значної) історичної забудови кондиціонери, супутникові антени та інші дисонуючі елементи, непередбачені паспортом опорядження фасадів;

6) дотримуючись інших позицій Умов, розміщувати мережеві, силові та слабкострумові дроти у відповідні кабель-канали, пофарбовані у колір прилеглої частини фасаду. Виключити розміщення зазначених дротів без улаштування кабель-каналів;

7) розміщувати засоби зовнішньої реклами на фасадах будівель міста на підставі дозволів на розміщення зовнішньої реклами;

8) розміщувати вивіски чи таблички на підставі проєкту, погодженого з департаментом архітектури та містобудування Запорізької міської ради;

9) своєчасно (у місячний термін) проводити герметизацію отворів на фасадах від демонтованих систем кондиціонування, супутникових антен, дисонуючих елементів, піддашків, вивісок, маркіз, фасадних конструкцій тощо, з дотриманням технологічного циклу виконання даних робіт;

10) дверні та віконні заповнення прорізів, що не відповідають за малюнком і матеріалом автентичним, замінити у відповідності до паспорту опорядження фасадів;

11) проводити очищення забруднених поверхонь стін, віконних і дверних заповнень, інформаційних знаків, вітрин тощо.

2.18.2.12. Власники/балансоутримувачі можуть виступати замовниками проведення робіт на фасадах об'єктів архітектури.

2.18.2.13. Утримання фасадів об'єктів культурної спадщини та цінної (значної) історичної забудови повинно здійснюватися у спосіб, що потребує мінімальних змін і доповнень та забезпечує збереження матеріальної автентичності, об'ємно-просторової композиції, елементів, які мають історико-культурну цінність, опорядження тощо.

2.18.2.14. Не допускається:

1) самочинна зміна зовнішнього вигляду головних (вуличних) фасадів об'єктів культурної спадщини та цінної (значної) історичної забудови, зокрема: при виконанні робіт з опорядження, розміщення та встановлення технічних елементів (пристроїв), втручання в матеріальну структуру несучих конструкцій та елементів, демонтаж елементів, які мають історико-культурну цінність;

2) перепланування та переобладнання об'єктів архітектури та їх приміщень, що можуть призвести до порушення несучих властивостей конструкцій, погіршення цілісності та зовнішнього вигляду фасадів, порушення вимог протипожежної безпеки, погіршення умов експлуатації та проживання.

2.18.2.15. У разі виникнення загрози для збереження об'єкта архітектури його власник/балансоутримувач/користувач **зобов'язаний** негайно повідомити про це Виконавчий комітет Запорізької міської ради.

У випадку належності об'єкта архітектури до об'єктів культурної спадщини або цінної (значної) історичної забудови додатково повідомити про це Відділ охорони культурної спадщини Запорізької міської ради.

2.18.3. Утримання та ремонт окремих елементів і частин фасадів об'єктів архітектури.

2.18.3.1. Фарбування фасадів будівель та споруд (їх частин та елементів):

1) проводити після завершення штукатурних, теплоізоляційних, покрівельних, ліпних та інших робіт, проведення яких може позначитись на стані фарбувального шару. Затверджувати із представником проєктної організації зразки кольорових проб на їх відповідність паспорту опорядження фасаду;

2) бічні фасади будівель і споруд, які мають спільний візуальний фронт сприйняття з головним фасадом, стіни, перекриття арок, фарбуються відповідно до кольорового рішення головного фасаду, якщо інше не передбачено паспортом опорядження;

3) рекомендовано на поверхню фасадів цокольного (підвального) та першого поверхів (орієнтовно на висоту 3 м від рівня землі) наносити захисні гідрофобні розчини, з метою полегшення очищення фасадів від дій вандалів (настінні написи тощо).

2.18.3.1.1. Забороняється:

1) фарбування фасаду до відновлення зруйнованих і пошкоджених архітектурних деталей, а також з відхиленням від технології проведення даного виду робіт;

2) фарбування фасаду, цоколю та архітектурних деталей, виконаних з натурального каменю, теразитової штукатурки, облицьованих лицьовою цеглою або керамічною плиткою;

3) локальне (часткове, фрагментарне) фарбування фасадів, за винятком повного (по ширині фасаду) фарбування цоколю або поверху, відокремленого міжповерховими карнизами, у колір визначений паспортом опорядження фасаду або, у разі його відсутності, додержується існуюче кольорове вирішення.

2.18.3.2. Влаштування, облаштування та ремонт віконних і вітринних блоків (заповнень).

2.18.3.2.1. Власники/балансоутримувачі/користувачі будівель і споруд, квартир та нежитлових приміщень забезпечують очищення скління та обладнання вікон і вітрин, їх поточний ремонт.

2.18.3.2.2. Дії, пов'язані з влаштуванням, облаштуванням і ремонтом віконних та вітринних блоків; видозміною їх зовнішнього вигляду, кольорового рішення, ліквідацією віконних прорізів, зміною їх габаритів і конфігурації; влаштуванням додаткових віконних і вітринних конструкцій, повинні відповідати паспорту опорядження фасаду.

Для проведення вищевказаних робіт на об'єктах культурної спадщини та цінній (значній) історичній забудові, необхідно отримати попередньо

Дозвільний документ.

2.18.3.2.3. Загальними вимогами до влаштування, облаштування та ремонту віконних і вітринних блоків є:

- 1) комплексний підхід, який враховує загальне архітектурне, композиційне та кольорове рішення об'єкту архітектури;
- 2) належна якість ремонтних, монтажних, оздоблювальних робіт, матеріалів і конструкцій, їх надійність і безпечність;
- 3) облаштування та експлуатація без шкоди для технічного стану та зовнішнього вигляду фасаду;
- 4) утримання вікон і вітрин у належному стані;
- 5) обробка дерев'яних поверхонь протипожежними та протигрибковими розчинами, у випадку виконання поточного ремонту дерев'яних елементів віконних і вітринних блоків;
- 6) наявність підвіконь і систем водовідведення;
- 7) опорядження відкосів має здійснюватися у відповідності до загального характеру опорядження фасадів.

2.18.3.2.4. Забороняється:

- 1) самочинне влаштування додаткових прорізів на фасадах;
- 2) видозміна кольорового вирішення, малюнку та товщини плетінь й інших елементів вікон і вітрин, які не відповідають паспорту опорядження;
- 3) самовільний демонтаж віконних блоків, які відносяться до елементів, які мають історико-культурну цінність;
- 4) зміна розміщення віконного блоку в прорізі по відношенню до площини фасаду, облаштування вітрин, що виступають за площину фасаду;
- 5) неякісне вирішення стику (шву) між віконним (вітринним) блоком і прорізом;
- 6) видозміна рівня прозорості, кольору поверхонь засклення, неякісне облаштування засклення, яке призводить до запотівання поверхні та появи конденсату;
- 7) встановлення зовнішніх захисних решіток, огорожень, екранів та жалюзі з порушенням архітектурного вирішення фасадів, пошкодженням несучих конструкцій, архітектурних деталей, оздоблення.

2.18.3.2.5. У відповідності до затвердженої проєктної, науково-проєктної документації та паспорту опорядження фасадів допускається:

- 1) відновлення втрачених і розкриття закладених прорізів;
- 2) переоблаштування віконного прорізу у дверний;
- 3) при зміні характеру функціонального використання приміщень, реконструкція віконних і вітринних прорізів першого (цокольного) поверху, зі зміною окремих характеристик (габаритів, малюнок засклення, матеріал заповнення);
- 4) заміна автентичних віконних і вітринних заповнень, при збереженні архітектурного вирішення фасадів, малюнку та товщини плетінь, кольорового рішення, відтворенні кольору та текстури матеріалів.

2.18.3.2.6. Додатковими елементами облаштування віконних і вітринних

блоків є:

- 1) захисні конструкції (решітки, екрани, жалюзі, ролети тощо);
- 2) огороження вітрин;
- 3) приямки (для вікон підвального та цокольного поверхів);
- 4) зовнішні конструкції систем кондиціонування та вентиляції;
- 5) маркізи;
- 6) оформлення вітрин;
- 7) художнє освітлення;
- 8) озеленення.

2.18.3.2.7. Решітки, огороження вітрин виконуються по індивідуальним чи типовим проектам у відповідності до архітектурного вирішення фасаду та паспорту опорядження.

Для об'єктів культурної спадщини допускається відновлення втрачених за іконографією, аналогами або реставрація оригінальних решіток і огорожень, за погодженням відповідного органу охорони культурної спадщини (Закон України «Про охорону культурної спадщини»).

2.18.3.2.8. В межах історичного ареалу рекомендовано використовувати прозорі або перфоровані (ролети-решітки, ґратчасті ролети) рольставні на вітринах, віконних і дверних заповненнях цокольного та першого поверхів для покращення архітектурно-естетичного вирішення фасадів і загального вигляду міського середовища.

2.18.3.3. Влаштування, облаштування приямків.

2.18.3.3.1. Архітектурне вирішення приямків має відповідати єдиному характеру, матеріалам оздоблення та кольоровому рішенню фасадів.

2.18.3.3.2. Приямки повинні мати огороження у вигляді кам'яного бордюру, покритого металевою решіткою, або з металевим огороженням висотою 0,4 – 1,0 м, а також обладнуватись системою організованого водовідведення, забезпечуватись захистом від попадання сміття з можливістю проведення періодичного прибирання.

2.18.3.3.3. Розміщення зовнішніх блоків систем кондиціонування та вентиляції.

2.18.3.3.4. Забороняється розміщення зовнішніх блоків систем кондиціонування та вентиляції безпосередньо на головних (вуличних) фасадах об'єктів культурної спадщини та на фасадах цінної (значної) історичної забудови.

2.18.3.3.5. Допускається розміщення блоків систем кондиціонування та вентиляції на головних (вуличних) фасадах об'єктів культурної спадщини та цінної (значної) історичної забудови:

1) в межах віконних та вітринних прорізів (віконні кондиціонери та окремі елементи портативних кондиціонерів), але таких що не виступають за межі прорізів та поверхні стіни;

2) у внутрішньому просторі балконів, лоджій, терас об'єктів архітектури, але не вище їх огороження та без замкання конструкцій.

При цьому для об'єктів культурної спадщини місця встановлення мають

зазначатись в паспорті опорядження фасадів. У випадку відсутності паспорта опорядження фасаду місце встановлення визначається Дозвільним документом, оскільки дані роботи є такими, реалізація яких може позначитись на стані об'єкта культурної спадщини.

2.18.3.3.6. Допускається розміщення блоків систем кондиціювання та вентиляції на об'єктах архітектури, в тому числі на бічних і задніх фасадах об'єктів культурної спадщини та цінної (значної) історичної забудови, за умови:

- 1) влаштування системи без замокання конструкцій;
- 2) розміщення на балконах, лоджіях, терасах тощо;
- 3) наявності в погодженій проєктній, науково-проєктній документації та/або паспорті опорядження фасадів;
- 4) розміщення зазначених систем в коробах, спеціальних конструкціях, що за кольором і вирішенням не порушують загального вирішення фасаду об'єкту архітектури.

2.18.3.4. Розміщення маркіз.

2.18.3.4.1. Розміщення повинно мати єдиний впорядкований характер, відповідати габаритам і конфігурації прорізів, не погіршувати візуальне сприйняття архітектурних деталей, декору, знаків адресації, знаків дорожнього руху, показників зупинок громадського транспорту.

Колір маркіз має узгоджуватись з кольоровим рішенням фасаду.

2.18.3.5. Влаштування озеленення на фасадах.

2.18.3.5.1. Розміщення елементів озеленення має проходити упорядковано, без шкоди для архітектурного рішення та технічного стану фасаду, мати надійні конструкції кріплення.

2.18.3.5.2 Підквітники встановлювати на спеціальних піддонах або кронштейнах на відстані не менше 10 см від стіни, задля запобігання замокання несучих конструкцій та оздоблення.

2.18.3.5.3. Сезонне озеленення входів в об'єкти архітектури допускається з використанням наземних, настінних, підвісних систем. Розміщення та зовнішній вигляд його елементів повинні сприяти естетичній привабливості фасаду, забезпечувати комплексне рішення його облаштування та оформлення. При облаштуванні озеленення забезпечити необхідну гідроізоляцію та захист поверхонь.

2.18.3.6. Влаштування, облаштування та ремонт балконів, лоджій та терас.

2.18.3.6.1 Власники/балансоутримувачі повинні забезпечити регулярне очищення фарбування та елементів обладнання, поточний ремонт балконів, лоджій та терас, їх огорожувальних конструкцій.

2.18.3.6.2. Будь-які дії, пов'язані з видозміною зовнішнього вигляду балконів, лоджій та терас (засклення, заміна огорожень та його матеріалів, кольорове рішення), повинні відповідати паспорту опорядження фасадів і погодженій проєктній документації.

2.18.3.6.3. Влаштування та облаштування балконів, лоджій та терас

визначається архітектурним вирішенням фасаду, конструктивною системою об'єкту архітектури, проектними рішеннями.

2.18.3.6.4. Забороняється:

- 1) порушення композиції фасаду за рахунок видозміни балконів, лоджій чи терас, облаштування нових і ліквідації первісних;
- 2) зміна первісного характеру огороження (колір, малюнок, прозорість);
- 3) самочинний демонтаж елементів, які мають історико-культурну цінність;
- 4) самочинна реконструкція з влаштуванням засклення;
- 5) фрагментарне фарбування чи облицювання частини фасаду в межах балкону, лоджії чи тераси.

2.18.3.6.5. При зміні функціонального використання приміщень допускається реконструкція лоджій, балконів і терас зі зміною окремих габаритних і архітектурних характеристик, лише у відповідності до погодженої проектною документації та паспорту опорядження.

2.18.4. Влаштування, облаштування та ремонт входів, ганків, пандусів.

2.18.4.1. Дії, пов'язані з влаштуванням, облаштуванням, реконструкцією входів і дверних прорізів, зміною їх вигляду, кольорового рішення, ліквідацією входів, зміною габаритів та конфігурації, переоблаштуванням дверних прорізів у віконні, встановленням дверних конструкцій, піддашків та інших елементів обладнання, облаштування ганків, пандусів, мають відповідати паспорту опорядження та погодженій проектній, науково-проектній документації.

2.18.4.2. Дopusкається:

- 1) облаштування додаткових входів, окремих входів в житлові приміщення багатоквартирних будинків для потреб маломобільних груп населення, при їх відповідності чинному законодавству та нормативам;
- 2) облаштування та обладнання додаткового входу (протипожежного, санітарного тощо), при переведенні житлового приміщення у нежитлове, за умови дотримання вимог чинного законодавства;
- 3) відновлення, реставрація автентичних піддашків або встановлення нових за аналогами, на фасадах об'єктів культурної спадщини та цінної (значної) історичної забудови, за попереднім Дозвільним документом.

2.18.4.3. Забороняється:

- 1) порушення, затвердженого паспортом опорядження та проектною документацією, архітектурного вирішення фасадів внаслідок розміщення нових, зміни габаритів і конфігурації існуючих входів, облаштування додаткових входів чи ліквідація існуючих;
- 2) застосування дверей, що гойдаються на завісах, обертових дверей та турнікетів на шляхах руху маломобільних груп населення за відсутності іншого входу;
- 3) на об'єктах культурної спадщини та цінній (значній) історичній забудові демонтаж автентичних дверних заповнень (без відповідного Дозвільного документу), встановлення дверних заповнень, які не відповідають

архітектурному рішенню фасаду, характеру та кольоровому рішенню передбаченому паспортом опорядження;

4) зміна елементів облаштування та обладнання входів, передбачена затвердженою документацією;

5) демонтаж піддашків і навісів передбачених проєктною документацією або паспортом опорядження.

2.18.4.4. Входи та ганки, пандуси повинні мати спільний характер вирішення в межах усього фасаду, у комплексі з облаштуванням та оформленням вітрин, рекламним та інформаційним заповненням частин фасаду, не порушувати архітектурну композицію фасаду, не перешкоджати руху пішоходів. Їх покриття має бути твердим, не допускати ковзання при намоканні, мати шорсткувату поверхню.

2.18.4.5. Фарбування дверних заповнень, відкосів, окремих елементів входів повинно здійснюватися у відповідності до паспорту опорядження та загального вирішення фасадів. У випадку виконання поточного ремонту дерев'яних елементів дверних блоків, необхідно забезпечити обробку дерев'яних поверхонь протипожежними та протигрибковими розчинами.

2.18.4.6. Піддашки та навіси виконуються за індивідуальними або типовими проєктами у відповідності до паспорту опорядження.

2.18.4.7. Освітлення входів передбачається у складі проєктної документації, з урахуванням загальної системи художнього освітлення фасаду, передбаченої паспортом опорядження.

2.18.5. Додаткове обладнання фасадів.

2.18.5.1. До додаткового обладнання фасадів відносяться системи технічного забезпечення внутрішньої експлуатації будівель і споруд, елементи обладнання, розміщені на фасадах, а саме:

1) зовнішні блоки систем кондиціонування та вентиляції, вентиляційні трубопроводи, водостічні труби;

2) антени;

3) відеокамери зовнішнього спостереження;

4) поштові скриньки;

5) годинники;

6) банкомати, термінали;

7) кабельні лінії, пристінні електрощити;

8) сонячні батареї;

9) системи художнього освітлення фасадів;

10) тактильні інформаційні покажчики тощо.

2.18.5.2. Загальними вимогами до розміщення та зовнішнього вигляду додаткового обладнання на фасадах об'єктів архітектури є:

1) розміщення без шкоди для зовнішнього вигляду та технічного стану фасадів та у місцях, визначених проєктною документацією;

2) мінімальний контакт з архітектурними поверхнями, раціональне облаштування та технологічність кріплень, використання стандартних конструкцій кріплень;

- 3) безпека;
- 4) комплексне рішення розміщення обладнання;
- 5) розміщення, що не погіршує умов проживання, руху пішоходів, мешканців і обслуговуючого персоналу;
- 6) зручність експлуатації та обслуговування.
- 7) уніфікація;
- 8) компактні габарити;
- 9) використання сучасних технічних рішень;
- 10) використання матеріалів з високими декоративними та експлуатаційними характеристиками;
- 11) нейтральне фарбування, наближене до кольору фасаду;
- 12) при розташуванні тактильних інформаційних покажчиків на фасадах, необхідно дотримуватись вимог ДБН В.2.2-40:2018 «Інклюзивність будівель і споруд. Основні положення».

2.18.6. Джерела фінансування робіт з утримання, ремонту, реконструкції, консервації, реставрації та реабілітації фасадів об'єктів архітектури (їх частин).

2.18.6.1. Власники/балансоутримувачі/користувачі мають обов'язки по утриманню, ремонту, реконструкції, консервації, реставрації та реабілітації фасадів об'єктів архітектури за рахунок власних, бюджетних чи залучених коштів.

2.18.6.2. У разі, коли у власності на праві повного господарського відання або оперативного управління юридичних і фізичних осіб знаходяться окремі приміщення в нежитлових або житлових будинках, такі особи несуть зобов'язання по пайовій участі в ремонті, реконструкції, консервації, реставрації та реабілітації фасадів будівель, споруд і благоустрою прибудинкової території пропорційно до займаної площі.

2.18.6.3. Орендарі будинків, споруд, приміщень мають зобов'язання по утриманню, ремонту, реконструкції, консервації, реставрації та реабілітації фасадів відповідно до умов договору оренди.

2.18.6.4. За умови згоди власника/балансоутримувача орендарі можуть виступати інвесторами замовлення паспорту опорядження фасадів або/чи проведення робіт з ремонту, реконструкції, консервації, реставрації та реабілітації фасадів об'єктів архітектури, відповідно до договорів оренди та за умови дотримання вимог чинного законодавства України.

2.18.7. Вимоги до паспортизації та документації на ремонт, реконструкцію, консервацію, реставрацію та реабілітацію фасадів об'єктів архітектури.

2.18.7.1. Фасади усіх без винятку об'єктів архітектури в межах історичних ареалів та об'єктів культурної спадщини поза межами ареалів, підлягають паспортизації.

2.18.7.2. Склад та зміст паспорту опорядження фасадів має відповідати вимогам ДСТУ 9243.4:2023 «Система проєктної документації для будівництва. Основні вимоги до проєктної документації» та ДБН А.2.2-14-2016 «Склад та

зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування» (із змінами) (для об'єктів культурної спадщини).

2.18.7.3. Ремонт, реконструкцію, консервацію, реставрацію та реабілітацію фасадів будівель і споруд, замовники повинні проводити на підставі проектної та науково-проектної документації, розробленої та погодженої в установленому законодавством України порядку.

2.18.7.4. Функції замовника розробки паспорту опорядження фасадів або/чи проектної документації на ремонт, реконструкцію, консервацію, реставрацію та реабілітацію фасадів покладаються на власника об'єкта архітектури (його частини, приміщення).

2.18.7.5. Замовником паспортів опорядження фасадів та науково-проектної документації на роботи на об'єктах культурної спадщини, може виступати відповідний орган охорони культурної спадщини, відповідно до наданих Законом України «Про охорону культурної спадщини» повноважень.

2.18.7.6. Паспорт опорядження фасадів виконується у чотирьох примірниках, один з яких (контрольний) зберігається у Департаменті архітектури та містобудування Запорізької міської ради, другий – в установі «Інспекція з благоустрою міста Запоріжжя» Запорізької міської ради або іншому органі, підприємстві, установі, який відповідно до своєї компетенції реалізує повноваження та функції з благоустрою, здійснює контроль за станом благоустрою на території м. Запоріжжя, третій – у Відділі охорони культурної спадщини Запорізької міської ради, четвертий – у замовника (власника, балансоутримувача об'єкта архітектури).

Копія паспорту опорядження фасадів зберігається у користувачів окремих приміщень об'єкта архітектури, з позначенням тієї частини яка належить до цих приміщень.

2.18.7.7. Паспорт опорядження фасадів об'єкта архітектури розглядається на засіданні архітектурно-містобудівної ради при Департаменті архітектури та містобудування Запорізької міської ради.

2.18.7.8. Паспорт набуває чинності з моменту погодження протоколом архітектурно-містобудівної ради і є дійсним за наявності реєстраційного номера у містобудівному кадастрі міста Запоріжжя.

У разі наявності погодженого паспорту опорядження, розробленого до набуття чинності Умов, даний паспорт зберігає свою чинність.

2.18.7.9. У разі необхідності отримання копії паспорту опорядження фасадів, подається письмова заява до Департаменту архітектури та містобудування Запорізької міської ради.

2.18.7.10. Розроблення науково-проектної документації з проведення робіт на об'єктах культурної спадщини здійснюється згідно з ДБН А.2.2-14-2016 «Склад та зміст науково-проектної документації на реставрацію пам'яток архітектури та містобудування» (із змінами) та іншими державними будівельними нормами, нормативними документами, що регламентують склад і порядок розроблення науково-проектної документації, а також нормативними документами для будівництва в тій частині, яка не суперечить

пам'яткоохоронним нормативним документам.

2.18.8. Контроль та відповідальність за дотриманням Умов.

2.18.8.1. Контроль за утриманням фасадів об'єктів архітектури здійснюється відповідно до вимог чинного законодавства України.

2.18.8.2. Уповноваженим органом, що здійснює контроль та моніторинг за утриманням фасадів будівель і споруд, як частини міського благоустрою, є орган Запорізької міської ради, на який покладено контроль за станом благоустрою міста Запоріжжя», відповідно до наданих їй повноважень (далі – Уповноважений орган).

2.18.8.3. Невиконання або порушення передбачених цими Умовами вимог та обов'язків вважається порушенням цих Умов.

2.18.8.4. Відповідальність за своєчасне виявлення, попередження і вжиття заходів щодо усунення порушень вимог Умов покладено на власників будинків і споруд, власників приміщень, управителів на підставі договору з власниками, балансоутримувачів, правління ОСББ, управителів багатоквартирних будинків, відомства, на балансі яких перебувають багатоквартирні житлові будинки та гуртожитки, власників земельних ділянок, на яких розташовані об'єкти архітектури (далі – Відповідальні).

2.18.8.5. При виявленні фактів порушення Умов та самочинного проведення робіт з ремонту, реконструкції, реставрації фасадів об'єктів архітектури та їх частин Відповідальні терміново (протягом однієї доби з дня виявлення порушення) направляють інформацію про правопорушників до Уповноваженого органу, для вжиття заходів згідно чинного законодавства та проведення комісійного обстеження стану утримання фасадів об'єктів архітектури (далі – Обстеження).

2.18.8.6. Уповноважений орган може організовувати та проводити Обстеження, як планові заходи, так і позачергово, виходячи з нагальних потреб.

2.18.8.7. Підставами для проведення Обстеження також можуть бути відповідні накази, розпорядження та доручення керівництва виконавчих органів Запорізької міської ради, звернення підприємств, установ, організацій та громадян, в тому числі, наявна інформація в засобах масової інформації та соціальних мережах.

2.18.8.8. При Обстеженні проводиться візуальний огляд з фотофіксацією фасадів об'єктів архітектури, їх окремих частин, приміщень та елементів.

2.18.8.9. Якщо стан утримання фасадів об'єкту архітектури (його частини) не відповідає Правилам та Умовам, Уповноважений орган надсилає власнику/балансоутримувачу чи спеціально уповноваженій ним особі, письмове попередження з вимогою в визначений термін виконати заходи і роботи, зазначені у акті обстеження.

2.18.8.10. У разі невиконання вимог попередження в зазначений термін, Уповноважений орган передає матеріали для вжиття відповідних заходів реагування, а саме, оформлення на підставі акту обстеження протоколу про адміністративне правопорушення відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення для його наступного розгляду

адміністративною комісією та подальшого вжиття заходів згідно діючого законодавства.

Такими заходами можуть бути у тому числі, але не виключно, заходи щодо притягнення винних осіб до цивільно-правової відповідальності, адміністративної та/або кримінальної відповідальності згідно з чинним законодавством.

2.18.8.11. Визначення обсягу заподіяної шкоди покладається на Уповноважений орган, інших осіб, передбачених законодавством, згідно з положеннями цього розділу.

2.18.8.12. У випадку виявлення ситуації, що носить ознаки кримінально караного діяння, передбаченого Кримінальним кодексом України, Уповноважений орган має звернутись до правоохоронних органів, які, відповідно до покладених на них завдань та обов'язків, вживають заходи реагування, передбачені законом.

2.18.8.13. У разі порушення Умов, особи, винні у їх порушенні, зобов'язані вчинити всі необхідні дії для усунення наслідків такого порушення.

2.18.8.14. У разі, коли особи, винні в порушенні цих Умов, не виконують обов'язок щодо усунення наслідків порушення у встановлений строк, балансоутримувач об'єкта або елемента благоустрою має право здійснити усунення наслідків порушення цих Умов власними силами або шляхом укладення відповідного договору залучити для виконання певних дій третіх осіб.

У такому випадку балансоутримувач має право на відшкодування витрат (збитків), понесених у зв'язку з усуненням наслідків порушення вимог цих Умов.

2.18.8.15. Проведення демонтажу елементів утеплення (опорядження) та/або технічних елементів (пристроїв), відповідно до вимог письмового попередження, здійснюється власниками цих елементів (пристроїв) за власний рахунок. Примусовий демонтаж здійснюється у відповідності до вимог чинного законодавства.

2.18.8.16. Притягнення осіб, винних у порушенні Умов, до відповідальності передбаченої законом, не звільняє їх від обов'язку припинення порушення, вчинення дій для усунення його наслідків та відшкодування збитків, завданих внаслідок порушення вимог цих Умов та витрат (збитків), понесених у зв'язку з усуненням наслідків порушення вимог цих Умов.

2.19. Порядок утримання мостів, шляхопроводів, підземних пішохідних переходів.

2.19.1. Балансоутримувач здійснює утримання мостів, шляхопроводів, підземних пішохідних переходів з додержанням вимог цих Правил, нормативно-правових актів.

2.19.2. Мости та шляхопроводи у зимовий період очищаються від снігу та льоду, вживаються протиожеледні заходи. Не допускається накопичення вздовж них снігових та льодових валів.

2.19.3. Прибирання балансоутримувачем підземних пішохідних переходів

та прилеглої території у радіусі **10 метрів**, від периметру споруди здійснюється при їх засміченні та забрудненні. У зимовий період вчиняються протиожеледні заходи.

2.20. Порядок здійснення благоустрою, утримання об'єктів та елементів благоустрою суб'єктами господарювання, що здійснюють перевезення пасажирів.

2.20.1. Санітарне очищення місць для зупинки маршрутних транспортних засобів, стоянок таксі здійснюється згідно умов цих Правил, у радіусі **20 метрів** від периметру облаштування місць для зупинки та до проїжджої частини вулиці.

2.20.2. На зупинці суб'єкти господарювання **зобов'язані** встановити не менше 2-х урн для відходів та своєчасно їх обслуговувати.

2.20.3. Утримання у належному технічному та естетичному стані павільйонів або іншого обладнання зупинки маршрутних транспортних засобів здійснює їх балансоутримувач або інші уповноважені особи відповідно договору, іншого документу.

2.20.4. Суб'єкти господарювання **зобов'язані** укласти договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем послуг з управління побутовими відходами, визначеним у встановленому законодавством порядку.

2.21. Порядок здійснення благоустрою, утримання об'єктів та елементів благоустрою під час будівельних, земельних, ремонтних та інших робіт.

2.21.1. Суб'єкти господарювання **зобов'язані** забезпечити огороження будівельного майданчику парканом визначеного типу, утримувати у належному стані будівельний майданчик, земельну ділянку виділену під будівництво чи проектування в радіусі **20 метрів** від меж майданчику земельної ділянки та до проїжджої частини вулиці.

2.21.2. Виконувати будь-які види робіт, що спричиняють погіршення благоустрою, лише на підставі дозволу, виданого уповноваженим виконавчим органом міської ради.

2.21.3. Демонтаж, перенесення, заміну, ремонт та інші дії відносно елементів об'єктів благоустрою комунальної власності здійснювати за письмовою згодою власника або балансоутримувача такого елементу об'єкту благоустрою.

2.21.4. Здійснювати ремонтні роботи на фасадах будинків, будівель і споруд з **обов'язковим** використанням протипилових засобів (захисна сітка, плівка, легка огорожа).

2.21.5. Встановлювати захисні або охоронно-захисні загорожі, риштування, за межами території, яка надана під будівництво (реконструкцію, ремонт тощо) лише на підставі документу, що надає на це право, виданого виконавчим органом міської ради.

2.21.6. Прибирати не рідше ніж один раз на добу територію, прилеглу до будівельних майданчиків або місць проведення будь-яких ремонтно-будівельних робіт, від залишків будівельних матеріалів, ґрунту, відходів тощо;

2.21.7. Організувати механічне або ручне очищення і миття автотранспортних засобів при їх виїзді з будівельних майданчиків на проїзну частину вулиць.

2.21.8. Не допускати випадків виїзду транспортних засобів з будівельних майданчиків на проїзну частину вулиць із забрудненими колесами.

2.21.9. Вживати заходи з недопущення винесення транспортними засобами на дорожні об'єкти сипучих матеріалів і розчинів, а також засмічення вулиць унаслідок переповнення кузова вантажем, розвіювання безтарних вантажів, руху із незакріпленим вантажем, забруднення або запилення повітря.

2.21.10. Не допускати відкачування та виливання води, стічних вод на проїзну частину вулиць, тротуари, водойми та інші місця, якщо це не передбачено технологічним відведенням стічних вод.

2.21.11. Не допускати забруднення, самовільної зміни межі акваторії та прибережних смуг водних об'єктів.

2.22. Порядок проведення земляних, ремонтних чи інших робіт, пов'язаних з порушенням благоустрою.

2.22.1. Порушення об'єкту(ів) благоустрою дозволяється на підставі дозволу на порушення об'єкту благоустрою, який видається уповноваженим виконавчим органом міської ради згідно з вимогами чинного законодавства та в порядку, встановленому рішенням міської ради.

У разі коли міською радою не прийнято зазначене рішення, застосовується Типовий порядок видачі дозволів на порушення об'єктів благоустрою або відмови в їх видачі, переоформлення, видачі дублікатів, анулювання дозволів.

2.22.2. До робіт, пов'язаних з отриманням дозволу на порушення об'єктів благоустрою, відносяться:

1) Земляні або монтажні роботи, не пов'язані з прокладенням, перекладенням, ремонтом інженерних мереж і споруд.

2) Земляні або монтажні роботи, пов'язані з розриттям дорожнього покриття вулиць, доріг, майданів, площ.

3) Роботи, пов'язані з порушенням благоустрою об'єктів зеленого господарства.

4) Роботи, пов'язані з інженерними вишукуваннями.

5) Роботи, пов'язані з археологічними дослідженнями.

6) Улаштування нових та/або заміна існуючих посадкових майданчиків для пасажирів міського громадського транспорту з встановленням навісу або павільйону.

7) Ремонт та/або улаштування майданчиків для паркування транспортних засобів, контейнерних майданчиків для побутових відходів, спортивних, дитячих та інших майданчиків.

8) Заміна пошкоджених та застарілих конструкцій опор, ліхтарів, освітлювальної арматури, тросів, розтяжок, кабелів, дротів, комунікаційної апаратури.

9) Прокладення, перекладення або заміна водостічних, водопровідних труб та водоприймальних колодязів.

10) Установлення нових, відновлення, ремонт та заміна існуючих малих архітектурних форм (окрім малих архітектурних форм, що знаходяться у господарському віданні комунальних підприємств).

11) Відбудова, відновлення зруйнованих частин фундаментів пам'ятників, декоративних скульптур та композицій, елементів обладнання фонтанів та декоративних басейнів із заміною зношених труб та водопровідної арматури фонтанів тощо.

12) Установлення нових та/або ремонт і відбудова пошкоджених споруд і обладнання пляжів (гардеробів, камер схову, пунктів прокату пляжного інвентарю, туалетів, лав, грибків, навісів, альтанок тощо), спортивного та дитячого устаткування.

2.22.3 Дозвіл на порушення об'єкту(ів) благоустрою не вимагається, якщо земляні та/або ремонтні роботи проводяться:

1) особами, які мають документ, що посвідчує право власності або право користування земельною ділянкою, у тому числі право земельного сервітуту;

2) у рамках підготовчих або будівельних робіт, право на проведення яких оформлене у встановленому законодавством порядку;

3) особами, які здійснюють будівельно-монтажні роботи з будівництва (нового будівництва, реконструкції, капітального ремонту) лінійних об'єктів інженерної інфраструктури. Про початок виконання таких робіт особа, яка має намір їх здійснювати, не пізніше ніж за один робочий день письмово повідомляє про це «Інспекцію з благоустрою міста Запоріжжя» або інший орган, підприємство, установу, які відповідно до своєї компетенції реалізують повноваження та функції з благоустрою, здійснюють контроль за станом благоустрою на території м. Запоріжжя. У такому разі право на порушення об'єктів благоустрою виникає з дня, зазначеного як день початку здійснення відповідною особою будівельно-монтажних робіт;

4) підприємствами, установами, організаціями, фізичними особами-підприємцями, які проводять ремонтні роботи на підставі Ордеру на виконання планового або аварійного розриття, у порядку, встановленому рішенням міської ради.

2.22.4. Проведення планових та аварійних розриттів на території міста юридичними особами – всіма підприємствами, установами, організаціями, які здійснюють планові та аварійні розриття для прокладення, ремонтів, заміни, обслуговування, реконструкції, експлуатації підземних міських мереж, а саме водопроводу, каналізації, опалення та гарячої води, зливової каналізації, газопостачання, електропостачання, телефонного зв'язку та інших підземних мереж на території міста Запоріжжя, а також систематизації та ведення єдиного реєстру розриттів здійснюються на підставі Ордеру, який видається уповноваженим виконавчим органом міської ради в порядку та на підставах, встановлених рішенням міської ради.

2.22.5. Роботи, пов'язані з порушенням об'єктів благоустрою, які

виконуються без отримання дозволу або ордеру вважаються самовільними, виконання таких робіт **заборонено**.

Дозвіл на такі роботи видає та супроводжує виконавчий орган міської ради.

2.22.6. Місця проведення земляних або монтажних робіт необхідно огорожувати сигнальною стрічкою.

2.23. Порядок здійснення благоустрою, утримання об'єктів та елементів благоустрою суб'єктами господарювання, що здійснюють торгівлю або діяльність з надання послуг.

2.23.1. Суб'єкти господарювання зобов'язані утримувати у належному стані, забезпечити своєчасне прибирання прилеглої території до об'єктів торгівлі, послуг (збір побутових відходів (сміття), очищення снігу, вжиття протиожедних заходів, інших заходів з утримання).

2.23.2. Суб'єкти господарювання зобов'язані укласти договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем послуг з управління побутовими відходами, визначеним у встановленому законодавством порядку.

2.23.3. Забороняється зберігати товари, тару на прилеглій до об'єктів торгівлі, послуг території, проїжджої частині вулиць, тротуарах, інших територіях загального користування.

2.23.4. Право на розміщення об'єктів торгівлі, послуг на території міста Запоріжжя здійснюється за наявності отриманих відповідних документів, що надають на це право, виданих уповноваженим органом у встановленому виконавчим комітетом міської ради, міською радою порядку.

2.23.5. Об'єкти вуличної торгівлі у визначеному місці можуть розміщуватись на тротуарах, площах і інших місцях загального користування, якщо це не перешкоджає руху пішоходів і ширина проходу становить не менше **2,75 метрів**.

2.24. Концепція архітектурного середовища міста Запоріжжя «Код міста».

2.24.1. Концепція архітектурного середовища міста Запоріжжя «Код міста» (далі - Концепція «Код міста»), відноситься до принципових планувальних та архітектурно-просторових рішень з організації:

- 1) автомобільної інфраструктури;
- 2) велосипедної інфраструктури;
- 3) пішохідної інфраструктури;
- 4) інфраструктури громадського транспорту;
- 5) зупинок громадського транспорту;
- 6) вуличної, туристичної та транспортної навігації;
- 7) озеленення;
- 8) елементів зовнішньої реклами;
- 9) зовнішнього освітлення;
- 10) тимчасових споруд для провадження підприємницької діяльності;
- 11) малих архітектурних форм;

- 12) фонтанів;
- 13) скульптур, монументів, вуличних арт-об'єктів;
- 14) облаштування фасадів будівель та споруд вздовж вулиць;
- 15) інформаційних вивісок та реклами, розміщених на фасадах.

Концепція «Код міста», встановлюється на основі класифікації вулиць за типами, яким надані характеристики (окремо по кожному типу).

2.24.2. З метою створення єдиних принципів облаштування міського середовища, збереження об'єктів культурної спадщини, сприяння забезпечення єдності та комплексного підходу до благоустрою міста Запоріжжя, формування конкретних образів міста, його належного сприйняття з урахуванням багатой історії, необхідно дотримуватись:

1) довідника з архітектурно-художнього облаштування фасадів будівель та споруд вздовж магістралей та вулиць м. Запоріжжя;

2) довідника з облаштування благоустрою магістралей та вулиць м. Запоріжжя;

3) довідника з облаштування елементів дорожньо-транспортної інфраструктури м. Запоріжжя;

4) альбома проектних поперечних профілів вулиць м. Запоріжжя.

2.24.3. З метою створення та підвищення привабливості пішохідних переміщень населення, формування і розвитку пішохідних просторів, що є визначальним фактором створення якісного міського середовища: комфорту для відпочинку місцевого населення та збільшенню туристичної привабливості, необхідно дотримуватись:

1) довідника з архітектурно-художньої та планувальної організації вело-пішохідних маршрутів загальноміського значення;

2) довідника з архітектурно-художньої та планувальної організації пішохідних та трансформованих пішохідних маршрутів загальноміського значення;

3) довідника з архітектурно-художньої та планувальної організації мікрорайонних скверів, міні-скверів, внутрішньоквартальних та внутрішньодворових територій в історичних ареалах міста.

2.24.4. Виконавчі органи Запорізької міської ради, комунальні підприємства та установи м. Запоріжжя, а також суб'єкти господарювання повинні дотримуватись в роботі положень довідників з облаштування міста Запоріжжя та альбому проектних поперечних профілів вулиць міста Запоріжжя, зазначених в п. 2.24.2 та п.2.24.3 цих Правил.

2.24.5. Юридичні та фізичні особи, що здійснюють містобудівну діяльність та заходи з благоустрою на території м. Запоріжжя, повинні дотримуватись положень довідників облаштування міста Запоріжжя та альбомом проектних поперечних профілів вулиць міста Запоріжжя, зазначених в п. 2.24.2 та 2.24.3 цих Правил.

III. Вимоги до впорядкування територій підприємств, установ, організацій у сфері благоустрою міста Запоріжжя

3.1. Впорядкування територій здійснюється в порядку, встановленому цими Правилами та нормативно-правовими актами.

3.2. Підприємства, установи, організації, які розміщуються на території об'єкта благоустрою, можуть утримувати закріплену за ними територію або брати пайову участь в утриманні цього об'єкта на умовах договору, укладеного із балансоутримувачем.

3.3. Визначення меж утримання територій, прилеглих до території підприємств, установ, організацій, здійснюється відповідно до цих Правил.

3.4. Органи державної влади та органи місцевого самоврядування можуть передавати об'єкти благоустрою на баланс (в оперативне управління чи господарське відання) відповідно до вимог чинного законодавства.

3.5. Балансоутримувач об'єкта благоустрою з метою належного його утримання та здійснення своєчасного ремонту може залучати для цього на умовах договору інших суб'єктів господарювання.

3.6. Посадові особи юридичних осіб, фізичні особи – суб'єкти підприємницької діяльності несуть адміністративну відповідальність за невиконання заходів з благоустрою, згідно укладених договорів, а також за дії чи бездіяльність, що призвели до порушення вимог цих Правил, або завдання шкоди майну або здоров'ю громадян на власних та закріплених за юридичними особами, фізичними особами – суб'єктами підприємницької діяльності територіях, відповідно до чинного законодавства.

3.7. Підприємства, установи й організації на власних та закріплених територіях повинні здійснювати увесь комплекс робіт, спрямованих на забезпечення та постійне підтримання чистоти і порядку, збереження зелених насаджень, а саме:

1) забезпечення постійного прибирання сміття, побутових відходів, бруду, опалого листя, снігу, тощо, з метою утримання об'єктів благоустрою та прилеглих територій у належному санітарному стані (тротуари прибираються вздовж всієї ділянки будинку, домоволодіння (в межах належності) – до бордюрного каменю);

2) забезпечення вивезення сміття, бруду, побутових відходів, опалого листя на відведені для цього ділянки або об'єкти поводження з відходами. Вивезення сміття, побутових відходів здійснюється шляхом укладення відповідних договорів із підприємствами;

3) регулярне миття об'єктів та елементів благоустрою (у разі їх придатності до миття) з періодичністю, яка дасть можливість забезпечити їх утримання у належному санітарному стані;

4) регулярне прибирання контейнерних майданчиків з періодичністю, яка дасть можливість забезпечити їх утримання у належному санітарному стані;

5) утримання приміщень громадських вбиралень, у тому числі дворових, вбиралень на кінцевих зупинках маршрутного транспорту у належному санітарному та технічному стані;

6) очищення опор ліній електропередач, стовбурів дерев, стовпів, парканів, будівель, інших елементів благоустрою від оголошень, реклам, вивішених у недозволених місцях;

7) спостереження за станом водоприймальних та оглядових колодязів підземних інженерних мереж, колодязів пожежних гідрантів. У разі виявлення відкритих люків або інших недоліків в утриманні інженерних мереж про це повідомляють організації, які їх експлуатують, для негайного приведення цих мереж у належний стан;

8) регулярне знищення бур'янів, скошення трави заввишки більше ніж 10 см, видалення сухостійних дерев та чагарників, видалення сухого та пошкодженого гілля та забезпечення їх видалення;

9) регулярне обстеження власних та прилеглих (закріплених) територій з метою виявлення амброзії полинолистій, інших карантинних рослин, вжиття негайних заходів з їх знищення;

10) здійснення заходів, що забезпечують збереження зелених насаджень, квітників, газонів;

11) вжиття протягом року необхідних заходів боротьби зі шкідниками та хворобами зелених насаджень, а також з поширенням сезонних комах і кліщів, що становлять загрозу здоров'ю населення;

12) проведення у повному обсязі заміни засохлих та пошкоджених кущів і дерев;

13) усунення на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) за власний рахунок та в установлені строки пошкоджень інженерних мереж або наслідків аварій, що сталися з їх вини;

14) усунення на закріплених за ними об'єктах благоустрою (їх частинах) наслідків надзвичайних ситуацій техногенного та природного характеру.

3.8. Підприємства, установи, організації, фізичні особи, які експлуатують ліхтарі вуличного освітлення, засоби та обладнання зовнішнього освітлення, світлових покажчиків розміщення пожежних гідрантів, установки з декоративного підсвічування будинків, будівель, споруд, вивісок, вітрин, світлової реклами, зобов'язані забезпечувати їх належний режим роботи та технічний стан.

3.9. Порядок утримання ліхтарів вуличного освітлення, засобів та обладнання зовнішнього освітлення, установок з декоративного підсвічування будинків і пам'ятників, вивісок, вітрин.

3.9.1. Суб'єкти господарювання, громадяни, які експлуатують ліхтарі вуличного освітлення, засоби та обладнання зовнішнього освітлення, установки з декоративного підсвічування будинків і пам'ятників, вивісок, вітрин, світлової реклами, зобов'язані забезпечити їх належний режим роботи та технічний, естетичний стан.

3.9.2. Утримання в належному технічному, естетичному стані та обслуговування мереж освітлення прибудинкових територій, здійснюється їх балансоутримувачем.

3.9.3. На територіях парків і скверів повинні встановлюватися енергозберігаючі ліхтарі освітлювання вздовж доріжок та на майданчиках.

3.9.4. Опори зовнішнього освітлення (ліхтарі), кронштейни, арматура та інші пристрої зовнішнього освітлення мають утримуватися у належному технічному та санітарному стані.

3.9.5. Балансоутримувач забезпечує своєчасне фарбування опор зовнішнього освітлення (ліхтарів) та кронштейнів кріплення світильників, навісного обладнання.

3.9.6. Видалення та вивезення пошкоджених опор зовнішнього освітлення (ліхтарів) та усунення можливих пошкоджень мереж, що можуть спричинити травмування людей, здійснюється балансоутримувачем негайно.

3.9.7. Установки архітектурно-декоративного освітлення не повинні засліплювати водіїв транспорту і пішоходів, та мешканців будинків.

3.9.8. Усі вітрини повинні бути обладнані спеціальною освітлювальною апаратурою, переважно енергозберігаючою та святковими електрогірляндами. Святкові гірлянди вмикають у належний час та відповідні дні на власний розсуд, а також з рекомендацій уповноваженого органу виконавчого комітету міської ради.

3.9.9. Освітлення вулиць має бути рівномірним та не засліплювати учасників дорожнього руху та освітлювати квартири житлових будинків.

3.9.10. **Забороняється** відключати освітлення у темний час доби на пішохідних переходах, а також ділянках автомобільних доріг, проспектах, магістралях з високим рівнем небезпеки.

3.9.11. Вуличне освітлення повинно вмикатися відповідно до встановленого графіка залежно від пори року та природних умов.

3.9.12. Розміщення обладнання архітектурно-художнього освітлення на фасаді будівель та споруд здійснюється виключно на підставі згоди власника будівлі або приміщень.

IV. Вимоги до утримання зелених насаджень на об'єктах благоустрою-територіях загального користування

4.1. Порядок утримання зелених насаджень на об'єктах благоустрою.

4.1.1. Утримання зелених насаджень здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства та цих Правил.

4.1.2. Охороні та відновленню підлягають усі зелені насадження в межах міста під час проведення будь-якої діяльності, крім зелених насаджень, які висаджені або вирости самосівом в охоронних зонах повітряних і підземних кабельних ліній, трансформаторних підстанцій, розподільних пунктів і пристроїв.

4.1.3. Охорона, утримання та відновлення зелених насаджень на об'єктах благоустрою, а також видалення дерев, які вирости самосівом, здійснюється за рахунок коштів місцевого бюджету залежно від підпорядкування об'єкта благоустрою, а на земельних ділянках, переданих у власність, наданих у

постійне користування або в оренду - за рахунок коштів їх власників або користувачів відповідно до нормативів, затверджених у встановленому порядку.

4.1.4. Об'єкти благоустрою зеленого господарства використовуються відповідно до їх функціонального призначення для забезпечення сприятливих умов життєдіяльності людини на засадах їх раціонального використання та охорони і утримання відповідно до вимог законодавства.

4.1.5. Утримання зелених насаджень – дотримання режиму їх використання з проведенням агротехнічних заходів, що сприяють нормальному росту.

4.1.6. Виробничий процес утримання об'єктів зеленого господарства включає: догляд за деревами і чагарниками, живоплотами, виткими рослинами, квітниками, газонами, садовими доріжками та майданчиками, малими архітектурними формами; захист зелених насаджень від шкідників і хвороб, садіння квітів, створення газонів, видаленням окремих дерев, садіння окремих дерев, видалення аварійних дерев, санітарне очищення території об'єкта благоустрою.

4.1.7. Відповідальними за збереження зелених насаджень і належний догляд за ними у межах міста є:

1) на об'єктах благоустрою державної чи комунальної власності – балансоутримувачі цих об'єктів;

2) на об'єктах благоустрою державної чи комунальної власності, які не перебувають на балансі (в оперативному управлінні чи господарському віданні):

а) на території вулично-дорожньої мережі міста (перед будівлями до проїзної частини), на дворових, прибудинкових і прилеглих внутрішньоквартальних територіях – власники/співвласники (балансоутримувачі) та користувачі будівель, споруд;

б) на об'єктах благоустрою приватної чи колективної власності – власники або користувачі цих об'єктів;

в) на територіях підприємств, установ, організацій, а також на прилеглих і закріплених за ними територіях (у т.ч. санітарно-захисних зонах) – ці підприємства, установи, організації;

г) на територіях земельних ділянок, які відведені під будівництво, – забудовники чи власники (користувачі) цих ділянок;

г) у приватних садибах і прилеглих ділянках – їх власники або користувачі;

д) інші уповноважені виконавчі органи міської ради.

4.1.8. Усі роботи з поточного утримання зелених насаджень на територіях, закріплених за суб'єктами господарювання здійснюються силами і коштами цих суб'єктів або на договірних засадах з уповноваженим на те органом.

4.1.9. Догляд за зеленими насадженнями на вулицях, площах, бульварах, скверах, майданах, парках повинен проводитися їх балансоутримувачами або спеціалізованими підприємствами, організаціями зеленого господарства, які

укомплектовані спеціальною технікою та механізмами, кваліфікованими спеціалістами, на умовах договору з балансоутримувачем.

4.1.10. Догляд за деревами і чагарниками здійснюється протягом року і включає: поливання, внесення добрив, вкриття, оприскування крон дерев, догляд за ґрунтом, боротьбу з бур'янами, обробку дупел і механічних пошкоджень, формування крон дерев і чагарників.

4.1.11. Під час проведення будівельних, земляних, ремонтних та інших робіт на території, де розташовані зелені насадження, що не підлягають знесенню, забудовник (виконавець робіт/послуг) **зобов'язаний:**

- 1) огороджувати дерева на території будівельного майданчика;
- 2) у процесі будівництва та реконструкції доріг і тротуарів, асфальтування дворів тощо залишати місця (лунки) для висадки дерев і влаштовувати лунки навколо наявних дерев;
- 3) не допускати копання траншей і приямків глибше ніж 1 м для влаштування та ремонту підземних інженерних мереж і фундаментів, на відстані, меншій ніж 2 м від дерева та 1,5 м від чагарнику, окрім випадків коли зелені насадження розташовані в охоронній зоні міських підземних та інженерних мереж;
- 4) не допускати засипання ґрунтом стовбурів дерев та чагарників;
- 5) зберігати верхній родючий шар ґрунту на всій території забудови та у місцях проведення земляних робіт, організовувати його зняття, складування та залишати для подальшого використання чи передачі спеціалізованому підприємству, визначеному місцевим органом виконавчої влади, для використання під час створення зелених насаджень;
- 6) не допускати складування конструкцій та будівельних матеріалів, стоянки машин і механізмів на відстані, меншій ніж 2,5 м від дерева та 1,5 м від чагарнику.

4.1.12. Відповідальні за збереження зелених насаджень і належний догляд за ними зобов'язані:

- 1) проводити своєчасне обрізування дерев та чагарників відповідно до Методичних рекомендацій щодо проведення обрізування крон дерев, чагарників та вимоги до виконання цих видів робіт в м.Запоріжжя та Правил утримання зелених насаджень у населених пунктах України;
- 2) проводити регулярне знищення бур'янів, періодичне косіння травостою на газонах та у зонах зелених насаджень природного або штучного походження; максимальна висота травостою та висота скошування встановлені Правилами утримання зелених насаджень у населених пунктах України. Скошена трава повинна бути прибрана протягом 3 діб.

З бур'янами борються наступними способами:

- а) механічним (прополювання, виривання з коренем, скошуванням);
- б) хімічним (застосування гербіцидів та добрив відповідно до Переліку пестицидів і агрохімікатів, дозволених до використання в Україні);
- в) фітоценотичним (шляхом переорювання ґрунту з подрібненням рослинних решток та наступним висівом на цих ділянках багаторічних злаково-

бобових травосумішей або газонних трав чи розстиланням газонних рулонів);

г) іншими способами передбаченими міськими Програмами;

3) проводити розпушування пристовбурних лунок під деревами та чагарниками протягом всього вегетаційного періоду, а також регулярний полив деревно-чагарникових порід протягом всього вегетаційного періоду (2 - 3 рази на місяць) для забезпечення їх приживлювання протягом 3-х років від посадки;

4) проводити полив зелених насаджень зранку або у вечірній час. Дозволяється полив дерев та кущів протягом дня у пристовбурну лунку. Рекомендована норма поливу дерев: 50-60 л/м² для супіщаних ґрунтів, 60 – 80 л/м² для суглинних ґрунтів, 20 - 30 л/м² для газонів; **забороняється** поливати зелені насадження, якщо температура повітря нижча або дорівнює 0 °С;

5) встановлювати декоративну захисну огорожу в місцях постійного ушкодження газонів, лунки дерев прикривати декоративними металевими решітками або влаштовувати по периметру декоративну огорожу;

6) реалізовувати заходи із запобігання виникненню осередків пошкодження зелених насаджень шкідниками та ураженню їх хворобами, а також боротьби з ними;

7) видаляти зелені насадження у випадках передбачених Порядком видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах та у інших випадках, передбачених законодавством України.

4.1.13. Власники (балансоутримувачі) та орендарі будівель, споруд і майданчиків сфери споживчого ринку, ресторанного бізнесу, відпочинку, побутових та інших послуг, розміщених на території парків та їх буферних зон, скверів, пляжів, прибережних зон відпочинку та на межі з ними, **зобов'язані:**

1) регулярно здійснювати прибирання та квіткове оформлення об'єктів і прилеглої території, своєчасно виконувати вимоги балансоутримувачів відповідних об'єктів благоустрою в частині збереження та відновлення зелених насаджень, підтримання санітарної та пожежної безпеки на території об'єктів, на прилеглої та закріпленій території;

2) встановити контейнери для побутових відходів у необхідній кількості на межі з лісовим (лісопарковим) масивом та укласти договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем послуги з управління побутовими відходами, визначеним у встановленому законодавством порядку;

3) дотримуватись вимог чинного законодавства, нормативно-правових актів щодо збереження та відновлення зелених насаджень, підтримання санітарної та пожежної безпеки на території об'єктів, на прилеглої та закріпленій території.

4.1.14. На території об'єктів благоустрою зеленого господарства забороняється:

1) рух та паркування автомобілів, мотоциклів, мопедів та велосипедів (крім спеціального технологічного транспорту), обладнувати стоянки;

2) закопування будь-яких будівельних відходів та матеріалів, складування будівельних та інших матеріалів, конструкцій, обладнання, тощо;

3) вивозити і звалювати в не відведених для цього місцях відходи,

сміття, траву, гілки, деревину, сніг, листя тощо;

4) випасання худоби, вигулювання та дресирування тварин, верхова їзда у спеціально не відведених для цього місцях;

5) спалювання сухої рослинності, відходів, розпалювання багаття та порушення інших правил пожежної безпеки;

6) підвішування на деревах гамаків, гойдалок, мотузок для сушіння білизни, забивання в стовбури цвяхів, прикріплення засобів зовнішньої реклами, електричних дротів, колючого дроту, огорож та інше, що може пошкодити дерева;

7) пошкодження зелених насаджень будь-яким способом, викопувати зелені насадження, рвати квіти, ламати дерева та їх гілки, чагарники, витоптувати газони, квітники;

8) самовільне, без дозволу власника (балансоутримувача) об'єкта благоустрою зеленого господарства, висадження дерев та кущів;

9) самовільне влаштування городів, добування соку та смоли з дерев, робити надрізи, надписи, наносити механічні пошкодження деревним та квітниковим рослинам;

10) здійснення ремонту, обслуговування та миття транспортних засобів, машин, механізмів у спеціально не відведених для цього місцях;

11) влаштування зупинок пасажирського транспорту та паркування автотранспортних засобів на газонах, клумбах, інших озелених територіях;

12) виконувати земляні, будівельні та інші роботи без дозволу, виданого в установленому порядку;

13) самовільно встановлювати об'єкти зовнішньої реклами, тимчасові споруди, малі архітектурні форми, торгівельні лотки, павільйони, кіоски тощо;

14) посипання тротуарів, доріжок, майданчиків, прогулянкових стежок хімічними препаратами, не дозволеними для такого використання;

15) улаштування місць для відпочинку, встановлення наметів у заборонених для цього місцях, влаштування ігри на газонах;

16) викидання соляних сумішей на території зелених насаджень під час зимового прибирання вулиць, доріжок тощо;

17) заправляти, ремонтувати транспортні засоби і механізми, човни і катери на прибудинкових територіях, газонах, берегах рік і заток, озер, у парках та скверах, інших зелених зонах;

18) самовільне знищення, пошкодження або видалення зелених насаджень, тощо;

19) винищувати мурашники, ловити птахів і звірів;

20) встановлення тимчасових споруд на зелених зонах.

4.2. Порядок видалення та пересаджування зелених насаджень.

Видалення, пересаджування зелених насаджень здійснюється відповідно до Порядку видалення дерев, кущів, газонів і квітників у населених пунктах, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України, рішення Запорізької міської ради «Про організацію проведення робіт з видалення зелених насаджень в м. Запоріжжі» та рішення виконавчого комітету Запорізької

міської ради «Про оформлення документів на видалення зелених насаджень».

V. Вимоги до утримання будівель і споруд інженерного захисту територій

5.1. Утримання споруд інженерного захисту територій від небезпечних геологічних процесів здійснюється з дотриманням вимог чинного законодавства України.

5.2. Утримання захисних споруд – комплекс заходів організаційного матеріально-технічного, інженерного, фінансового та іншого характеру, що спрямовані на забезпечення готовності захисних споруд до використання за призначенням.

5.3. Суб'єкти господарювання незалежно від форм власності, які здійснюють діяльність пов'язану з експлуатацією споруд інженерного захисту від зсувів та обвалів, **зобов'язані** здійснювати заходи по ремонту та утриманню цих споруд.

5.4. Аварійний ремонт споруд інженерного захисту території від зсувів та обвалів повинен включати роботи з ліквідації та запобігання можливим аваріям і аварійним випадкам.

5.5. Аварійні роботи повинні розпочинатися негайно і проводитись безперервно із залученням максимальної кількості працівників.

VI. Вимоги до санітарного очищення території

6.1. Збирання та вивезення побутових відходів у межах певної території здійснюються суб'єктом господарювання, який уповноважений на це органом місцевого самоврядування на конкурсних засадах відповідно до Порядку проведення конкурсу на здійснення операцій із збирання та перевезення побутових відходів, затвердженого постановою Кабінету Міністрів України.

6.2. Зберігання побутових відходів здійснюється згідно з вимогами, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України та Методики роздільного збирання побутових відходів, затвердженої наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України.

6.3. Роздільне збирання побутових відходів, включаючи небезпечні відходи у їх складі, здійснюється власниками таких відходів з дотриманням вимог:

- 1) Закону України «Про управління відходами»;
- 2) Правил надання послуги з управління побутовими відходами, затверджених постановою Кабінету Міністрів України.;
- 3) Методики роздільного збирання побутових відходів, затвердженої наказом Міністерства розвитку громад, територій та інфраструктури України;
- 4) Порядку розроблення, погодження та затвердження схем санітарного очищення населених пунктів, затвердженого наказом Міністерства

регіонального розвитку, будівництва та житлово-комунального господарства України.

5) Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, затверджених наказом Міністерства охорони здоров'я України;

6) Державних будівельних норм «Склад та зміст схеми санітарного очищення населеного пункту» (ДБН Б.2.2-6:2013);

7) інших нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів у сфері управління відходами.

6.4. Зберігання вилучених та зібраних небезпечних відходів у складі побутових відходів здійснюється в спеціально організованих відповідно до схеми санітарного очищення населеного пункту місцях їх тимчасового зберігання до передачі їх спеціалізованим організаціям, що мають ліцензії на здійснення операцій у сфері управління небезпечними відходами.

6.5. Вимоги до санітарної очистки території міста, виконання робіт з належного прибирання об'єктів благоустрою та державного санітарно-епідеміологічного нагляду у сфері благоустрою і управління відходами регламентуються нормативно-правовими актами та нормативно-технічними документами.

6.6. Суб'єктами у сфері управління з відходами є громадяни України, іноземці та особи без громадянства, суб'єкти господарювання незалежно від форм власності, діяльність яких призводить до утворення відходів (сміття), а також суб'єкти господарювання у сфері управління відходами.

6.7. Управління побутовими відходами здійснюється згідно з вимогами чинного законодавства України, державних норм, стандартів і правил, Правил благоустрою міста Запоріжжя.

6.8. Утворювачі відходів у разі утворення побутових відходів зобов'язані укладати договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем відповідної послуги та вносити плату за надання такої послуги відповідно до встановлених тарифів.

6.9. Об'єктом оброблення (видалення) побутових відходів є полігон твердих побутових відходів №1 у м. Запоріжжі.

6.10. Громадяни України, іноземці та особи без громадянства у сфері управління відходами мають право на:

- 1) безпечні для їх життя та здоров'я умови під час управління відходами;
- 2) одержання в установленому порядку повної та достовірної інформації про безпечність об'єктів оброблення відходів (тих, що експлуатуються, або будівництво яких розпочато чи планується);
- 3) одержання у встановленому порядку повної та достовірної інформації про плани і програми управління відходами;
- 4) відвідування в установленому порядку об'єктів оброблення відходів;
- 5) участь в обговоренні питань, пов'язаних із розміщенням, проектуванням, спорудженням та експлуатацією об'єктів оброблення відходів;
- 6) відшкодування шкоди, заподіяної їх здоров'ю та майну внаслідок порушення законодавства у сфері управління відходами.

6.11. Громадяни України, іноземці та особи без громадянства у сфері управління відходами зобов'язані:

- 1) дотримуватися вимог нормативно-правових актів у сфері управління відходами;
- 2) укладати з виконавцем послуг з управління побутовими відходами договори про надання послуги з управління побутовими відходами та вносити у встановленому порядку плату за послугу з управління побутовими відходами;
- 3) виконувати інші обов'язки, передбачені чинним законодавством України, цими Правилами з метою запобігання забрудненню навколишнього природного середовища відходами.

6.12. Органи місцевого самоврядування зобов'язані забезпечувати реалізацію прав громадян у сфері управління відходами.

6.13. Виконавчі органи міської ради зобов'язані:

- 1) проводити з підприємствами, організаціями, установами та громадянами постійну роз'яснювальну та попереджувальну роботу щодо необхідності укладення договорів про надання послуг з управління побутовими відходами, своєчасної оплати послуг з управління побутовими відходами;
- 2) вживати заходи адміністративного впливу за фактами засмічення території міста, неукладення договорів про надання послуг з управління побутовими відходами;
- 3) протидіяти утворенню стихійних звалищ і вживати заходи для їх ліквідації.

6.14. Підприємства, установи, організації, фізичні особи-підприємці, громадяни у сфері управління відходами зобов'язані:

6.14.1. Укласти договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем відповідної послуги та вносити плату за надання такої послуги відповідно до встановлених тарифів;

6.14.2. Виконувати інші обов'язки, передбачені чинним законодавством України, цими Правилами, щодо запобігання забрудненню навколишнього природного середовища відходами.

6.14.3. Великогабаритні, ремонтні, небезпечні відходи, відходи зелених насаджень збираються окремо від інших побутових відходів.

6.14.4. Не допускати змішування відходів (сміття), що можуть бути відновлені, з відходами (сміттям), що не можуть бути відновлені.

6.14.5. Забезпечувати утримання в належному санітарному і технічному стані місць утворення та зберігання відходів (сміття), а також забезпечувати дотримання встановлених правил техніки безпеки та пожежної безпеки у таких місцях;

6.14.6. Відшкодовувати шкоду, заподіяну здоров'ю та майну громадян України, навколишньому природному середовищу, підприємствам, установам та організаціям внаслідок порушення встановлених правил управління відходами, відповідно до закону;

6.14.7. Перевезення побутових відходів здійснювати транспортним засобом спеціального призначення для перевезення та транспортування

відходів, що виключають можливість їх розвіювання, розсипання, розливання та розпилення.

6.14.8. Рішенням міської ради визначається адміністратор послуги з управління побутовими відходами. Орган місцевого самоврядування на конкурсних засадах визначає суб'єктів господарювання, які здійснюють збирання та перевезення побутових відходів, на конкурсних засадах у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України. Виконавцем послуги з управління побутовими відходами є суб'єкт господарювання, який здійснює збирання та перевезення побутових відходів у встановленому законодавством порядку, або адміністратор послуги з управління побутовими відходами.

6.14.9. Органом місцевого самоврядування відповідно до регіонального та місцевого плану управління відходами у порядку, встановленому Кабінетом Міністрів України, визначаються суб'єкти господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів.

6.14.10. Термічне оброблення (спалювання) побутових відходів дозволяється лише на спеціально призначених для цього підприємствах чи об'єктах.

6.14.11. Для забезпечення надання послуги з управління відходами житлові масиви і внутрішньодворові території, дороги загального користування, зупинки маршрутного транспорту та інші об'єкти благоустрою населених пунктів, а також місця проведення масових заходів обладнуються контейнерними майданчиками для роздільного збирання побутових відходів, урнами для збирання побутових відходів.

6.14.12. Забороняється несанкціоноване скидання і розміщення відходів, у тому числі побутових, у підземних горизонтах, на територіях природно-заповідного фонду, на землях природоохоронного, оздоровчого, рекреаційного та історико-культурного призначення, в межах водоохоронних зон та зон санітарної охорони водних об'єктів, в інших місцях на території міста Запоріжжя.

6.14.13. Вивезення великогабаритних і ремонтних відходів необхідно проводити по мірі їх накопичення, але не рідше одного разу на тиждень.

6.14.14. Виконавці послуг з перевезення побутових відходів інформують населення про графік перевезення побутових відходів зручним способом.

6.14.15. Рідкі відходи, що утворюються у житлових та громадських будівлях і спорудах за відсутності централізованого водопостачання та каналізації слід зберігати у вигрібних ямах (вигребах).

6.14.16. Вигріб (вигрібну яму) необхідно очищати по мірі її заповнення.

6.14.17. Забороняється розміщення рідких відходів на території приватних володінь, а також використання їх у якості добрива в сільському господарстві.

6.14.18. Вивіз, перевезення та злив рідких відходів здійснюється на очисні споруди тільки через зливні станції.

6.14.19. Забороняється вивіз побутових відходів безпосередньо на поля, городи, території зелених насаджень, лісосмуги, ліс, сквери тощо.

6.14.20. Підприємства, установи, організації, фізичні особи-підприємці, на яких покладено обов'язок з встановлення сміттєзбірників (урн, контейнерів), **зобов'язані** утримувати їх у належному стані, очищати від побутових відходів (сміття) по мірі їх наповнення, але не менше ніж **один раз на добу**, у разі їх забруднення промивати.

6.14.21. Власники, наймачі, користувачі у тому числі орендарі будинків, розташованих у мікрорайонах приватної забудови, для запобігання засмічення території **зобов'язані** збирати побутові відходи у спеціально призначені для цього контейнери (ємністю, яка відповідає затвердженій органом місцевого самоврядування нормі надання послуги з управління побутовими відходами (накопичення) але не менше 50 л, виготовлені з пластику, металу) у разі застосування контейнерної системи або промарковані пакети (маркувальну тару) у разі застосування безконтейнерної системи надання послуг з управління побутовими відходами.

6.14.22. Підприємства та організації, які надають послуги з утримання будинків і прибудинкових територій, житлово-будівельні кооперативи, молодіжно-житлові комплекси, об'єднання співвласників багатоквартирних будинків тощо **зобов'язані**:

1) своєчасно укладати договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем відповідної послуги та вносити плату за надання такої послуги відповідно до встановлених тарифів;

2) проводити інформаційно-роз'яснювальну роботу з мешканцями щодо виконання ними зобов'язань стосовно дотримання санітарних норм і правил утримання прибудинкових територій та сортування побутових відходів;

3) обладнати контейнерні майданчики згідно з чинними нормами та вимогами цих Правил, встановити необхідну кількість контейнерів для збирання побутових відходів (сміття), враховуючи сортування відходів за фракціями;

4) організовувати та забезпечувати регулярне миття та дезінфекцію сміттєприймальних камер, контейнерів, майданчиків і ніш, у яких встановлені сміттєві накопичувачі.

6.14.23. Суб'єкти господарювання, які здійснюють операції із збирання та перевезення побутових відходів, **зобов'язані** вчасно (згідно з договорами та нормами накопичення побутових відходів) здійснювати перевезення побутових відходів з територій житлових будинків, підприємств, організацій та установ на об'єкти оброблення відходів. Вивозити відходи з контейнерів, які розташовані на прибудинкових територіях, як правило, не раніше ніж о 7.00 і не пізніше ніж о 23.00. У випадках перенакопичення побутових відходів в контейнерах для побутових відходів, допускається їх вивезення в інший необхідний час доби;

6.14.24. Контейнери для збирання та зберігання побутових відходів повинні розміщуватись на спеціально обладнаних контейнерних майданчиках із зручними під'їздами для сміттєвозів. **Забороняється** стоянка автотранспортних засобів на проїзній частині дороги ближче 5 м від контейнерних майданчиків та/або контейнерів для збирання побутових

відходів.

6.14.25. Контейнерні майданчики повинні відповідати вимогам Державних санітарних норм та правил утримання територій населених місць, а саме:

- 1) мати водонепроникне тверде покриття;
- 2) бути обладнані навісами та огорожею;
- 3) бути ізольованими від об'єктів обслуговування населення, господарських дворів і магістральних вулиць смугою зелених насаджень шириною не менше ніж 1,5 м;
- 4) не бути прохідними для пішоходів і транзитного руху транспорту;
- 5) бути віддаленими від меж земельних ділянок навчальних та лікувально-профілактичних закладів, стін житлових та громадських будівель і споруд, спортивних і дитячих майданчиків та місць відпочинку населення на відстань не менше ніж 20 м.

У виняткових випадках в районах забудови, що склалася, де немає можливості дотримання відстаней, передбачених Державними санітарними нормами та правилами утримання територій населених місць, у межах «червоних ліній», місця розташування контейнерів для побутових відходів (сміттєзбірників) визначаються на спеціально обладнаних контейнерних майданчиках. Місця розташування контейнерних майданчиків визначаються комісією у складі посадових осіб, за участю спеціально уповноважених органів містобудування та архітектури і Національної поліції, а також представників балансоутримувача будинку або користувачів контейнерів для побутових відходів (сміттєзбірників).

6.14.26. Утримання контейнерних майданчиків здійснюється відповідно до вимог Державних санітарних норм і правил утримання територій населених місць.

Власник контейнерів для зберігання побутових відходів **зобов'язаний** забезпечити їх миття та дезінфекцію засобами, дозволеними до використання МОЗ України.

6.14.27. Забороняється заповнювати контейнери для збору змішаних побутових відходів та роздільного збору побутових відходів палаючими або тліючими відходами, снігом, льодом, відходами зелених насаджень, великогабаритними та ремонтними відходами, а також відходами, що можуть псувати контейнери та транспорт спеціального призначення.

6.14.28. Великогабаритні, ремонтні, небезпечні відходи, відходи зелених насаджень збираються окремо від інших побутових відходів.

6.14.29. Організація управління відходами будівництва та знесення здійснюється утворювачем таких відходів самостійно.

6.14.30. Особи, винні за порушення у сфері управління відходами, несуть відповідно до Закону України «Про управління відходами» дисциплінарну, адміністративну, адміністративно-господарську, цивільну чи кримінальну відповідальність.

6.15. Порядок санітарного очищення території міста Запоріжжя.

6.15.1. Санітарне очищення територій має бути планово-регулярним і включати раціональне та своєчасне збирання, зберігання, перевезення та видалення, надійне знешкодження, економічно доцільну утилізацію побутових відходів і екологічно безпечне захоронення побутових відходів, що утворюються на території міста Запоріжжя та у місцях перебування людей, згідно цих Правил та інших нормативно-правових актів.

6.15.2. Санітарне очищення території міста Запоріжжя здійснюється на підставі узгодженої та затвердженої в установленому порядку Схеми санітарного очищення міста Запоріжжя та Місцевого плану управління відходами міста Запоріжжя (після його затвердження у встановленому законодавством порядку), включає механізоване та ручне прибирання території об'єктів, елементів благоустрою, збір та видалення у встановлені місця відходів, листя, гілля, снігу, криги, належне їх видалення, обробку, утилізацію, знешкодження та інші дії, що забезпечують утримання території міста відповідно цих Правил та інших нормативно-правових актів.

6.15.3. Санітарне очищення територій міста Запоріжжя здійснюється спеціалізованими підприємствами, установами та організаціями незалежно від форми власності та підпорядкування відповідно договорів з балансоутримувачами об'єктів благоустрою.

6.16. Порядок прибирання територій.

6.16.1. Роботи з прибирання території міста проводяться відповідно до цих Правил, інших нормативно-правових актів, галузевих технологічних рекомендацій.

6.16.2. На власних та закріплених територіях, які належить прибирати, підприємства, установи, організації, фізичні особи-підприємці, громадяни **зобов'язані** здійснювати весь комплекс робіт спрямований на наведення та постійне підтримання чистоти і порядку.

6.16.3. Регулярно прибирати від побутових відходів (сміття), бруду, гілля, опалого листя, снігу, льоду тощо, забезпечуючи утримання об'єктів, елементів благоустрою та прилеглих територій у належному стані, при цьому тротуари, велосипедні доріжки прибираються вздовж всієї ділянки будинку, будівлі, домоволодіння у межах належності.

6.16.4. Забезпечувати вивезення бруду, побутових відходів (сміття), опалого листя, гілля на відведені для цього ділянки або міське сміттєзвалище. Вивезення побутових відходів (сміття) здійснюється шляхом укладення договору про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем послуги з управління побутовими відходами, визначеним у встановленому законодавством порядку. У разі перевезення побутових відходів власними силами та засобами, відновлення та видалення побутових відходів здійснюється на підставі укладених договорів із суб'єктами господарювання, які здійснюють відновлення та видалення побутових відходів, визначених органами місцевого самоврядування.

6.16.5. Регулярно мити об'єкти та елементи благоустрою, якщо їх можна мити, для утримання їх у належному стані.

6.16.6. Регулярно прибирати місця встановлення сміттєзбірників, контейнерних майданчиків для збору відходів, а також місця, забруднені побутовими та іншими відходами, на територіях, прилеглих до будинків та споруд.

6.16.7. Вивезення побутових відходів з території загального користування, ринків та від населення, що мешкає у будинках будь-якого житлового фонду, окрім приватного, здійснювати щоденно, з домоволодінь приватного житлового фонду згідно графіку, але не менше одного разу на тиждень. Вивезення великогабаритних, ремонтних відходів проводити не менше ніж один раз на тиждень.

6.16.8. Утримувати приміщення громадських туалетів, у тому числі дворових та туалетів на кінцевих пунктах маршрутних транспортних засобів, стоянках таксі у належному санітарному та технічному стані. У разі відсутності громадських туалетів та сміттєзбірників на кінцевих пунктах маршрутного транспорту, особи, що здійснюють пасажирські перевезення **зобов'язані** з моменту початку перевезень встановити біотуалети, або, за наявності існуючого туалету (біотуалету), укласти договір з власником об'єкту (біотуалет або туалет). Особи, що здійснюють пасажирські перевезення також **зобов'язані** встановити сміттєзбірники та здійснювати їх обслуговування впродовж всього терміну дії договору перевезень.

6.16.9. Громадські вбиральні повинні утримуватися у належному стані юридичними особами, на балансі яких вони перебувають, згідно вимог нормативно-правових актів.

6.16.10. Встановлювати на території загального користування урни для випадкових відходів та своєчасно їх обслуговувати.

6.16.11. Очищувати опори ліній електропередач, стовпів, парканів, будівель, дерев інших елементів благоустрою від бруду, написів, оголошень, інформаційно-агітаційних плакатів, реклами, листівок та інших інформаційно-довідкових матеріалів тощо.

6.16.12. Регулярно знищувати бур'яни (механічним – прополювання, скошування, хімічним (застосування гербіцидів) та фітоценотичним. Скошувати траву заввишки понад **10 сантиметрів**, видаляти сухостійні дерева та чагарники, видаляти сухе та поламане гілля й забезпечувати їх вивезення у спеціально відведені місця.

6.16.13. Регулярно обстежувати прилеглі та закріплені території з метою виявлення амброзії полинолисткої, карантинних рослин, здійснювати заходи з їх знищення.

6.16.14. Роботи з прибирання території поділяються на літні та зимові, складаються з систематичних та періодичних операцій.

6.16.15. У завдання літнього прибирання міських територій входить:

1) видалення відходів (сміття) із дорожніх покриттів з такою періодичністю, щоб його кількість на дорогах не перевищувала встановленої санітарної норми;

- 2) видалення із проїзної частини вулиці та лотків вулиць ґрунтових наносів в міжсезонні й дощові періоди року;
- 3) очищення відстійників зливоприймальних колодязів дощової водовідвідної системи (каналізації);
- 4) збирання опалого листя;
- 5) зволоження повітря для поліпшення мікроклімату у жаркі дні.

6.16.16. Основним завданням зимового прибирання дорожніх покриттів є забезпечення нормальної роботи міського транспорту та руху пішоходів.

6.16.17. Міські території взимку прибирають у два етапи:

- 1) розчищення проїзної частини вулиць і проїздів;
- 2) видалення з міських проїздів зібраного у вали снігу.

6.16.18. Прибирання вулиць узимку складається з наступних робіт:

- 1) своєчасного очищення проїзної частини від палого снігу і боротьби з утворенням криги (ущільненої кірки);
- 2) ліквідації ожеледі і боротьби зі слизькістю покриттів вулиць;
- 3) видалення сніжно-крижаних накатів і ущільненої кірки снігу;
- 4) видалення сніжних валів з міських вулиць (вивіз на звалища, складування, сніготанення);
- 5) розчищення перехресть, зупинок міського транспорту, очищенні лотків після навантаження снігу, прибирання вулиць у безсніжні дні.

6.17. Порядок запобігання забруднення випадковими відходами вулиць, площ та інших територій загального користування.

Зобов'язання по встановленню та утриманню урн покладається на:

6.17.1. Підприємства, установи, організації незалежно від форм власності, фізичних осіб-підприємців, що утримують, експлуатують будинки, споруди, або інших осіб згідно з укладеними договорами, іншими документами.

6.17.2. Суб'єкти господарювання, що здійснюють торгівлю та побутове обслуговування або будь-яку із видів діяльності, які зобов'язані:

- 1) встановити біля входу в торговельні зали, магазини, салони, інші приміщення з території загального користування, а також біля палаток, кіосків, павільйонів, інших виносних/вуличних об'єктів торгівлі та послуг урни для відходів та своєчасно їх обслуговувати;
- 2) укладати договір про надання послуги з управління побутовими відходами з виконавцем відповідної послуги та вносити плату за надання такої послуги відповідно до встановлених тарифів.

6.17.3. Підприємства, установи, організації, які є балансоутримувачами парків, рекреаційних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів, майданчиків для дозвілля та відпочинку, на території вказаних об'єктів.

6.17.4. Суб'єкти господарювання, які надають послуги по перевезенню населення, вантажів – відповідно вимог цих Правил.

6.18. Порядок зимового прибирання відповідних територій має забезпечувати безпечний рух пішоходів та транспорту і включати:

6.18.1. Прибирання снігу та льоду. Роботи з прибирання снігу та льоду розпочинаються з настанням снігопаду для запобігання утворення накату. В

першу чергу очищаються тротуари, велосипедні доріжки, дороги до під'їздів житлових будинків, місця для зупинки маршрутного транспорту. Дозволено укладати сніг у вали для наступного вивезення на вулицях і площах, за винятком території місць для зупинок громадського транспорту.

6.18.2. Видалення снігу та снігово-льодяних утворень. При переміщенні снігу з тротуару на проїжджу частину вулиці, провулку тощо, для його механізованого видалення, снігові вали розміщують на відстані не більше **1 метра** від бордюру або краю проїжджої частини. **Забороняється** формування снігових валів на перехрестях, пішохідних доріжках, місцях для зупинки маршрутного транспорту, місцях для паркування, на трамвайному полотні, в місцях в'їзду у двори і на внутрішньоквартальній території, на решітках колодязів зливової каналізації. Зібрані сніг та лід щоденно вивозиться на відведені для цього ділянки.

6.18.3. Усунення слизькості. Під час ожеледиці необхідно посипати (обробляти) пішохідні доріжки, підземні пішохідні переходи, місця для зупинки маршрутного транспорту, дороги, спуски, підйоми, протиожеледними реагентами, сумішами.

6.18.4. Балансоутримувачі або особи, які утримують відповідні території, закріплені за ними відповідно договору або визначені цими Правилами зобов'язані:

1) мати власний необхідний для прибирання снігу і льоду ручний інвентар (лопати металеві або дерев'яні, мітли, кригоруби), достатній запас матеріалу для посипання з метою своєчасного проведення протиожеледних заходів;

2) прибирати сніг негайно (від початку снігопаду) для запобігання утворенню накату;

3) негайно очищати дахи, карнизи та інші елементи будинків, споруд, будівель від снігу та бурульок із дотриманням застережних заходів щодо безпеки руху пішоходів, не допускаючи пошкодження покрівель будинків і споруд, зелених насаджень, електромереж, рекламних конструкцій тощо; огорожувати небезпечні місця на тротуарах, переходах; вивозити сніг та бурульки, що зняті з дахів, карнизів та інших елементів будинків, споруд, будівель протягом доби;

4) повністю розчищати снігові вали над зливостічними колодязями, розміщеними на вулицях і дорогах, з яких сніг не передбачається вивозити на снігозвалище;

5) очищати від снігу, льоду та бруду оголовки зливостічних колодязів та дощоприймачів у разі сніготанення та на початку весняного періоду;

6) очищати від снігу, льоду, бруду оголовки колодязів для розташування пожежних гідрантів, розміщених на вулицях і дорогах.

6.18.5. Суб'єкти господарювання, громадяни можуть укласти договори з відповідними підприємствами про прибирання, у тому числі механізоване, посипання піщаною сумішшю та іншими дозволеними для цього матеріалами вулиць, площ, перехресть, тротуарів, закріплених за ними територій, та інші дії

або здійснювати ці роботи самостійно.

6.18.6. Заборонено вивозити сніг та сніго-льодові утворення у невстановлені для цього місця.

6.19. Безхазяйні відходи.

6.19.1. Відходи, що не мають власника або власник яких невідомий, вважаються безхазяйними.

6.19.2. Управління з безхазяйними відходами здійснюється відповідно до Порядку виявлення та обліку безхазяйних відходів, затвердженому Кабінетом Міністрів України

6.19.3. Визначення режиму використання безхазяйних відходів, створення постійно діючих комісій з питань управління безхазяйними відходами покладається на міську раду та їх виконавчі органи. Уповноважений виконавчий орган міської ради веде облік безхазяйних відходів і несе відповідальність за комплексне використання таких відходів, додержання умов управління ними та запобігання негативному впливу їх на навколишнє природне середовище і здоров'я людей.

VII. Розміри меж прилеглої до підприємств, установ та організацій територій у числовому значенні

Межі утримання прилеглих територій підприємств, установ, організацій, будинків, споруд тощо визначено у цих Правилах.

7.1. Обов'язок по прибиранню та утриманню територій, вчинення протиожеледних заходів, покладено на підприємства, установи, організації, фізичних осіб-підприємців, громадян.

7.1.1. Покриття проїжджої частини проспектів, вулиць, провулків, а також покриття тротуарів, набережних, бульварів, площ покладається на уповноважені виконкомом міської ради органи.

7.1.2. Покриття тротуарів, територій, суміжних (прилеглих) з приватними домоволодіннями на відстані **5 метрів** від межі земельної ділянки по периметру покладається на власників або користувачів домоволодінь, земельних ділянок та до проїжджої частини вулиці.

7.1.3. Покриття дворів, тротуарів, проїжджої частини, територій, прилеглих до будівель громадської забудови, прибудинкової території, території спеціального використання, розподіл якої здійснюється на підставі землепорядної документації, у тому числі до будівель та територій, що утримуються ОСББ на відстані **20 метрів** від межі відведеної земельної ділянки та до проїзної частини вулиці покладається на балансоутримувача будівель, ОСББ, керуючі компанії, які згідно з договором надають послуги по утриманню відповідних територій.

7.1.4. Покриття дворів, тротуарів, майданчиків, інших суміжних (прилеглих) територій з земельними ділянками, що надані у власність або користування підприємствам, установам, організаціям, фізичним особам - суб'єктам підприємницької діяльності на відстані **20 метрів** від межі земельної

ділянки та до проїжджої частини вулиці покладається на суб'єктів господарювання, які є власниками або користувачами таких ділянок.

7.1.5. Покриття тротуарів, територій, прилеглих до торгових центрів, об'єктів побутового обслуговування, громадського харчування, магазинів та інших об'єктів торгівлі, авторемонтних майстерень, автомийок, підприємств, установ, організацій на відстані **20 метрів** від меж земельної ділянки, що надана у власність або користування по периметру об'єкту чи землекористування, та до проїжджої частини вулиці покладається на суб'єктів господарювання, що утримують або експлуатують вказані об'єкти, або управляючі компанії, які згідно договору надають послуги по утриманню відповідних територій.

7.1.6. Покриття тротуарів, територій, прилеглих до об'єктів торгівлі, палаток, ларьків, кіосків, тимчасових споруд, інших об'єктів виносної вуличної торгівлі на відстані **20 метрів** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці покладається на суб'єктів господарювання, що утримують або експлуатують вказані об'єкти.

7.1.7. Прибирання та утримання територій охоронних зон залізничної колії, ліній електропередач покладається на відповідні підприємства, що їх експлуатують згідно з нормами чинного законодавства України.

7.1.8. Прибирання та утримання територій, прилеглих до АЗС, на відстані **50 метрів** від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці покладається на суб'єктів господарювання, які експлуатують вказані об'єкти.

7.1.9. Прибирання та утримання територій, прилеглих до індивідуальних гаражів, сараїв, льохів та інших господарських споруд на відстані **10 метрів** навколо них та до проїжджої частини вулиці покладається на власників або користувачів цих споруд.

7.1.10. Прибирання та утримання територій, прилеглих до гаражних товариств, кооперативів, гаражно-будівельних підприємств, гаражно-будівельних кооперативів, автостоянок на відстані **20 метрів** від межі земельної ділянки, що надана у власність або користування по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці покладається на балансоутримувача або керівників вказаних підприємств.

7.1.11. Прибирання та утримання територій, прилеглих до центрально-теплових, трансформаторних, газорозподільних, тяглових підстанцій, розподільчих щитів, розподільчих шаф тощо на відстані **10 метрів** від периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці покладається на балансоутримувача вказаних об'єктів.

7.1.12. Прибирання та утримання територій лісопосадок покладається на балансоутримувача або на іншу уповноважену особу.

7.1.13. Прибирання та утримання територій кінцевих трамвайних, тролейбусних, автобусних, зупинок маршрутних транспортних засобів і стоянок (місць стоянки) маршрутних таксі покладається на суб'єктів господарювання або інших осіб, що експлуатують вказані зупинки на відстані **20 метрів** від периметру споруди, місця облаштування зупинки, стоянки та до проїжджої

частини вулиці.

7.1.14. Прибирання та утримання територій трамвайних, тролейбусних, автобусних, зупинок маршрутних транспортних засобів і стоянок маршрутних таксі, окрім кінцевих покладається на відповідні суб'єкти господарювання. При розміщенні об'єктів торгівлі та послуг, на зупинках маршрутного транспорту, прибирання покладається на відповідних суб'єктів господарювання на відстані **20 метрів** по периметру від облаштованої зупинки, стоянки та до проїжджої частини вулиці. Зупинки маршрутного транспорту **обов'язково** обладнуються покажчиками назви зупинки та маршрутною інформацією.

7.1.15. Прибирання та утримання територій місць для зупинки маршрутних транспортних засобів, крім кінцевих, де відсутні об'єкти торгівлі, покладається на відповідні суб'єкти господарювання на відстані **20 метрів** по периметру від облаштованої зупинки та до проїжджої частини вулиці.

7.1.16. Прибирання та утримання майданчиків для паркування покладається на суб'єктів господарювання або осіб, яким вказані території надані у користування згідно з договором, іншим документом на відстані **20 метрів** від облаштування об'єкту та до проїжджої частини вулиці.

7.1.17. Прибирання та утримання територій: парків, гідропарків, парків культури та відпочинку, парків-пам'яток садово-паркового мистецтва, спортивних, дитячих, меморіальних та інших, рекреаційних та санітарно-захисних зон, садів, зон зелених насаджень, скверів, майданчиків для дозвілля та відпочинку покладається на їх балансоутримувачів.

7.1.18. Прибирання та утримання територій автобусних вокзалів, залізничного вокзалу, станцій покладається на суб'єктів господарювання, на відстані **20 метрів** по периметру споруди та до проїжджої частини вулиці.

7.1.19. Прибирання та утримання територій ринків покладається на суб'єктів господарювання, що утримують об'єкти на відстані **20 метрів** по периметру об'єкту та до проїжджої частини вулиці.

7.1.20. Прибирання та утримання територій мостів, шляхопроводів, підземних пішохідних переходів, інших штучних споруд покладається на їх балансоутримувачів на відстані **10 метрів** від периметру споруди.

7.1.21. Прибирання та утримання територій трамвайних колій по **3 метри** від краю колій в обидва боки та внутрішній радіус кільця розвороту покладається на їх балансоутримувача.

7.1.22. Прибирання та утримання територій залізничних колій, що проходять в межах міста Запоріжжя, по **5 метрів** від краю колій в обидва боки, залізничних мостів, відкосів, насипів, переїздів, переходів через колії, що знаходяться в межах міста Запоріжжя, виїмок (до верхніх кромek в обидва боки) покладається на їх балансоутримувачів.

7.1.23. Прибирання та утримання територій, які відведені під проектування, забудову та прилеглої території на відстані **20 метрів** від межі земельної ділянки та до проїжджої частини вулиці, здійснюється забудовником (суб'єктом господарювання), якому надана територія.

7.1.24. Регулярне прибирання та утримання територій місць за межами визначених площею контейнерних майданчиків для побутових відходів з періодичністю, яка дасть можливість забезпечити їх утримання у належному санітарному стані, на відстані **5 метрів** від периметру місця розташування контейнерного майданчика для побутових відходів (сміттєзбірника), покладається на суб'єктів господарювання (керуючі компанії, ОСББ, комунальні підприємства тощо), які утримують зазначену територію.

7.1.25. Прибирання та утримання контейнерних майданчиків для побутових відходів, визначених їх площею, покладається на балансоутримувача контейнерного майданчика, а у разі відсутності балансоутримувача – на керуючі компанії, ОСББ, комунальні підприємства тощо.

7.1.26. За суб'єктами господарювання відповідними рішеннями можуть бути закріплені для прибирання та утримання інші території в межах міста Запоріжжя.

VIII. Порядок розміщення малих архітектурних форм

8.1. Порядок розміщення малих архітектурних форм (МАФ).

8.1.1. Проектування малих архітектурних форм здійснюється з дотриманням Єдиних правил ремонту і утримання автомобільних доріг, вулиць, залізничних переїздів, правил користування ними та охорони, затверджених постановою Кабінету Міністрів України та ДБН Б.2.2-5:2011 «Планування та забудова міст, селищ і функціональних територій. Благоустрій територій».

8.1.2. Розміщення малих архітектурних форм на об'єктах благоустрою міста здійснюється відповідно до Закону України «Про благоустрій населених пунктів» з дотриманням вимог чинного законодавства України, державних стандартів, норм і правил.

8.1.3. Кількість розміщуваних малих архітектурних форм визначається залежно від функціонального призначення території і кількості відвідувачів на цій території, виходячи з таких принципів: екологічність, безпека (відсутність гострих кутів), зручність у користуванні, легкість очищення, привабливий зовнішній вигляд.

8.1.4. Розміщення малих архітектурних форм не повинно ускладнювати або унеможлиблювати доступ до пожежних гідрантів, підступи до зовнішніх стаціонарних пожежних драбин, обладнання та засобів пожежогасіння.

8.1.5. З метою забезпечення максимально доступного користування територіями загального користування особами з вадами зору, малі архітектурні форми треба підбирати яскравих (контрастних) тонів або фарбувати яскравими (контрастними) кольорами.

8.1.6. Для оформлення мобільного і вертикального озеленення застосовують такі види конструкцій: трельяжі, шпалери, перголи, альтанки, квіткарки, вазони, навіси, амфори.

8.1.7. Садові, паркові лави необхідно розставляти згідно з планами парків, скверів, зелених зон, утримувати їх у справному стані, фарбувати не

рідше 1 разу на рік. Садові, паркові лави встановлюються та утримуються підприємствами, що утримують відповідні об'єкти благоустрою. Утримання садових, паркових лав включає їх миття, очищення від пилу і снігу, поточний ремонт.

8.1.8. Власник, балансоутримувач, користувач **зобов'язані** утримувати в належному стані малі архітектурні форми, садові лави та інші елементи благоустрою відповідно цих Правил та інших вимог нормативно-правових актів.

8.1.9. Відповідальність за збереження та контроль за утриманням малих архітектурних форм, розташованих на території міста Запоріжжя, що належать до комунальної власності, покладається на їх балансоутримувача або іншу відповідальну особу.

8.1.10. Балансоутримувач, що утримує відповідний об'єкт благоустрою, **зобов'язаний** встановлювати та утримувати у справному стані садові, паркові лави, фарбувати їх не рідше 1 разу на рік, мити при забрудненні й очищати від снігу та здійснювати своєчасний ремонт.

8.2. Розміщення тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності.

8.2.1. Порядок розміщення та утримання тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного чи іншого призначення для провадження підприємницької діяльності (далі - ТС) у місті Запоріжжі, здійснюється на підставі положень, затверджених рішенням Запорізької міської ради та Плану дислокації тимчасових споруд торговельного, побутового, соціально-культурного та іншого призначення для здійснення підприємницької діяльності.

8.2.2. Кожна стаціонарна ТС має бути забезпечена зовнішнім освітленням та прилеглим покриттям удосконаленого зразка відповідно до вимог законодавства.

8.2.3. При розміщенні ТС мають бути враховані вимоги щодо пішохідної та транспортної доступності (розвантаження товарів).

8.2.4. Біля кожної ТС встановлюється однотипна урна для відходів, обов'язки з обслуговування якої покладаються на її власника. Стаціонарні ТС за бажанням власника можуть обладнуватись декоративними елементами, вазонами для квітів тощо.

8.2.5. Не допускається користування ТС, а також пересувними елементами вуличної торгівлі, якщо їх власники не дотримуються вимог нормативно-правових актів та нормативно-технічних документів щодо благоустрою прилеглої території та забезпечення належного утримання та використання інженерного обладнання.

8.2.6. **Забороняється** самовільне встановлення тимчасових споруд, об'єктів торгівлі.

8.2.7. У разі необхідності прокладання лінії електроживлення та телекомунікаційних мереж, тимчасових споруд, по опорах комунальної

власності, користувач **зобов'язаний** отримати технічні умови у власника опору з подальшим оформленням дозвільних документів.

8.2.8. Тимчасові споруди для провадження підприємницької діяльності у межах смуги відведення автомобільних доріг або “червоних ліній” міських вулиць і доріг розміщуються за погодженням з відповідним підрозділом Національної поліції відповідно до Закону України “Про дорожній рух”.

8.3. Порядок розміщення зовнішньої реклами.

8.3.1. Мовою реклами є державна мова.

8.3.2. Розміщення зовнішньої реклами на території міста здійснюється на підставі дозволу, виданого у встановленому порядку виконавчим органом міської ради.

8.3.3. Роботи, пов'язані з розташуванням засобів зовнішньої реклами на міській території, виконуються з дотриманням Державних будівельних норм України, правил охорони праці та техніки безпеки, цих Правил, проєкту (схеми) організації дорожнього руху, правил проведення робіт в охоронних зонах інженерних мереж, із забезпеченням захисту комунікацій під час проведення цих робіт та наглядом представників підприємств, які експлуатують ці комунікації.

8.3.4. Зовнішня реклама повинна відповідати таким вимогам:

1) розміщуватися з дотриманням вимог техніки безпеки, а саме:

а) розроблення необхідної технічної документації, монтаж (демонтаж) рекламного засобу здійснюється спеціалізованими підприємствами, установами та організаціями;

б) розташування дахових рекламних засобів **забороняється** без попередньої технічної експертизи спеціалізованих підприємств, установ та організацій;

в) підключення рекламних засобів до існуючих мереж зовнішнього освітлення здійснюється відповідно до вимог, передбачених законодавством;

г) розташування рекламних засобів у межах охоронних зон інженерних комунікацій **дозволяється** за погодженням з утримувачем зазначених комунікацій.

2) розміщуватися із забезпеченням видимості дорожніх знаків, світлофорів, перехресть, пішохідних переходів, зупинок транспорту загального користування та не відтворювати зображення дорожніх знаків;

3) освітлення зовнішньої реклами має бути рівномірним і не повинно засліплювати учасників дорожнього руху, а також не повинно освітлювати квартири житлових будинків;

4) фундамент наземної зовнішньої реклами, що виступає над поверхнею землі, може бути декоративно оформлений;

5) на опорах наземної зовнішньої реклами, що розміщується вздовж проїжджої частини вулиць і доріг, наноситься вертикальна дорожня розмітка із світлоповертаючих матеріалів заввишки до 2 метрів від поверхні землі;

б) нижній край зовнішньої реклами, що розміщується над проїжджою частиною вулиць і доріг, у тому числі на мостах, естакадах тощо, повинен

розташовуватися на висоті не менш як 5 метрів від поверхні дорожнього покриття;

7) у місцях, де проїжджа частина вулиці межує з цоколями будівель або огорожами, зовнішня реклама може розміщуватися в одну з фасадів будівель або огорожами лінію.

8.3.5. Роботи, пов'язані з розташуванням рекламних засобів на території міста, вважаються закінченими після обов'язкового відновлення благоустрою місця проведення робіт та прилеглої території.

8.3.6. У разі проведення робіт, пов'язаних із розташуванням засобів зовнішньої реклами на територіях з твердим покриттям (трав'яним покривом) і необхідністю проведення земляних робіт, роботи вважаються закінченими, якщо проведено відновлення твердого покриття, трав'яного покриву, вивезено зайвий ґрунт, побутові відходи (сміття), залишки матеріалів та виконано у повному обсязі інші роботи з відновлення благоустрою міста.

8.3.7. Розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках історії та архітектури і в межах зон охорони таких пам'яток дозволяється на підставі дозволу, який оформлюється за участю органу виконавчої влади за погодженням з органом виконавчої влади у сфері охорони культурної спадщини.

8.3.8. Реклама алкогольних напоїв, знаків для товарів і послуг, інших об'єктів права інтелектуальної власності, під якими випускаються алкогольні напої, не повинна розміщуватися на рекламних засобах ближче ніж за 300 метрів прямої видимості від території дитячих дошкільних закладів, середніх загальноосвітніх шкіл та інших навчальних закладів, в яких навчаються діти віком до 18 років.

8.3.9. Відповідальність за технічний та естетичний стан рекламних засобів, порушення вимог техніки безпеки під час розташування та експлуатації рекламних засобів несе розповсюджувач зовнішньої реклами згідно з чинним законодавством.

8.3.10. Розташування рекламних засобів на перехрестях, біля дорожніх знаків, світлофорів, пішохідних переходів та зупинок транспорту загального користування, вздовж доріг дозволяється за погодженням органами Національної поліції при умові забезпечення видимості дорожніх знаків, світлофорів, перехресть, пішохідних переходів, зупинок транспорту загального користування та не відтворення зображення дорожніх знаків.

8.3.11. Рекламні засоби не повинні створювати перешкоди руху пішоходів і транспорту, механізованому прибиранню вулиць, обслуговуванню інженерних мереж і споруд, викошуванню газонів.

8.3.12. Самовільно встановлені рекламні засоби або такі, які розташовано з порушеннями порядку розміщення зовнішньої реклами на території міста Запоріжжя, визначеному відповідними рішеннями міської ради та її виконавчим комітетом, Правил благоустрою території міста Запоріжжя, а також у інших випадках, визначених нормативно-правовими актами, підлягають демонтажу в порядку, встановленому рішеннями виконавчого комітету міської ради, міською радою.

8.3.13. Проведення робіт із розташування засобу зовнішньої реклами з порушенням, визначеного дозволом місця їх проведення (визначеного місця розташування рекламного засобу), тягне за собою відповідальність згідно з чинним законодавством, що не звільняє розповсюджувача зовнішньої реклами від відшкодування шкоди, завданої об'єкту благоустрою міста, та виконання робіт щодо повного відновлення порушених елементів благоустрою цього об'єкта.

8.3.14. Спеціальні конструкції які використовуються для розміщення реклами, на пішохідній доріжці (тротуарі), розміщуються на відстані не більш ніж 1 метр від будинку, будівлі, ТС та не становить перешкоди руху пішоходів, на підставі дозволу, виданого виконавчим органом міської ради.

8.3.15. Забороняється розташування засобів зовнішньої реклами:

1) на пішохідних, велосипедних доріжках та алеях, якщо це перешкоджає вільному пересуванню учасників руху;

2) у населених пунктах на висоті менш як 5 метрів від поверхні дорожнього покриття, якщо їх рекламна поверхня виступає за межі краю проїжджої частини;

3) на територіях пам'яток садово-паркового мистецтва, природних заповідників, парків, на квітниках та деревах;

4) великорозмірних конструкцій у центральній історичній частині міста, за винятком територій транспортних магістралей, які входять до її складу і характеризуються малою забудованістю;

5) на мережах водопостачання, водовідведення, газопостачання, електропостачання, телефонного зв'язку, без погодження з власником мереж водопостачання, водовідведення, газопостачання, електропостачання, телефонного зв'язку та інших інженерних комунікаціях.

8.3.16. Розміщення зовнішньої реклами на пам'ятках національного або місцевого значення та в межах зон охорони цих пам'яток, історичних ареалів населених місць здійснюється відповідно до Закону України «Про рекламу» на підставі дозволів, які оформляються за участю органів виконавчої влади, визначених Законом України "Про охорону культурної спадщини".

8.3.17. Забороняється вчиняти дії з організації, розповсюдження, розміщення реклами, будь-яких рекламних засобів, оголошень, плакатів, листівок тощо безпосередньо на фасадах будинків, будівель, споруд та їх елементів, на підтримуючих, опорних та інших елементах контактної мережі, на засобах та обладнанні (у тому числі опорах) зовнішнього освітлення, парканах, огорожах, стовпах, контейнерах для побутових відходів, на стійках засобів регулювання дорожнього руху (світлофорних об'єктів та дорожніх знаків), конструкціях (окрім дошок оголошень), деревах, водостічних трубах та інших елементах благоустрою комунальної власності. Розповсюджувачі реклами несе адміністративну відповідальність за самовільне розміщення рекламних засобів, спеціальних конструкцій.

8.3.18. Місця розташування рекламних засобів, дошки оголошень повинні утримуватися в належному технічному та естетичному стані з забезпеченням їх

постійного прибирання та впорядкування.

8.3.19. Рекламні засоби мають утримуватись у належному технічному та естетичному стані з забезпеченням негайного відновлення пошкоджених конструкцій, заміною пошкоджених рекламних сюжетів, постійним оновленням зовнішнього вигляду рекламних засобів та рекламних сюжетів, а також містити реквізити та номер контактного телефону власника рекламного засобу або відповідальної особи.

8.3.20. Забороняється при заміні рекламного сюжету розташування транспортних засобів на території зелених насаджень.

8.3.21. Питання розміщення зовнішньої реклами також регулюються Порядком розміщення зовнішньої реклами в місті, затвердженого рішенням міської ради.

8.4. Порядок розміщення вивісок, табличок.

8.4.1. Вивіска чи табличка – мала архітектурна форма, яка є елементом на будинку, будівлі або споруді з інформацією про зареєстроване найменування особи, знаки для товарів і послуг, що належать такій особі, вид її діяльності (якщо це не впливає із зареєстрованого найменування особи), час роботи, що розміщений на зовнішній поверхні будинку, будівлі або споруди не вище першого поверху, де розташовується власне чи надане у користування особі приміщення (крім, випадків, коли суб'єкту господарювання належить на праві власності або користування вся будівля або споруда), біля входу у таке приміщення та не вважається рекламою.

8.4.2. Вивіски чи таблички:

1) повинні розміщуватися без втручання у несучі конструкції, легко демонтуватися, щоб не створювати перешкод під час робіт, пов'язаних з експлуатацією та ремонтом будівель і споруд, на яких вони розміщуються;

2) не повинні відтворювати зображення дорожніх знаків;

3) не повинні розміщуватися на будинках або спорудах – об'єктах незавершеного будівництва;

4) площа поверхні не повинна перевищувати 3 кв. метрів;

5) висота вивісок чи табличок на об'єктах культурної спадщини, включаючи житлові будинки не може перевищувати 30 см, а на інших об'єктах житлового, громадського та іншого призначення не може перевищувати 50 см.

8.4.3. Вивіска чи табличка складається з таких елементів: інформаційне поле (текстова частина), підложка (або без підложки), елементи кріплення. Вивіска чи табличка розміщується на плоских ділянках поверхні фасаду вільних від архітектурних елементів. Розміщення вивіски чи таблички не повинно порушувати архітектурне рішення фасаду, закривати та пошкоджувати архітектурні елементи, вітрини, віконні прорізи, закривати номерні знаки будинків та місця, передбачені для їх розміщення, меморіальні дошки тощо. На фасадах житлових будинків вивіски не повинні мати динамічний (пульсуючий) цикл освітлення та засліплювати вікна житлових квартир.

8.4.4. Розміщення декількох вивісок чи табличок на фасаді повинно здійснюватися на одному рівні. Вивіски чи таблички мають бути однакового

розміру та типу, без вертикального розміщення інформаційного поля.

8.4.5. Якщо у будинку знаходиться декілька власників (орендарів) приміщень, зовнішній вхід для яких є спільним та відсутня можливість розміщення окремої вивіски для кожного, в такому випадку розміщується спільна вивіска, або інформаційні таблички, виконані в єдиному стилі, однакового розміру та розміщені за єдиним проектом.

8.4.6. Вивіска чи табличка повинна враховувати розмір і місце розташування раніше погоджених та встановлених на цьому ж будинку вивісок, особливості фасаду будівлі, споруди.

8.4.7. Зовнішній вигляд та місце розміщення вивіски чи таблички визначаються проектом, розробленим спеціалізованою проектною організацією з урахуванням архітектурних особливостей фасаду будинку, на підставі паспорту зовнішнього опорядження фасаду будинку, споруди (у разі наявності).

8.4.8. У разі розташування декількох вивісок в безпосередній близькості одна від одної, які належать одному суб'єкту господарювання, або містять однакову інформацію та виконані в одному дизайні та мають загальну площу більш 3 кв. метрів, така конструкція вважається елементом зовнішньої реклами.

8.4.9. Текстова інформація вивісок чи табличок здійснюється українською мовою. Іншомовна текстова інформація вивісок чи табличок застосовується у разі необхідності та наявності зареєстрованого іншомовного товарного знаку або логотипу. Текстове поле вивіски чи таблички не повинно містити мовних та граматичних помилок.

8.4.10. Проект вивіски чи таблички погоджується з власником місця розміщення, або вповноваженим ним органом (особою), департаментом архітектури та містобудування Запорізької міської ради. У разі розміщення вивіски чи таблички на об'єктах культурної спадщини проект необхідно погодити з управлінням містобудування та архітектури Запорізької обласної державної адміністрації.

8.4.11. Вимоги до проекту вивісок чи табличок:

- 1) ситуаційний план-схема розміщення будинку, споруди в міському середовищі;
- 2) фотофіксація існуючого об'єкта;
- 3) розміщення вивіски чи таблички з прив'язкою на фасаді будинку, споруди;
- 4) зовнішній вигляд вивіски чи таблички з конструктивним рішенням, а саме: кольорове рішення, габаритні розміри, конструктивне рішення з перерізами, креслення видів конструкції з елементами кріплення та схема підсвітлення (у разі наявності);
- 5) для дахових вивісок та тих, що будуть розміщуватись в зонах підвищеного негативного впливу зовнішніх факторів (вітер, опади, сонячне випромінювання, тощо) - технічна експертиза спеціалізованих підприємств, установ та організацій;
- 6) пояснювальна записка (загальні положення) з описом конструктивних рішень та матеріалу виготовлення вивіски чи таблички.

8.4.12. Обмеження до розміщення зовнішніх вивісок чи табличок на фасадах об'єктів культурної спадщини:

- 1) не дозволяється перенасичення розміщення вивісок чи табличок;
- 2) не дозволяється розміщення в складі вивісок чи табличок будь-яких елементів у вигляді архітектурних деталей та декору, які не передбачені архітектурним рішенням фасаду;
- 3) не дозволяється розміщення вивісок чи табличок на лоджіях, балконах, огорожуючих конструкціях та з закриттям архітектурного декору фасаду;
- 4) не дозволяється розміщення вивісок чи табличок, які закриватимуть охоронні знаки пам'яток культури, меморіальні дошки, номерні знаки будинків тощо;
- 5) не дозволяється розміщення вивісок чи табличок, які порушуватимуть архітектурно-декоративне підсвітлення об'єкту культурної спадщини.

8.4.13. Відповідальність за розміщення вивіски чи таблички та їх експлуатацію несе власник. За незадовільний зовнішній вигляд та стан вивіски чи таблички відповідальні особи притягуються до відповідальності згідно чинного законодавства.

8.4.14. Демонтаж вивісок чи табличок здійснюється у разі:

- 1) припинення юридичної особи або припинення діяльності фізичної особи-підприємця;
- 2) припинення фактичної діяльності юридичної особи/фізичної особи – підприємця в орендованому приміщенні;
- 3) не відповідності розміщення вивіски чи таблички вимогам чинного законодавства, архітектурним вимогам, державним нормам, стандартам і правилам, санітарним нормам;
- 4) не відповідності погодженим проєктним матеріалам;
- 5) порушення благоустрою території.

8.4.15. Вивіски чи таблички розміщені з порушенням вимог чинного законодавства підлягають демонтажу за рахунок коштів юридичних або фізичних осіб, якими вони були встановлені.

IX. Порядок здійснення самоврядного контролю у сфері благоустрою території міста Запоріжжя

9.1. Контроль у сфері благоустрою території міста Запоріжжя спрямований на забезпечення дотримання всіма органами державної влади, органами місцевого самоврядування, підприємствами, установами, організаціями, незалежно від форм власності та підпорядкування, а також фізичними особами - суб'єктами підприємницької діяльності, громадянами, у тому числі іноземцями та особами без громадянства, вимог Закону України «Про благоустрій населених пунктів», цих Правил та інших нормативно-правових актів.

9.2. Контроль у сфері благоустрою міста, у тому числі щодо охорони зелених насаджень, водоймищ, пам'яток культурної та історичної спадщини,

створення місць відпочинку громадян, утримання в належному стані прилеглих і закріплених за підприємствами, установами, організаціями територій, міська рада покладає на уповноважених осіб.

9.3. Самоврядний контроль у сфері благоустрою міста здійснюється міською радою та її виконавчими органами відповідно до законів України «Про благоустрій населених пунктів», «Про місцеве самоврядування в Україні», інших нормативно-правових актів.

9.4. Самоврядний контроль за станом благоустрою міста Запоріжжя здійснюється шляхом:

- 1) проведення перевірок території;
- 2) проведення перевірок, рейдів, комплексних перевірок, комісійних обстежень стану території міста з наданням приписів та оформленням актів комісійного обстеження території за фактами виявлених порушень Правил, органами контролю, які утворені міською радою, здійснюють самостійно та/або спільно з посадовими особами виконавчих органів, комунальних підприємств, органів державного контролю у сфері благоустрою, Управління патрульної поліції в Запорізькій області, екологічними, природоохоронними, громадськими організаціями, представниками засобів масової інформації та інше;
- 3) проведення перевірок додержання суб'єктами господарювання усіх форм власності, установами, організаціями, закладами та фізичними особами вимог нормативно-правових актів у сфері благоустрою та цих Правил;
- 4) складання посадовими особами, визначеними відповідним рішенням виконавчого комітету міської ради, протоколів про адміністративні правопорушення за фактами порушення цих Правил;
- 5) розгляду звернень підприємств, установ, організацій та громадян;
- 6) участі в обговоренні проєктів благоустрою територій міста Запоріжжя, іншої технічної документації з питань благоустрою і внесення відповідних пропозицій на розгляд органів місцевого самоврядування, підприємств, установ, організацій;
- 7) подання позовів до суду про відшкодування шкоди, завданої об'єктам благоустрою внаслідок порушення законодавства з питань благоустрою міста Запоріжжя, Правил благоустрою території міста Запоріжжя.

9.5. Для здійснення контролю за станом благоустрою території міста Запоріжжя, виконанням цих Правил, міською радою утворюються відповідні органи з наділеними повноваженнями.

9.6. Громадський контроль у сфері благоустрою території міста Запоріжжя, здійснюється громадськими інспекторами благоустрою міста Запоріжжя, згідно з положенням, яке затверджується спеціально уповноваженим центральним органом виконавчої влади, що забезпечує формування державної політики у сфері житлово-комунального господарства.

9.7. Громадські інспектори благоустрою міста:

- 1) беруть участь у проведенні спільно з працівниками органів державного контролю рейдів та перевірок додержання підприємствами, установами, організаціями та громадянами законодавства у сфері благоустрою

населених пунктів;

2) проводять перевірки і складають протоколи про порушення законодавства у сфері благоустрою території міста Запоріжжя і подають їх органам державного контролю у цій сфері та правоохоронним органам для притягнення винних до відповідальності;

3) надають допомогу органам державного контролю у сфері благоустрою території міста Запоріжжя, у діяльності щодо запобігання порушенням законодавства про благоустрій населених пунктів;

4) здійснюють інші повноваження відповідно до закону України «Про благоустрій населених пунктів»;

5) результати громадського контролю за станом благоустрою територій підлягають оприлюдненню на зборах мешканців відповідної території та розгляду органами місцевого самоврядування в порядку, визначеному законодавством;

6) під час перевірки стану благоустрою території міста Запоріжжя, за умови виявлення порушень вимог Правил благоустрою території міста Запоріжжя, особа контролюючого органу надає суб'єкту господарювання або особі яка експлуатує чи іншій уповноваженій особі, усне зауваження, письмовий припис з визначеним терміном усунення виявлених порушень, або складає протокол про адміністративне правопорушення, відповідно до Кодексу України про адміністративні правопорушення.

9.8. За невиконання вимог складається протокол про адміністративне правопорушення, для притягнення особи, яка не виконала вимоги припису, до адміністративної відповідальності.

9.9. У разі необхідності та з метою забезпечення виконання вимог цих Правил, особа контролюючого органу або інша особа звертається до територіального органу Національної поліції України, який відповідно до своїх обов'язків та наданих повноважень **зобов'язаний**:

1) надати допомогу особі контролюючого органу або іншій особі, якщо їм чиниться протидія або загрожує небезпека з боку правопорушників;

2) встановити особу правопорушника;

3) провести затримання правопорушника;

4) провести вилучення товару;

5) скласти протокол про адміністративне правопорушення.

Х. Вимоги до здійснення благоустрою та утримання прибудинкової території

10.1. Порядок здійснення благоустрою та утримання прибудинкової території, територій житлової та громадської забудови.

10.1.1. Благоустрій території житлової та громадської забудови здійснюється з урахуванням вимог використання цієї території згідно затвердженої містобудівної документації, регіональних і місцевих правил забудови, цих Правил та нормативно-правових актів.

10.1.2. Утримання та благоустрій прибудинкової території багатоквартирного житлового будинку, належних до нього будівель та споруд проводиться балансоутримувачем цього будинку або підприємством, установою, організацією, з якими балансоутримувачем укладено відповідний договір про утримання та благоустрій прибудинкової території.

10.1.3. Благоустрій, утримання присадибної ділянки, декоративних насаджень на ній та прилеглої до неї території, а також санітарне обрізання гілля, чагарників, яке заважає руху пішоходів або транспорту, також проводиться її власником або користувачем цієї ділянки.

10.1.4. Благоустрій, утримання присадибної ділянки, прилеглої до неї території, на якій розміщені житлові будинки, господарські будівлі та споруди, що в порядку визначеному чинним законодавством, взяті на облік або передані в комунальну власність як безхазяйні, проводиться уповноваженим органом виконавчого комітету міської ради.

10.1.5. Надання послуг з утримання будинків і прибудинкових територій включає в себе:

1) забезпечення нормального функціонування жилих будівель та прибудинкових територій протягом усього періоду їх використання за призначенням;

2) проведення єдиної технічної політики в житловій сфері, що забезпечує виконання вимог чинних нормативів з утримання, поточного і капітального ремонту та реконструкції жилих будинків та прибудинкових територій.

10.1.6. Власники (балансоутримувачі), користувачі (орендарі) житлових будинків та прибудинкових територій **зобов'язані:**

1) здійснювати належне утримання прибудинкових, прилеглих і закріплених територій, технічне обслуговування обладнання та зовнішніх інженерних мереж житлових будинків;

2) утримувати в належному стані елементи об'єкту благоустрою прибудинкової території (малі архітектурні форми, дерева, інші зелені насадження, тощо) дитячі, спортивні, господарчі та контейнерні майданчики з їх обладнанням, інше обладнання, що розташовано на прибудинкових територіях;

3) дотримуватись вимог системи весняного та осіннього оглядів житлових будинків і прибудинкових територій, і засвідчувати проведені обстеження актами (не рідше ніж 2 рази на рік);

4) утримувати в належному стані внутрішні та зовнішні інженерні мережі та інженерне обладнання будинку; для проведення земляних робіт при будівництві, реконструкції та ремонті підземних інженерних мереж, отримати в установленому порядку дозвіл на порушення об'єктів благоустрою/або ордер;

5) вживати заходів для своєчасного та з належним рівнем якості відновлення елементів благоустрою, пошкоджених внаслідок проведення земляних і ремонтних робіт, ненормованих умов експлуатації та дії природних факторів;

6) своєчасно вживати заходів для безпечного та комфортного користування прибудинковими територіями: очищення дахів та елементів фасадів будинків і споруд від снігу та бурульок, усунення пошкоджень будинків і споруд, усунення недоліків в оздобленні та освітленні входів до будинків;

7) вживати заходів для безпечного утримання житлових будинків, які виведені з експлуатації, відселених, аварійних та довгобудів на прибудинкових територіях (надійне закриття входів, вікон, прямиків та інших отворів, огороження будівель і споруд, попереджувальні написи тощо).

10.2. Благоустрій території житлової забудови садибного типу.

10.2.1. Благоустрій присадибної ділянки проводиться власником або користувачем цієї ділянки.

10.2.2. Власник (користувач) присадибної ділянки зобов'язаний:

1) своєчасно проводити капітальний і поточний ремонти домоволодінь, ремонт та фарбування надвірних будівель, воріт, парканів;

2) утримувати в належному стані територію загального користування, прилеглу до його присадибної ділянки вздовж фасадної частини садиби до проїзної частини; зимове очищення прилеглої території від снігу здійснювати вздовж огорожі на край проїзної частини під механізоване прибирання;

3) благоустрій присадибної ділянки, на якій розміщені житлові будинки, господарські будівлі та споруди, що в порядку, визначеному законодавством, взяті на облік або передані в комунальну власність як безхазяйні, проводиться відповідним органом місцевого самоврядування.

10.3. Забороняється паркування автотранспортних засобів на внутрішньо кварталних проїздах у безпосередній близькості до будівель та споруд, якщо це заважає безперешкодному проїзду спеціальних машин, прибиральної та аварійної техніки, вивантаженню контейнерів для збору відходів, перекривати проїзди, проходи загального користування будь-якими засобами без відповідного документу, що надає на це право, виданого в установленому порядку виконавчим органом міської ради.

10.4. Забороняється розміщення або залишення будь-яких будівельних матеріалів (піску, щебню, тощо), будівельних відходів, інших відходів на прибудинкових територіях, територіях житлової та громадської забудови, прилеглий території до території житлової та громадської забудови без документа, що надає право на тимчасове порушення об'єкту благоустрою, виданого в установленому порядку виконавчим органом міської ради.

10.5. Забороняється складати опале листя, гілля на прибудинкових територіях, а також поряд з контейнерними майданчиками терміном понад 3 доби.

10.6. Забороняється розміщення транспортних засобів, агрегатів, механізмів, які знаходяться у несправному стані, на території загального користування, вулицях, провулків, площ, територій зелених насаджень, прилеглих території до домоволодінь.

10.7. Забороняється відведення дощових, талих вод з приватних

будинків, споруд на території загального користування (дороги, тротуари у випадках де відсутня зливово каналізація тощо).

10.8. Відходи зелених насаджень збираються окремо від інших побутових відходів. **Забороняється** розміщувати відходи зелених насаджень у контейнери для збирання побутових відходів (в тому числі ремонтних).

XI. Відповідальність за порушення законодавства у сфері благоустрою

11.1. Порушенням у сфері благоустрою вважається невиконання обов'язків або порушення вимог, передбачених законами України «Про благоустрій населених пунктів», «Про охорону навколишнього природного середовища», «Про управління відходами», «Про систему громадського здоров'я», «Про регулювання містобудівної діяльності», «Про охорону атмосферного повітря», «Про охорону культурної спадщини», «Про рослинний світ», «Про тваринний світ», «Про дорожній рух», «Про рекламу», «Про поховання та похоронну справу», іншими нормативно-правовими актами та нормативно-технічними документами, що регулюють відносини та встановлюють нормативи у сферах землеустрою, містобудування, охорони навколишнього природного середовища, озеленення територій, утримання об'єктів благоустрою, будинків і споруд, освітлення територій, охорони здоров'я, охорони культурної спадщини тощо.

11.2. За порушення цих Правил винні особи несуть відповідальність, встановлену Кодексом України про адміністративні правопорушення, Законом України «Про благоустрій населених пунктів», цими Правилами, іншими нормативно-правовими актами та рішеннями міської ради.

11.3. До відповідальності за порушення законодавства у сфері благоустрою населених пунктів притягаються особи, винні у:

- 1) порушенні встановлених державних стандартів, норм і правил у сфері благоустрою населених пунктів;
- 2) проєктування об'єктів благоустрою населених пунктів з порушенням затвердженої в установленому законодавством порядку містобудівної документації та державних будівельних норм;
- 3) порушенні встановлених законодавством екологічних, санітарно-гігієнічних вимог та санітарних норм під час проєктування, розміщення, будівництва та експлуатації об'єктів благоустрою;
- 4) порушенні Правил благоустрою території міста Запоріжжя;
- 5) порушенні режиму використання і охорони територій та об'єктів рекреаційного призначення;
- 6) самовільному зайнятті території (частини території) об'єкта благоустрою міста Запоріжжя, і їх використанню не за цільовим призначенням;
- 7) пошкодженні (руйнуванні чи псуванні) вулично-дорожньої мережі, інших об'єктів благоустрою міста Запоріжжя;
- 8) знищенні або пошкодженні зелених насаджень чи інших об'єктів озеленення міста Запоріжжя;

- 9) забрудненні (засміченні) території міста Запоріжжя;
- 10) неналежному утриманні об'єктів благоустрою, зокрема покриття доріг, тротуарів, освітлення територій міста Запоріжжя, тощо.

11.4. Притягнення осіб, винних у порушенні законодавства у сфері благоустрою населених пунктів, до відповідальності, передбаченої законом, не звільняє їх від обов'язку відшкодування шкоди, завданої внаслідок порушення вимог законодавства.

11.5. Збитки, завдані об'єкту благоустрою в результаті порушення законодавства з питань благоустрою населених пунктів, підлягають відшкодуванню в установленому порядку.

11.6. Оцінка завданих збитків проводиться балансоутримувачем у разі:

- 1) протиправного пошкодження чи знищення елементів благоустрою;
- 2) пошкодження чи знищення елементів благоустрою при:
 - а) ліквідації аварій на інженерних мережах та інших елементах благоустрою;
 - б) здійсненні ремонту інженерних мереж;
 - в) видаленні аварійних сухостійних дерев та чагарників;
 - г) прокладанні нових інженерних мереж;
 - г) виконанні інших суспільно необхідних робіт.

11.7. У випадках пошкодження чи знищення елементів благоустрою, визначених пп. 2 п. 11.6. цих Правил, винна юридична чи фізична особа усуває пошкодження (відновлює елементи благоустрою) власними силами або за домовленістю з балансоутримувачем перераховує на його рахунок суму відновної вартості.

11.8. Відновна вартість об'єктів благоустрою визначається Порядком визначення відновної вартості об'єктів благоустрою, затвердженим Постановою Кабінету Міністрів України, згідно з Методикою визначення відновної вартості об'єкта благоустрою, затвердженою наказом Міністерства з питань житлово-комунального господарства України.

11.9. Заходи, які необхідно здійснити у випадках пошкодження чи знищення елементів благоустрою, визначених пп.1 п.11.6 цих Правил:

- 1) уповноважена на те посадова особа, яка виявила порушення, складає протокол про вчинення адміністративного правопорушення та інформує балансоутримувача про виявлене порушення;
- 2) для реагування на заповідяну об'єкту благоустрою шкоду балансоутримувач ініціює проведення засідання постійно діючої комісії, до складу якої включені представники балансоутримувача, фахівці відділів житлового та комунального господарства відповідного департаменту (управління), виконавчого органу міської ради, комунальних підприємств, тощо;
- 3) комісія проводить обстеження об'єкта благоустрою, встановлює ступінь його пошкодження чи знищення, визначає відновну вартість робіт з його відновлення (відбудови) та складає відповідний акт;
- 4) балансоутримувач пошкодженого чи знищеного об'єкта благоустрою

направляє акт разом з копією протоколу про адміністративне правопорушення на розгляд і відшкодування збитків у адміністративному чи судовому порядку згідно з чинним законодавством.

11.10. У разі, якщо особу, яка пошкодила чи знищила елементи благоустрою, не виявлено, відновлювальні роботи проводяться за рахунок власника об'єкта благоустрою.

XII. Інші вимоги, передбачені цими Правилами

12.1. Обмеження щодо вживання тютюнових виробів.

12.1.1. Забороняється куріння, вживання та використання тютюнових виробів, предметів, пов'язаних з їх вживанням, трав'яних виробів для куріння, електронних сигарет, пристроїв для споживання тютюнових виробів без їх згоряння, кальянів:

- 1) у ліфтах і таксофонах;
- 2) у приміщеннях та на території закладів охорони здоров'я;
- 3) у приміщеннях та на території навчальних закладів;
- 4) у приміщеннях та на території спортивних і фізкультурно-оздоровчих споруд та закладів фізичної культури і спорту;
- 5) у приміщеннях закладів ресторанного господарства;
- 6) у приміщеннях об'єктів культурного призначення;
- 7) у приміщеннях органів державної влади, інших державних установ, органів місцевого самоврядування;
- 8) у приміщеннях підприємств, установ та організацій усіх форм власності;
- 9) у приміщеннях готелів та аналогічних засобів розміщення громадян;
- 10) у приміщеннях гуртожитків;
- 11) на дитячих майданчиках;
- 12) у місцях загального користування житлових будинків;
- 13) у підземних переходах;
- 14) у транспорті загального користування, що використовується для перевезення пасажирів, у тому числі в таксі;
- 15) на вокзалах та станціях;
- 16) на зупинках маршрутного транспорту.

12.1.2. Забороняється куріння, вживання, використання тютюнових виробів, електронних сигарет, пристроїв для споживання тютюнових виробів без їх згоряння, кальянів в аеропортах, крім спеціально відведених для цього місць.

12.1.3. Власник або уповноважені ним особи, чи орендарі відповідних споруд, окремих приміщень **зобов'язані** відвести спеціальні місця для куріння, обладнані витяжною вентиляцією чи іншими засобами для видалення тютюнового диму, а також розмістити наочну інформацію про розташування таких місць та про шкоду, якої завдають здоров'ю людини куріння тютюнових

виробів чи інші способи їх вживання. Нормативно-правовими актами можуть встановлюватися й інші обмеження щодо місць вживання тютюнових виробів.

12.2. Утримання собак, котів і хижих тварин громадянами, підприємствами, установами та організаціями.

12.2.1. Особи, які утримують домашніх та інших тварин, зобов'язані:

1) дотримуватись вимог цих Правил, правил громадського порядку, норм співіснування, ветеринарних та санітарно-гігієнічних норм експлуатації жилих приміщень;

2) не допускати порушень прав і законних інтересів інших фізичних і юридичних осіб, не створювати загрози безпеці людей;

3) забезпечити домашній тварині необхідні умови, що відповідають її біологічним, видовим та індивідуальним особливостям;

4) тримати собак (власникам собак, які мають у володінні та (або) користуванні земельні ділянки) на прив'язі і спускати їх з прив'язі лише на території, що має огорожу, яка унеможливило проникнення собаки за її межі, застерігати написом при вході та по периметру об'єкта або території про наявність таких собак;

5) виводити собак до місць та зон їх виходу лише у наморднику (крім собак дрібних та декоративних порід та їх метисів) та на повідку (для небезпечних порід собак - на короткому повідку не більш ніж 1,2 м.) з прикріпленими до нашийника ідентифікуючими позначками, маючи при собі засоби для прибирання екскрементів тварини;

6) забезпечити умови недопущення втечі тварини та нападу її на людей та інших тварин;

7) не допускати забруднення екскрементами тварин приміщень, сходових площадок та інших місць загального користування в будинках, дворах і на вулицях, шляхом прибирання екскрементів (ця вимога не поширюється на власників собак-поводирів);

8) забезпечувати своєчасне надання домашній та іншій тварині ветеринарних послуг (обстеження, лікування, щеплення тощо). При проведенні больових процедур застосовувати знеболюючі препарати;

9) дотримуватися вимог нормативно-правових актів в цій сфері, санітарно-гігієнічних і ветеринарних норм та правил, а також не допускати порушень прав і законних інтересів інших фізичних і юридичних осіб та не створювати загрози безпеці людей, а також інших тварин.

12.2.2. Особа, яка супроводжує домашню тварину, зобов'язана забезпечити:

1) безпеку оточуючих людей і тварин, а також майна від заподіяння шкоди супроводжуваною домашньою твариною;

2) безпеку супроводжуваної домашньої тварини;

3) безпеку дорожнього руху при проходженні з домашньою твариною біля транспортних шляхів і при їх переході шляхом безпосереднього контролю за її поведінкою.

12.2.3. При супроводженні домашніх тварин не допускається залишати їх без нагляду.

12.2.4. Особа, яка супроводжує собак небезпечних порід має бути не молодше 18-ти річного віку та фізично спроможною керувати твариною.

12.2.5. Власникам домашніх тварин забороняється:

- 1) у стані алкогольного або наркотичного сп'яніння вигулювати тварин;
- 2) вигулювати собак, що визнані небезпечними, без повідка і намордника у невизначених спеціально для вигулу місцях;
- 3) доручати вигул собак особам, визнаним недієздатними, психічно хворим, або фізично неспроможними керувати твариною;
- 4) примушувати тварин до виконання неприродних для них дій, що призводять до травмування;
- 5) нанесення побоїв, травм з метою примушування тварин до виконання будь-яких вимог;
- 6) використання тварин в умовах надмірних фізіологічних навантажень;
- 7) розводити тварин з уродженими патологіями, генетично та фізіологічно несумісних тварин;
- 8) розводити тварин зі спадково закріпленою агресивністю;
- 9) кидати тварину, залишати в безпомічному становищі;
- 10) жорстоко поводитись з тваринами, спричиняти біль, нестерпні фізичні та психічні страждання, залишати бездоглядними, зумовлювати загибель тварини або здійснювати у відношенні до тварини інші неприпустимі дії;
- 11) викидати трупи домашніх та інших тварин, в тому числі у контейнери для збору побутових відходів;
- 12) проводити собачі бої;
- 13) вигулювати або виводити в місця загального користування хижих тварин, а також хворих на інфекційні захворювання;
- 14) проводити дослідження чи науково-медичні маніпуляції на тваринах, що можуть призвести до генетичних змін;
- 15) застосовувати до тварин фармакологічних та механічних засобів допінгу;
- 16) інші дії чи бездіяльність, що суперечить принципам захисту тварин від жорстокого поводження.

12.2.6. Питання утримання та поводження з тваринами, регулюються цими Правилами, Правилами утримання собак, котів і хижих тварин громадянами, підприємствами, установами та організаціями в місті Запоріжжі, затвердженими рішенням міської ради та іншими нормативно-правовими актами.

Секретар міської ради

Регіна ХАРЧЕНКО